

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2022/2472,

14. detsember 2022,

millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrust (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 1 lõike 1 punkte a ja b,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu kooskõlas määruse (EL) 2015/1588 artikliga 6 ja artikli 8 lõikega 2,

olles konsulteerinud riigiabi nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele vastav riiklik rahastamine kujutab endast riigiabi ja vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3 tuleb sellest komisjonile teatada. Aluslepingu artikli 109 kohaselt võib nõukogu siiski kindlaks määrata abi liigid, mis on teatamiskohustusest vabastatud. Vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 4 võib komisjon võtta vastu määrusi, mis on seotud kõnealuste abiliikidega. Määrusega (EL) 2015/1588 on komisjoni volitatud kooskõlas aluslepingu artikliga 109 sätestama, et teatavat liiki abi võib aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastada. Kõnealuse määruse alusel võttis komisjon vastu määruse (EL) nr 702/2014 ⁽²⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks, ning seda määrust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2022.
- (2) Aluslepingu artiklis 42 on sätestatud, et konkurentsieeskirju kohaldatakse põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määratud ulatuses. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 ⁽³⁾ artikli 211 kohaselt kohaldatakse riigiabi eeskirju põllumajandustoodete tootmiseks ja nendega kauplemiseks antava abi suhtes, kui konkreetsetest eranditest ei tulene teisiti. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 211 lõikega 2 nähakse ette, et riigiabi eeskirju ei kohaldata maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad seoses kõnealuse määrusega ettenähtud meetmetega, mida osaliselt või täielikult rahastab liit, ning

⁽¹⁾ ELT L 248, 24.9.2015, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 25. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 1.7.2014, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

seoses meetmetega, mida käsitletakse kõnealuse määruse artiklites 213–218. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 ⁽⁴⁾ artiklile 145 ei kohaldata riigiabi eeskirju maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas kõnealuse määrusega, ega täiendava riikliku rahastamise suhtes, mis kuulub aluslepingu artikli 42 kohaldamisalasse. Need aluslepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluva täiendava riikliku rahastamisega seotud maksed peavad vastama määruse (EL) 2021/2115 kriteeriumidele, et komisjon need asjaomase liikmesriigi ÜPP strateegiakava osana heaks kiidaks. Siiski kohaldatakse riigiabi eeskirju nii Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi „EAFRD“) kaasrahastatud osa kui ka täiendava riikliku rahastamise suhtes, kui abi antakse aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jäävatele meetmetele.

- (3) Kuna abi majanduslik mõju ei muutu sõltuvalt sellest, kas abi rahastab osaliselt liit või rahastab seda liikmesriik üksi, peaks poliitika, mida komisjon rakendab riigiabi kontrolli valdkonnas, olema kooskõlaline ja sidus liidu ühise põllumajandus- ja maaelu arengu poliitika alusel toetuste andmisega.
- (4) Seepärast tuleks käesoleva määruse kohaldamisala seoses EAFRDst kaasrahastatavate meetmetega viia kooskõlla määruse (EL) 2021/2115 kohaldamisalaga.
- (5) Käesolev määrus peaks võimaldama suuremat lihtsustamist ning edendama läbipaistvust, tõhusat hindamist ja riigiabi eeskirjade täitmise kontrollimist liikmesriikide ja liidu tasandil, säilitades samal ajal komisjoni ja liikmesriikide institutsionaalsed pädevused.
- (6) Komisjon on korduvalt kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 põllumajandus- ja metsandussektori suhtes kooskõlas 2014. aasta suunistes ⁽⁵⁾ sätestatud tingimustega. Seetõttu on komisjon saanud neis valdkondades hulgaliselt kogemusi selliste abimeetmete vallas, mille puhul liikmesriigid on endiselt kohustatud komisjonile abist teatama. Komisjoni kogemused on võimaldanud tal paremini määratleda tingimusi, mille alusel võib teatavat liiki abi pidada siseturuga kokkusobivaks, ning laiendada grupierandite kohaldamisala, tagades samal ajal abi läbipaistvuse ja proportsionaalsuse.
- (7) Käesoleva määruse kohaldamise üldtingimused peaksid tuginema ühistele põhimõtetele, millega tagatakse, et abil on selge ergutav mõju, see on asjakohane ja proportsionaalne, seda antakse täiesti läbipaistvalt ning selle suhtes kohaldatakse kontrollimehhanismi ja korrapärast hindamist ning et see ei mõjuta ebasoovitavalt konkurentsi- ja kaubandustingimusi.
- (8) Kõigile käesoleva määruse üldtingimustele ja asjaomaste abiliikide eritingimustele vastav abi tuleks vabastada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest. Tõhusa järelevalve tagamiseks ja haldamise lihtsustamiseks, nõrgendamata seejuures komisjoni kontrolli, tuleks teatamiskohustusest vabastatud abi (nii abikavad kui ka üksikabi) puhul sõnaselgelt viidata käesolevale määrusele.
- (9) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 määratletud riigiabi suhtes, mis ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse, tuleks jätkata aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustuse kohaldamist. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust teatada abist, mille eesmärgid vastavad käesoleva määrusega hõlmatud eesmärkidele.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Liidu 2014. aasta suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades (ELT C 204, 1.7.2014, lk 1). Muudetud teatistega, mis on avaldatud ELTs C 390, 24.11.2015, lk 4, ELTs C 139, 20.4.2018, lk 3, ja ELTs C 403, 9.11.2018, lk 10, ning parandusega, mis on avaldatud ELTs C 265, 21.7.2016, lk 5.

- (10) Suurte kavade potentsiaalselt suurema mõju tõttu kaubandusele ja konkurentsile tuleks selliste abikavade puhul, mille eelarve ületab mis tahes aastal või kogusummas teatavat absoluutväärtusel põhinevat künnist, põhimõtteliselt kohaldada riigiabi hindamist. Hindamise eesmärk peaks olema kontrollida, kas kava siseturuga kokkusobivuse aluseks olevad eeldused ja tingimused on täidetud, kas abimeede on selle üld- ja erieesmäärke arvestades tulemuslik ning kuidas kava mõjutab konkurentsi ja kaubandust. Võrdse kohtlemise tagamiseks tuleks riigiabi hindamine toimuma hindamiskava põhjal, mille on heaks kiitnud komisjon. Kuigi hindamiskava tuleks üldjuhul koostada abikava väljatöötamise ajal ja see peaks olema õigeaegselt heaks kiidetud, et abikava saaks jõustuda, ei pruugi see kõigil juhtudel võimalik olla.
- (11) Selleks et abikavade jõustumine ei viibiks, tuleks käesolevat määrust kohaldada selliste kavade suhtes esialgu maksimaalselt kuue kuu vältel. Komisjon võib hindamiskava heakskiitmisel otsustada seda tähtaega pikendada.
- (12) Selleks tuleks hindamiskava komisjonile edastada 20 tööpäeva jooksul pärast abikava jõustumist. Samuti võib komisjon erandkorras otsustada, et juhtumi eripära arvestades ei ole hindamine vajalik. Komisjon peaks liikmesriigilt saama vajaliku teabe, mida on vaja hindamiskavale hinnangu andmiseks, ning nõudma lisateavet põhjendamatut viivitusest, võimaldades liikmesriigil seega lisada puuduvad elemendid, mida komisjon vajab otsuse tegemiseks.
- (13) Hindamisele kuuluvate abikavade muudatusi, v.a sellised muudatused, mis ei mõjuta abikava vastavust käesolevale määrusele või mis märkimisväärselt ei mõjuta heakskiidetud hindamiskava sisu, tuleks hinnata, võttes arvesse abikava hindamise tulemusi, ning need tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Muudatusi, mis on üksnes vormilised või administratiivsed või mis tehakse liidu kaasrahastatavate meetmete raames, ei tohiks põhimõtteliselt käsitada sellistena, mis märkimisväärselt mõjutavad heakskiidetud hindamiskava sisu.
- (14) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada abi suhtes, mille tingimuseks on omamaiste toodete kasutamine importtoodete asemel, ega ekspordiga seotud tegevusele antava abi suhtes. Elukõige ei tuleks seda kohaldada abi suhtes, millega rahastatakse turustusvõrgu loomist ja toimimist mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis. Abi messidel osalemise kulude katmiseks või uue või olemasoleva toote teises liikmesriigis või kolmandas riigis asuvale uuele turule laskmiseks vajalike uuringute või nõustamisteenuste kulude katmiseks ei peaks kujutama endast abi ekspordiga seotud tegevusele.
- (15) Komisjon peaks tagama, et lubatud abi ei mõjuta kaubandustingimusi ebasoovitavalt määral, mis oleks vastuolus üldiste huvidega. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta sellisele abisaajale antav abi, kellele on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks tulenevalt komisjoni eelnevast otsusest, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks. Kompenseeriva abi puhul, mis on vajalik riski- ja kriisilukordades, näiteks loodusõnnetuste või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks ning loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks, on siiski oluline kiiresti tegutseda. Seetõttu ei tohiks sellistel juhtudel abist ilmajätmise reeglit kohaldada. Võttes lisaks arvesse selliste abikavade laadi, mille puhul üksikud abisaajad ei ole tuvastatavad, ei tohiks seda reeglit kohaldada väikesemahulise abi suhtes, mida antakse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (edaspidi „VKEd“), kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või põllumajanduse tootlikkusele ja säästvusele pühendatud Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides.
- (16) Raskustes olevatele ettevõtjatele antav abi peaks üldjuhul käesoleva määruse kohaldamisalast välja jääma, kuna sellist abi tuleks hinnata vastavalt suunistele raskustes olevate ettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta⁽⁶⁾. Siiski on vaja kehtestada teatavad erandid sellest reeglist. Esiteks tuleks käesolevat määrust raskustes olevate ettevõtjate suhtes kohaldada juhul, kui tegemist on abiga VKEdele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides või saavad neist kasu, kuna asjaomaste kavade puhul on üksikuid abisaajaid keeruline kindlaks teha. Teiseks tuleks seda kohaldada selliste ettevõtjate suhtes juhtudel, kui kaalul on rahvatervise kaitse, st abi puhul, mida antakse loomataudide likvideerimise kulude katmiseks, ning abi puhul, mida antakse hukkunud loomade hävitamiseks ja

⁽⁶⁾ ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

kõrvaldamiseks. Kolmandaks tuleks käesolevat määrust aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktiga b arvestades kohaldada raskustes olevate ettevõtjate suhtes ka siis, kui abi antakse loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks. Sama põhimõtte peaks kehtima juhul, kui ettevõtja raskustesse sattumise põhjuseks on kahju, mis on tingitud asjaomase ettevõtja kontrolli alt väljas olevatest sündmustest, nimelt loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomataudidest või taimkahjustajatest, kaitsealustest loomadest, metsapõlengutest, metsades toimunud kataastroofidest ja metsades kliimamuutustega seoses toimunud sündmustest.

- (17) Kui riigiabi või sellega seotud tingimused, sealhulgas selle rahastamise meetod, kui see on meetme lahutamatu osa, toob kaasa liidu õigusaktide põhimõttelise rikkumise, ei tohi sellist abi pidada siseturuga kokkusobivaks. Seepärast ei tohiks käesolevat määrust kohaldada abi suhtes, mis toob kaasa liidu õigusaktide põhimõttelise rikkumise.
- (18) Riigiabi eeskirjade täitmise tagamine sõltub suuresti liikmesriikide koostööst. Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse järgimine, sealhulgas grupierandiga hõlmatud kavade alusel antud üksikabi vastavus käesolevale määrusele.
- (19) Kaubandustingimuste ebasoovitava mõjutamise suure riski tõttu peaks komisjon hindama teatatud suuri indivi-duaalseid või kumulatiivseid abisummasid. Seepärast tuleks teatavate käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva investeeringuteks ettenähtud abi liikide puhul sätestada maksimaalse abisumma künnised, mille taseme määramisel võetakse arvesse asjaomase abi liiki ja selle tõenäolist mõju kaubandustingimustele. Igasuguse abi suhtes, mis neid künniseid ületab, tuleks jätkuvalt kohaldada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamis-kohustust. Käesolevas määruses sätestatud künniseid ei tohiks eirata abikavade või abiprojektide kunstliku osadeks jaotamise teel näiteks mitmeks abikavaks või projektiks, millel on samad tunnusjooned, eesmärgid või abisaajad. Kui käesoleva määrusega ette nähtud kokkusobivustingimused on täidetud ning abi ülemmäära ja maksimaalseid abisummasid ei ületata, ei tuleks muude abiliikide puhul kaubandustingimuste ebasoovitava mõjutamise riski suureks pidada.
- (20) Läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja tõhusa järelevalve tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada ainult abi suhtes, mille puhul on ilma riskihindamist tegemata võimalik brutotoetusekvivalent eelnevalt täpselt välja arvu-tada („läbipaistev abi“).
- (21) Teatavate konkreetsete abivahendite puhul, nagu laenud, tagatised, maksumeedmed ja eelkõige tagasimakstavad ettemaksed, tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata tingimused, mille alusel neid võib pidada läbipaistvaks. Garantiide vormis antavat abi tuleks käsitleda läbipaistvana juhul, kui brutotoetusekvivalenti arvutamisel on aluseks võetud vastavat liiki ettevõtja jaoks ette nähtud *safe-harbour* preemiad. Seda tuleks pidada läbipaistvaks ka juhul, kui riigigarantii puhul abi osakaalu arvutamiseks kasutatavast metoodikast on enne meetme rakendamist komisjonile teatatud ja komisjon on selle heaks kiitnud vastavalt garantiisid käsitlevale teatisele ⁽⁷⁾. Käesoleva määruse kohaldamisel ei tuleks riskifinantseerimismeetmetena ja kapitalisüstidena antavat abi käsitleda läbipaistva abina.
- (22) Abist, mis muidu kuuluks käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuid mis ei ole läbipaistev, tuleks alati komisjonile teatada. Komisjon peaks talle teatatud läbipaistmatu abi hindamisel lähtuma eelkõige 2023. aasta suunistes ⁽⁸⁾ või muudes asjakohastes raamistikes, suunistes ja teatistes esitatud kriteeriumidest.
- (23) Tagamaks, et abi on vajalik ja ergutab tegevuse või projekti arendamist, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada sellisele tegevusele või projektile antava abi suhtes, millega abisaaja tegeleks igal juhul, ka abi puudumise korral. Abi ei tohiks anda tagasiulatuvalt sellisele tegevusele või projektile, millega abisaaja on juba algust teinud. Abi tuleks käesoleva määruse kohaselt vabastada aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest üksnes juhul, kui abi saava projektiga seotud tegevus või töö algab pärast seda, kui abisaaja on esitanud abi saamiseks kirjaliku taotluse.

⁽⁷⁾ Teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

⁽⁸⁾ Euroopa Liidu 2023. aasta suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades, komisjoni teatis „Suunised põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades antava riigiabi kohta“ (ELT C 485, 21.12.2022, lk 1).

- (24) Seoses käesoleva määrusega hõlmatud sihtotstarbelise abiga, mida antakse suurettevõtjast toetusesaajale, peaks liikmesriik lisaks VKEdes suhtes kohaldatavatele tingimustele ergutava mõju kohta tagama ka selle, et toetusesaaja on oma sisedokumendis analüüsinud abisaava projekti või tegevuse elujõulisust koos abiga ja ilma abita. Liikmesriik peaks kontrollima, et kõnealune sisedokument kinnitab projekti või tegevuse ulatuse või abi saava projektiga seoses abisaaja poolt kulutatava kogusumma olulist suurenemist või projekti või tegevuse lõpuleviimise olulist kiirenemist. Samuti peaks olema võimalik teha ergutav mõju kindlaks, lähtudes asjaolust, et abi puudumisel ei oleks investimisprojekti või tegevust asjaomases maapiirkonnas sellisel kujul ellu viidud.
- (25) Automaatsete maksusoodustuste vormis abikavade suhtes tuleks jätkuvalt kohaldada ergutava mõjuga seotud eritingimust, võttes arvesse asjaolu, et sellistest abikavadest tulenevat abi antakse automaatselt. See eritingimus tähendab, et kõnealused abikavad peaksid olema vastu võetud enne, kui alustati tegevust või tööd abi saava projekti/tegevuse elluviimiseks. Seda tingimust ei tuleks siiski kohaldada maksumeetme kava järglaskavade puhul, eeldusel et tegevus oli hõlmatud juba eelnevate maksusoodustuste vormis kavadega. Järgnevat abikavade ergutava mõju hindamisel on otsustavaks momendiks hetk, mil maksumeete alguses kavas esimest korda kehtestati.
- (26) Natura 2000⁽⁹⁾ põllumajandusalade puhul on eesmärk tagada põllumajandussektoris tegutsevate ettevõtjate keskkonnategevuse tulemuslikkus ja tõhusus. Hektari kohta antav abi peaks olema kooskõlas liidu ja asjaomase liikmesriigi siseriikliku õigusega, mis käsitleb keskkonnakaitset, põllumajanduse keskkonna- ja kliimaeesmärkide, sealhulgas liikide ja elupaikade elurikkuse kaitsestaatuse saavutamist ning Natura 2000 alade üldkasutusväärtuse suurendamist.
- (27) Seoses abiga, mida antakse maakorralduseks, abiga teavitusmeetmeteks, et teha teave kättesaadavaks määramata arvule abisaajatele põllumajandus- ja metsandussektoris, müügi edendusemeetmetega selliste väljaannete vormis, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, abiga loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste ja muude ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu tekkinud kahju korvamiseks, abiga loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrjumise ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks, abiga hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks, abiga kaitsealuste loomade põhjustatud kahju korvamiseks, abiga Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks, abiga teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks, abiga loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks ning abiga investeeringuteks põllumajanduslikes majapidamistes ja metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, abiga metsakahjustuste kõrvaldamiseks, abiga põllumajandustootjate osalemiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavades ning abiga kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevatele või neist kasu saavatele ettevõtjatele, ei tuleks ergutava mõju olemasolu nõuda või siis tuleks eeldada selle mõju olemasolu, kui käesolevas määruses nende abi liikide kohta sätestatud eritingimused on täidetud.
- (28) Selleks et tagada abi proportsionaalsus ja selle piirdumine vajaliku summaga, tuleks maksimaalsed abisummad võimaluse korral alati väljendada abi osakaaluna rahastamiskõlblikest kuludest. Kui abi ülemmäär ei saa kehtestada rahastamiskõlblike kulude määratlematuse tõttu või põhjusel, et väikeste summade puhul tahetakse kasutada lihtsamaid vahendeid, tuleks abi proportsionaalsuse tagamiseks sätestada nominaalväärtuses määratletud maksimaalsed abisummad. Abi osakaal või maksimaalne abisumma tuleks kindlaks määrata tasemel, mis minimeerib abi saavas sektoris konkurentsimoonutused, kuid võimaldab samal ajal asjakohaselt soodustada põllumajanduses ja maapiirkondades või metsandussektoris tegutsevate abisaajate majandustegevuse arengut. Maaelu arengu valdkonnas liidu rahastatavate sekkumistega sidususe tagamiseks tuleks abi ülemmäärad viia kooskõlla määruses (EL) 2021/2115 sätestatud ülemmääradega, kui see on kooskõlas riigiabi põhimõtetega, mis tulenevad aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisest.
- (29) Abi osakaalu arvutamisel tuleks arvesse võtta ainult rahastamiskõlblike kulusid. Käesoleva määrusega ei tohiks teatamiskohustusest vabastada abi, mis ületab asjaomast abi osakaalu rahastamiskõlbmatute kulude arvessevõtmise tõttu. Rahastamiskõlblike kulude kindlaksmääramise aluseks peaksid olema selged, üksikasjalikud ja ajakohased dokumentaalsed tõendid. Arvutus peaks põhinema summal, millest ei ole maha arvatud makse ega muid

⁽⁹⁾ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

tasusid. Mitmes osas makstav abi tuleks diskonteerida abi väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Rahastamiskõlblikud kulud tuleks samuti diskonteerida nende väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Diskonteerimisel ja muus kui toetuse vormis antava abi korral abisumma arvutamisel tuleks intressimäärana kasutada vastavalt abi andmise ajal kohaldatavat diskontomäära ja viitemäära kooskõlas komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta ⁽¹⁰⁾. Kui abi antakse muus vormis kui toetus, tuleks abisummat väljendada brutotoetusekvivalendina. Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, tuleks abi osad diskonteerida diskontomäärade alusel, mis on kohaldatavad maksusoodustuste jõustumise eri kuupäevadel. Tagasimakstavate ettemaksete vormis antava abi kasutamist tuleks soosida, sest sellised riskijagamisvahendid soodustavad abi ergutavat mõju. Seepärast on asjakohane sätestada, et kui abi antakse tagasimakstavate ettemaksete vormis, võib käesolevas määruses kindlaks määratud kohaldatavat abi osakaalu suurendada.

- (30) Kui abi antakse tulevikus tasumisele kuuluvate maksude suhtes kohaldatavate maksusoodustuste vormis, ei pruugi kohaldatav diskontomäär ja abi osade täpne summa olla eelnevalt teada. Sellisel juhul peaksid liikmesriigid abi osakaalust lähtudes eelnevalt kindlaks määrama abi diskonteeritud väärtuse ülemmäära. Seejärel saab diskonteerimisel kohaldada diskontomäära, mis kehtib ajal, kui selgub asjaomasel kuupäeval antava abi osa summa. Ülemmäära kogusummat („ülemmäära summa“) tuleks vähendada abi iga osa diskonteeritud väärtuse võrra.
- (31) Selleks et teha kindlaks, kas käesolevas määruses sätestatud eraldi teatamise künnistest ja abi ülemmääradest või maksimaalsetest abisummadest on kinni peetud, tuleks arvesse võtta abi saavale tegevusele või projektile antava riigiabi kogusummat. Lisaks tuleks käesolevas määruses sätestada asjaolud, mille korral eri liiki abi võib kumuleerida. Käesoleva määruse kohaselt teatamiskohustusest vabastatud abi ja mis tahes muude määruste alusel teatamiskohustusest vabastatud, siseturuga kokkusobiva abi või komisjoni heaks kiidetud abi võib kumuleerida juhul, kui kõnealused abimeetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega. Kui erinevad abiallikad on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega, peaks kumuleerimine olema lubatud kuni käesoleva määruse alusel kohaldatava kõrgeima abi osakaaluni või suurima abisummani. Käesolevas määruses tuleks samuti sätestada erieeskirjad kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega ja selliste kuludeta abi ning väheste tähtsusega abi kumuleerimise kohta. Sageli ei anta väheste tähtsusega abi konkreetsete kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude katteks või see ei ole konkreetsete kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega seostatav. Sellisel juhul peaks olema võimalik väheste tähtsusega abi vabalt kumuleerida käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabiga. Kui aga väheste tähtsusega abi antakse samade kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude katteks kui käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi, peaks kumuleerimine olema lubatud ainult kuni abi ülemmäärani, mis on sätestatud käesoleva määruse III peatükis.
- (32) Liidu rahastamine, mida keskselt haldavad liidu institutsioonid, asutused, ühissettevõtjad või muud organid ja mis ei ole otseselt või kaudselt liikmesriikide kontrolli all, ei kujuta endast riigiabi. Kui selline liidu rahastamine toimub koos riigiabi andmisega, tuleks arvesse võtta ainult viimast, et määrata kindlaks, kas teatamiskünniseid ja abi ülemmäärasid või maksimaalseid abisummasid on järgitud, eeldusel et avalikust sektorist saadud toetuse kogusumma, mida antakse samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks, ei ületa kõige soodsamat rahastamise määra, mis on sätestatud kohaldatavates liidu õigusnormides.
- (33) Riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses on põhimõtteliselt keelatud. Aluslepingu artikli 107 lõigete 2 ja 3 kohaselt komisjon siiski lubab või võib teatavatel tingimustel lubada liikmesriikidel anda riigiabi. Seepärast on oluline, et kõikidel osalistel oleks võimalik kontrollida, kas abi antakse kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega. Seepärast on riigiabi läbipaistvus aluslepingu eeskirjade nõuetekohase kohaldamise seisukohast ülimalt oluline ning toob kaasa parema eeskirjade täitmise, suurema vastutavuse, vastastikuse hindamise ja lõppkokkuvõttes avaliku sektori kulutuste suurema tõhususe. Läbipaistvuse tagamiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud looma piirkondlikul või riiklikul tasandil ülevaatlikud riigiabi veebisaidid, kus esitatakse kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta. Nimetatud kohustus peaks olema üksikabi siseturuga kokkusobivuse üks eeltingimusi. Järgides teabe avaldamise standardset korda, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/1024, ⁽¹¹⁾ tuleks kasutada standardvormingut,

⁽¹⁰⁾ ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56).

mis võimaldab teavet otsida, alla laadida ja hõlpsasti internetis avaldada. Lingid kõikide liikmesriikide riigiabi veebisaitidele tuleks avaldada komisjoni veebisaidil. Vastavalt määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikele 2 tuleks komisjoni veebisaidil avaldada kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud meetme kohta.

- (34) Seoses teabe avaldamisega üksikabi andmise kohta tuleks määrata kindlaks künnised, mille ületamise korral võib avaldamist pidada abi olulisust silmas pidades proportsionaalseks. Komisjoni kogemused näitavad, et aastatel 2014–2019, mil põllumajandusliku esmatootmise korral oli avaldamiskünnis 60 000 eurot, kuulus avaldamisele ligikaudu 30 % antud abidest. Seetõttu selleks, et suurendada läbipaistvusnõude tulemuslikkust, ja võttes arvesse asjaolu, et aastatel 2014–2019 oli esmatootmisega seotud investeeringuteks ettenähtud abi keskmine summa hinnanguliselt ligikaudu 17 000 eurot, on asjakohane langetada põllumajandusliku esmatootmise puhul avaldamiskünnist 10 000 euroni.
- (35) Tõhusa järelevalve tagamiseks on määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikest 2 tulenevalt asjakohane kehtestada standardvorm, mille kohaselt liikmesriigid peaksid komisjonile esitama kokkuvõtliku teabe käesoleva määruse alusel abikava rakendamise või kavavälise üksikabi andmise kohta. Samuti on vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽¹²⁾ artiklile 5 ja määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikele 4 asjakohane kehtestada eeskirjad käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastatud abi käsitleva iga-aastase aruandluse kohta, sealhulgas erinõuded teatavate abi liikide puhul, mille liikmesriigid peavad komisjonile esitama.
- (36) Kuna vajalik tehnoloogia on laialdaselt kättesaadav, tuleks kokkuvõtlik teave ja aastaaruanne edastada komisjonile elektroonilises vormis.
- (37) Võttes arvesse abi tagastamise aegumistähtaega, mis on sätestatud nõukogu määruse (EL) 2015/1589 artiklis 17, on asjakohane kehtestada kooskõlas määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikega 3 eeskirjad seoses andmetega, mida liikmesriikidel tuleks käesoleva määrusega aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastatud abi kohta säilitada.
- (38) Selleks et suurendada käesoleva määruse kohaste kokkusobivustingimuste tõhusust, peaks komisjonil olema võimalik juhul, kui kõnealuseid nõudeid ei täideta, grupierand edaspidiste meetmete puhul tühistada. Komisjonil peaks olema võimalik piirata grupierandi tühistamine teatavate abiliikidega, teatavate abisaajatega või teatavate asutuste vastuvõetud meetmetega, kui mittevastavus käesolevale määrusele mõjutab ainult väheseid meetmete liike või teatavaid asutusi. Selline suunatud tühistamine oleks proportsionaalne heastamisvahend, mis on otseselt seotud käesoleva määruse tuvastatud rikkumisega. Kui abist ei ole teatatud ja see ei vasta kõigile teatamiskohustusest vabastamise tingimustele, on tegemist ebaseadusliku abiga, mida komisjon uurib määruses (EL) 2015/1589 sätestatud asjakohase menetluse raames, mida kohaldatakse teatamata abi puhul. II peatüki nõuete täitmatajätmise korral ei mõjuta tulevaste abimeetmete suhtes grupierandi tühistamine asjaolu, et varasemate käesoleva määruse nõuetele vastavate meetmete suhtes kohaldati grupierandit.
- (39) VKEdel on töökohtade loomisel oluline roll ning nad toimivad üldisemalt ühiskonna stabiilsuse ja majandusarengu teguritena. VKEde arengut võivad aga pärssida turutõrked, mis põhjustavad VKEdele tüüpilisi raskusi. VKEdel on tihtipeale keeruline saada kapitali või laenu, sest teatavatel finantsturgudel peljatakse riske ja nad ise suudavad pakkuda üksnes piiratud tagatise. Nende vähesed vahendid võivad piirata ka nende juurdepääsu teabele, eelkõige uut tehnoloogiat ja võimalikke turge käsitlevale teabele. Selleks et soodustada VKEde majandustegevuse arengut, tuleks käesoleva määrusega vabastada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest teatavad abiliigid, kui abi antakse VKEde toetamiseks.
- (40) Kõrvaldamaks erinevusi, mis võivad põhjustada konkurentsimoonusi, ning hõlbustamaks VKEdega seotud erinevate liidu ja riiklike algatuste kooskõlastamist, samuti haldusselguse ja õiguskindluse huvides peaks käesolevas määruses kasutatav VKEde määratlus põhinema komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ⁽¹³⁾ esitatud määratlustel.

⁽¹²⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

⁽¹³⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (41) Selleks et tagada sidusus ühise põllumajanduspoliitikaga ja lihtsustada eeskirju, tuginedes komisjoni poolt 2014. aasta suuniste kohaldamisel saadud kogemustele, on asjakohane vabastada aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest eri liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris tegutsevatele ettevõtjatele, ilma et see piiraks kehtivate materiaalõiguse normide kohaldamist.
- (42) Samuti on asjakohane võtta arvesse, et põllumajandus ja metsandus on sektorid, mida ebasoodsad ilmastikutingimused, loomataudid, taimekahjustajad ja kaitsealuste loomade tekitatav kahju eriliselt ohustavad. Kogemused näitavad, et need sektorid on selliste sündmuste korral teistest rohkem haavatavad ning et põllumajandustootjad ja metsandusettevõtjad kannavad nende sündmuste tõttu märkimisväärset kahju. Abimeetmeid sellise kahju korvamiseks peetakse seega sobivaks vahendiks, mis aitab ettevõtjatel kahjust taastuda ja tegevust jätkata. Sel viisil tagatakse nendega majandustegevuse areng ning ökosüsteemide keskkonnanafunktsioonide täitmine põllumajanduses ja metsanduses.
- (43) Põllumajandussektoris tuleks vabastusi kohaldada VKEdele põllumajandustoodete tootmisse, töötlemisse ja turustamisse investeerimiseks antava abi, maakorralduseks, põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamiseks ja ettevõtlusega alustamiseks antava abi, noortele põllumajandustootjatele ja väikestele põllumajandusettevõtetele ning tootjarühmadele antava abi, kvaliteedikavade, teadmussirde, teavitustegevuse, nõustamisteenuste ja müügiedendustegevusega seoses antava abi ning põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks antava abi suhtes, samuti abi suhtes, mida antakse riskijuhtimiseks ja kriisihjeks seoses ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide, taimekahjustajate ja kaitsealuste loomade põhjustatud kahjuga, kindlustusmaksete tasumiseks ja ühisfondidesse sissemaksete tegemiseks antava abi, geneetiliste ressursside säilitamiseks antava abi, loomade heaoluks antava abi ja koostööks antava abi suhtes. Vabastusi tuleks kohaldada ka abi suhtes, mida antakse keskkonnakaitseks põllumajanduses, investeeringuteks põllumajanduslikes majapidamistes ja metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks, samuti teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks põllumajandus- ja metsandussektoris ja metsandusele antava abi suhtes, olenemata ettevõtja suurusest.
- (44) Vabastusi tuleks kohaldada abi suhtes, mida antakse metsandusele ja teatavale maapiirkondades elluviidavale mittepõllumajanduslikule tegevusele, mida kaasrahastatakse maaelu arengusse sekkumisenä EAFRD raames, samuti abi suhtes, mida antakse teadmussirdeks ja teavitustegevuseks, teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks, sealhulgas ELi kosmosepõhiste andmete ja teenuste kasutamise kaudu, ning maakorralduseks.
- (45) Kuna põllumajandusliku esmatootmise sektoris antava sihtotstarbelise investeeringuteks ettenähtud abiga kaasneb konkurentsi moonutamise oht, ei tohiks investeeringuteks ettenähtud abi, mis vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, olla piiratud konkreetse põllumajandustootega. See tingimus ei tohiks takistada liikmesriiki jätmast teatavaid põllumajandustooteid konkreetse abi kohaldamisalast välja, kui neil puuduvad tavapärased turustamisvõimalused või kui siseturul on liigne tootmisvõimsus. Lisaks peaks käesoleva määruse alusel aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastamine olema teatavat liiki investeeringutele antava abi puhul juba iseenesest välistatud.
- (46) Selleks et tagada sobiv tasakaal konkrentsimoonutuste minimeerimise ning energia- ja ressursitõhususe edendamise vahel, tuleks põllumajanduslike majapidamiste põllumajandusliku esmatootmisega seotud investeeringute puhul abi anda üksnes investeeringuteks, mis on seotud biokütuste või taastuvatest energiaallikatest energia tootmisega põllumajandusettevõtte tasandil, kui üksnes juhul, kui kõnealune tootmine ei ületa põllumajandusettevõtte keskmist aastast kütuse- või energiatarbimist. Sellistel juhtudel tuleks biokütuste jaoks antav abi käesoleva määrusega hõlmata ainult juhul, kui seda antakse säästvate biokütuste jaoks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001⁽¹⁴⁾.
- (47) Selleks et soodustada üleminekut täiustatumatele biokütuste liikidele, nagu on ette nähtud horisontaalse keskkonna- ja energeetikaalase riigiabi eeskirjadega, tuleks toidukultuuridest toodetud biokütused põllumajandustoodete töötlemisega seotud investeeringuteks antava abi puhul käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.
- (48) Määrusega (EL) 2015/1588 volitatakse komisjoni määruste kaudu tunnistama teatavat liiki abi siseturuga kokkusobivaks, kui komisjonil on piisav kogemus üldiste kokkusobivuskriteeriumide kindlaksmääramiseks. Võttes arvesse kogemusi, mis on saadud aastatel 2014–2021 arvukate riigibijuhtumite siseturuga kokkusobivuse hindamisel 2014. aasta suuniste alusel, võib komisjon nüüd kasutada oma volitusi, et vabastada teatamiskohustusest

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

riigiabi põhiteenusteks ja taristuks maapiirkondades EAFRD kaasrahastusel, koostööks, kaitsealuste loomade tekitatud kahju ennetamise ja korvamise meetmeteks, põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, loomade heaoluga seotud kohustuste täitmiseks, Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks, põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks ning mahepõllumajanduseks.

- (49) Lisaks võib komisjon 2014. aasta suuniste alusel saadud kogemustele tuginedes metsandussektori puhul vabastada teatamiskohustusest meetmed, mida rahastatakse üksnes riiklikest vahenditest, ilma et see piiraks kehtivate materiaalse normide kohaldamist.
- (50) Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon 2014. aasta suuniseid kohaldades heaks 52 abikava, mis olid seotud põllumajandussektori kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamisega. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju nõuab abi andvatelt asutustelt kiireloomulisi meetmeid tootmisvahendite ja majandustegevuse võimalikult kiireks taastamiseks, et asjaomased ettevõtjad saaksid jätkata majandustegevust ja sel viisil tagada majandustegevuse arengu. Komisjoni kogemused näitavad, et selline abi ei põhjusta tavaliselt siseturul märkimisväärsed konkurentsimooneid, arvestades selle kompenseerivat laadi ja selgete siseturuga kokkusobivuse kriteeriumide olemasolu. Seepärast on asjakohane vabastada kõnealune abi riigiabist teatamise kohustusest.
- (51) Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks peaks olema kättesaadav põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele VKEdele. Tingimused, mille alusel kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi vabastatakse teatamiskohustusest, peaksid olema kooskõlas väljakujunenud tavaga, mida kohaldatakse muu kompenseeriva abi puhul, nagu kaotatud loomade või hävitatud taimedega seotud kahju hüvitamiseks turuväärtuse alusel antav abi, abi veterinaarabi- või tööõukulude tasumiseks ning abi põllumajandusseadmetele ja -masinatele, põllumajanduslikele tootmishoonetele ja varudele tekitatud materiaalse kahju korvamiseks.
- (52) Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon 2014. aasta suuniseid kohaldades heaks neli abikava põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks. Komisjoni kogemused näitavad, et selline abi ei põhjusta tavaliselt märkimisväärsed konkurentsimooneid siseturul, küll aga aitab saavutada avaliku poliitika eesmärki säilitada bioloogiline mitmekesisus. Seepärast on asjakohane vabastada kõnealune abi riigiabist teatamise kohustusest.
- (53) Spetsiifiliste säästvate põllumajandustavade rakendamiseks, näiteks loomade heaoluga seotud kohustuste, põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste ning mahepõllumajanduse kohustuste täitmiseks antava abiga kaasnev konkurentsimooneid oht on väike. Selleks et paremini vastata ühiskonna nõudlusele kestlikult toodetud kvaliteetse toidu järele, peaks komisjonil olema võimalik vabastada sellised abimeetmed riigiabist teatamise kohustusest.
- (54) Samal ajal näitavad 2014. aasta suuniste kohaldamisel saadud kogemused, et selliste meetmete puhul on asjakohane kehtestada maksimaalsed abisummad ühiku kohta. Ligikaudu 64 % kõigist ajavahemikul 2014. aasta juulist kuni 2020. aasta märtsini teatatud põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustustega seotud meetmetest (mis moodustavad suurima osa vabatahtlike kohustustega meetmetest) ületasid maksimumsummasid hektari kohta, mistõttu neid tuli üksikasjalikult analüüsida, et teha kindlaks, kas need olid õigustatud. Praeguse inflatsiooni ja põllumajanduslike sisendite hinnatõusuga arvestades on tõenäoline, et see suundumus jätkub. Seega peetakse 2014. aasta suunistes kehtestatud maksimumsummasid ühiku kohta sobivaks künniseks grupierandi tegemiseks meetmetele, mis hõlmavad vabatahtlikke keskkonna- või kliimakohustusi või loomade heaoluga seotud kohustusi.
- (55) Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon 2014. aasta suuniseid kohaldades heaks 21 abikava, mille eesmärk oli täita 2014. aasta suuniste raames võetud kohustusi seoses loomade heaoluga. Komisjoni kogemused näitavad, et selline abi ei põhjusta tavaliselt siseturul märkimisväärsed konkurentsimooneid, arvestades selle kompenseerivat laadi ja selgete siseturuga kokkusobivuse kriteeriumide olemasolu. Seepärast on asjakohane vabastada kõnealune abi riigiabist teatamise kohustusest.
- (56) Komisjon on 2014. aasta suuniste raames kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 põllumajandussektoris Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks antava abi, põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks antava abi ning mahepõllumajanduse toetamiseks antava abi suhtes. Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon heaks 10 abikava, mis olid seotud Natura 2000 alade võrgustikuga põllumajanduses, 65 abikava põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks ning viis abikava mahepõllumajanduse toetamiseks. Komisjoni kogemused näitavad, et selline abi, eriti kui abisummad jäävad allapoole teatavaid künniseid, ei põhjusta tavaliselt märkimisväärsed konkurentsimooneid, küll aga aitab saavutada avaliku poliitika eesmärki, mis seisneb keskkonna kaitsmises. Seepärast on asjakohane, et komisjon kasutaks talle määrusega (EL) 2015/1588 antud volitusi abi suhtes, mida antakse põllumajandussektoris Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks, põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks ning mahepõllumajanduse toetamiseks.

- (57) Kui abi antakse seoses Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimustega põllumajandussektoris, põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks ning mahepõllumajanduse toetamiseks, tuleks vabastust kohaldada üksnes põllumajandusliku esmatootmise sektoris tegutsevate ettevõtjate puhul.
- (58) Põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse raames rahastatavad projektid viivad uuendusteni põllumajandussektoris ja maapiirkondades. Riigiabil, mida antakse ettevõtjatele, kes osalevad määruse (EL) 2021/2115 artikliga 127 hõlmatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides, on konkurentsile vähene mõju, eelkõige arvestades sellise abi positiivset rolli teadmiste jagamisel, eriti kohalike ja põllumajanduskogukondade jaoks, abi kollektiivset iseloomu ja suhteliselt väikest ulatust. Need projektid on oma laadilt integreeritud. Kuna need projektid hõlmavad tavaliselt paljusid osalisi ja mitut sektorit, võib tekkida teatavaid raskusi nende liigitamisel riigiabi eeskirjade alusel. Kuna Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektid, mis valitakse välja avaliku ja erasektori partnerluse raames koostatava ja rakendatava mitmeaastase kohaliku arengu strateegia alusel, on laadilt kohalikud ning suunatud kogukondlikele, sotsiaalsetele, keskkonnanägemistele ja kliimale huvidele, tuleks käesolevas määruses võtta arvesse teatavaid probleeme, mis mõjutavad Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projekte, et hõlbustada nende projektide puhul riigiabi eeskirjade täitmist.
- (59) Kuna abisummad, mida antakse Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektidest otseselt või kaudselt kasu saavatele ettevõtjatele, on väikesed ning nende mõju kaubandusele ja konkurentsile on piiratud, tuleks sätestada lihtsad eeskirjad juhtudeks, kui abi kogusumma projekti kohta ei ületa teatavat ülemmäära.
- (60) Komisjon on 2014. aasta suuniste raames kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 metsandussektoris tegutsevate ettevõtjate suhtes arvukates otsustes. Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon kooskõlas kõnealuste suunistega heaks üle 200 metsandussektorile suunatud abikava. Tänu selgete kokkuvõttekriteeriumide olemasolule ei ole metsanduse abimeetmed komisjoni kogemuse kohaselt põhjustanud siseturul märkimisväärsed konkurentsimoone. Seda kogemust arvesse võttes ning lihtsustamise ja menetlusökonoomia huvides peaks olema võimalik vabastada metsandussektorile suunatud abimeetmed teatavate kohustuste, olenemata sellest, kas neid kaasrahastatakse EAFRDst või mitte. Seepärast on asjakohane, et komisjon kasutaks talle määrusega (EL) 2015/1588 antud volitusi järgmise abi puhul: metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi; agrometsandussüsteemide jaoks antav abi; metsapõlengutest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muudest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajatest ja katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks antav abi; abi investeringuteks, millega parandatakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust; teatavatest nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ⁽¹⁵⁾ artiklis 3 määratletud kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks antav abi; metsanduse keskkonna- ja kliimateenusteks ning metsakaitseks antav abi; metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks antav abi; metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks antav abi; metsanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks antav abi, stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele, metsamaakorralduseks antav abi ja metsandussektori koostöök antav abi.
- (61) Metsandussektori koondalgatuste stimuleerimiseks on komisjon aluslepingu artikleid 107 ja 108 kohaldanud metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antava stardiabi suhtes. Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon sellise abi heaks viiel juhul. Põllumajandussektoris oli selline abi juba määruse (EL) nr 702/2014 kohaselt teatavate kohustuste vabastatud. Seepärast on asjakohane vabastada metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi riigiabist teatavate kohustuste vabastusest.
- (62) Majanduse mitmekesistamine ja uute majandustegevusalade, sealhulgas ringbiomajanduse tegevusalade loomine on oluline maapiirkondade arengu ja konkurentsivõime seisukohast ja VKEdes jaoks, kes on liidu maapiirkondade majanduse vundament. Määrusega (EL) 2021/2115 nähakse ette toetusmeetmed mittepõllumajandusliku ettevõtluse arendamiseks maapiirkondades, eesmärgiga edendada tööhõivet, võimaldada kvaliteetsete töökohtade loomist maapiirkondades, säilitada olemasolevaid töökohti, vähendada tööhõive hooajalisi kõikumisi, arendada mittepõllumajanduslikke sektoreid väljaspool põllumajandust ja toiduainetööstust, soodustades samas ettevõtete integratsiooni ja kohalikke sektoritevahelisi seoseid.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

- (63) Selleks et tagada kooskõla määrusega (EL) 2021/2115 ning lihtsustada ÜPP strateegiakavade kaasrahastatava osa ja täiendava riikliku rahastamise jaoks riigiabi loa taotlemise eeskirju, ei tuleks teatamiskohustust kohaldada eri liiki abi suhtes, mida antakse maapiirkondades tegutsevate VKEde toetamiseks ning mis hõlmab abi põhiteenusteks ja taristuks, abi ettevõtlusega alustamiseks, abi koostööks, abi põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavadega ning abi kvaliteedikavaga hõlmatud toiduainete teabe- ja müügiedendusmeetmeteks. Sellised abimeetmed peaksid olema identsed vastavate sekkumistega maaelu arengusse ning teatamiskohustusest vabastatud abi tuleks anda üksnes asjaomase liikmesriigi ÜPP strateegiakava kohaselt ja sellega kooskõlas.
- (64) Komisjon on paljudel juhtudel kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 abi suhtes, mida antakse maapiirkondades põhiteenuste ja taristu jaoks ning koostööks maapiirkondades, eriti 2014. aasta suuniste raames. Ajavahemikul 2014–2020 kiitis komisjon heaks 27 abikava, mis olid seotud põhiteenuste ja taristuga maapiirkondades, ning 28 abikava, mis olid seotud koostööga maapiirkondades. Tänu selgete kokkuvõttekriteeriumide olemasolule ei ole maapiirkondadele suunatud abimeetmed komisjoni kogemuse kohaselt põhjustanud siseturul märkimisväärseid konkurentsimooneid ning abi on aidanud kaasa majanduse mitmekesistamisele ja uute majandustegevusalade loomisele. Seepärast on asjakohane vabastada riigiabist teatamise kohustusest maapiirkondades põhiteenuste ja taristu jaoks antav abi ning abi koostööks maapiirkondades.
- (65) Maapiirkondades põhiteenuste ja taristu jaoks antav abi ning abi koostööks maapiirkondades tuleks teatamiskohustusest vabastada siiski üksnes juhul, kui see on osa ÜPP strateegiakavast, mille komisjon on määruse (EL) 2021/2115 kohaselt heaks kiitnud.
- (66) Riigiabil, mida antakse VKEdele, kes osalevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁽¹⁶⁾ artiklis 31 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on määruse (EL) 2021/2115 kohaselt määratud LEADERi projektideks, on konkurentsile väike mõju, arvestades eelkõige sellise abi positiivset rolli teadmiste jagamisel, eriti kohalike ja põllumajanduskogukondade jaoks, samuti selle abi sageli kollektiivset iseloomu ja suhteliselt väikest ulatust. Need projektid on oma laadilt integreeritud ning hõlmavad paljusid osalisi ja mitut sektorit, mis võib tekitada teatavaid raskusi nende liigitamisel riigiabiõiguse alusel. Kuna kogukonna juhitud kohaliku arengu projektid, mis valitakse välja avaliku ja erasektori partnerluse raames koostatava ja rakendatava mitmeaastase kohaliku arengu strateegia alusel, on laadilt kohalikud ning suunatud kogukondlikele, sotsiaalsetele, keskkonnanalastele ja kliimaalastele huvidele, tuleks käesolevas määruses võtta arvesse teatavaid probleeme, mis kogukonna juhitud kohaliku arengu projekte mõjutavad, et hõlbustada nende projektide vastavust riigiabi eeskirjadele. Omavalitsusüksused ei kuulu juba oma olemusest tulenevalt VKEde määratluse alla (riigi osalus). Samal ajal mängivad omavalitsusüksused sageli kesket rolli kogukonna juhitud kohaliku arengu projektide organiseerimises ja elluviimises. Juhul kui kogukonna juhitud kohaliku arengu projekti elluviimisega toetatakse üht nõukogu määruse (EL) 2015/1588 artiklis 1 sätestatud eesmärkidest, peaks sellise projekti kontekstis olema niisiis võimalik teha grupierand ka omavalitsusüksustele antavale abile.
- (67) Kuna abisummad, mida antakse kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidest otseselt või kaudselt kasu saavatele VKEdele, on väikesed ning nende mõju kaubandusele ja konkurentsile on piiratud, tuleks sätestada lihtsad eeskirjad juhtudeks, kui abi kogusumma projekti kohta ei ületa teatavat ülemmäära. See peaks kehtima ka selliste omavalitsusüksuste puhul, kes saavad otseselt või kaudselt kasu kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidest, millega taotletakse üht määruse (EL) 2015/1588 artiklis 1 sätestatud eesmärkidest.
- (68) Mitme abiliigi puhul, nagu abi teadusuuringuteks, teadmussirdeks ja teavitustegevuseks – muu hulgas ELi kosmosepõhiste andmete ja teenuste kaudu –, nõustamisteenuste kasutamiseks, põllumajandusettevõttes asendusteenuste kasutamiseks, müügiedenduseks ning loomataudide ja taimkahjustajate vältimiseks ja likvideerimiseks, saavad lõplikud abisaajad abi kaudselt ja mitterahaliselt, subsideeritud teenuste vormis. Sellistel juhtudel tuleks teatamiskohustusest vabastatud abi maksta asjaomase teenuse osutajale või tegevuse teostajale.
- (69) Määruse (EL) 2015/1588 artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb riigiabipoliitika korrapäraselt läbi vaadata. Seepärast peaks käesoleva määruse kohaldamise periood olema piiratud. Seetõttu on asjakohane kehtestada üleminekusätted, sealhulgas eeskirjad teatamiskohustusest vabastatud abikavade puhul käesoleva määruse kohaldamise perioodi lõppemisel kohaldatava üleminekuperioodi kohta. Nende eeskirjadega tuleks anda liikmesriikidele aega uue korraga kohanemiseks,

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

SISUKORD

I PEATÜKK. ÜLDSÄTTED	12
II PEATÜKK. MENETLUSNÕUDED	24
III PEATÜKK. ABI LIIGID	25
1. jagu. Põllumajandusliku esmatootmise ning põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega tegelevatele VKEdele antav abi	25
2. jagu. Abi keskkonnakaitseks põllumajanduses	46
3. jagu. Abi kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks mõeldud investeeringuteks	49
4. jagu. Abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks põllumajandussektoris	49
5. jagu. Teadus-, arendus- ja innovatsiooniabi	50
6. jagu. Abi metsandusele	52
7. jagu. Abi maapiirkondade VKEde toetamiseks	64
IV PEATÜKK. ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED	70

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste abiliikide suhtes:
 - a) abi mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEde):
 - i) kes tegutsevad põllumajandussektoris, tegeledes põllumajandusliku esmatootmise, põllumajandustoodete töötlemise või põllumajandustoodete turustamisega, välja arvatud artiklid 14, 15, 16, 18, 23 ja 25–31, mida kohaldatakse üksnes põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate VKEde suhtes;
 - ii) kes tegelevad maapiirkondades aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jääva mittepõllumajandusliku tegevusega, kui abi antakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ja seda kaastahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi „EAFRD“) või antakse sellisel kaastahastavate meetmete raames täiendava riikliku rahastamisena. Erandkorras kohaldatakse käesolevat määrust abi suhtes omavalitsusüksustele, kes saavad otseselt või kaudselt kasu kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidest, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artiklites 60 ja 61;
 - b) põllumajanduses keskkonnakaitseks antav abi vastavalt artiklitele 33, 34 ja 35, mida kohaldatakse üksnes põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate VKEde suhtes;
 - c) investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes ja metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks;
 - d) põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi;
 - e) põllumajandus- ja metsandussektori teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antav abi;

f) metsandusele antav abi.

2. Kui liikmesriigid peavad seda asjakohaseks, võivad nad otsustada anda lõike 1 punktides a, e ja f osutatud abi kooskõlas komisjoni määrusega (EL) nr 651/2014 ⁽¹⁷⁾.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) artiklites 14, 17, 41–44 ja 46 osutatud abikavad ning artiklites 49 ja 50 osutatud abikavad, kui need vastavad artikli 12 tingimustele, kui abikava jõustumisest on möödunud kuus kuud. Komisjon võib siiski otsustada, et käesolevat määrust kohaldatakse abikava suhtes kauem kui kuus kuud, kui ta on hinnanud asjakohast hindamiskava, mille liikmesriik on komisjonile esitanud. Hindamiskavade esitamisel esitavad liikmesriigid ka kogu teabe, mida komisjon vajab hindamiskavade hindamiseks ja otsuse tegemiseks;
- b) punktis a osutatud abikavade võimalikud muudatused, välja arvatud sellised muudatused, mis ei mõjuta abikava kokkusobivust siseturuga käesoleva määruse kohaselt või ei mõjuta märkimisväärselt heakskiidetud hindamiskava sisu;
- c) abi, mida antakse tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt selline abi, mis on vahetult seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega;
- d) abi, mille tingimuseks on omamaiste toodete kasutamine importtoodete asemel.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) abikavad, milles ei ole sõnaselgelt välistatud üksikabi väljamaksmine ettevõtjale, kellele on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks tulenevalt komisjoni eelnevast otsusest, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, välja arvatud:
 - i) abikavad loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 37;
 - ii) abikavad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidele või põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektidele vastavalt artiklitele 40 ja 61;
- b) sihtotstarbeline üksikabi punktis a osutatud ettevõtjale.

5. Käesolevat määrust ei kohaldata raskustes olevatele ettevõtjatele antava abi suhtes, välja arvatud abi puhul, mida antakse:

- a) teavitustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris vastavalt artiklitele 21 ja 47;
- b) müügiarendusteetmeteks selliste väljaannete vormis, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, vastavalt artikli 24 lõike 2 punktile b;
- c) loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimisega seotud kulude hüvitamiseks vastavalt artikli 26 lõigetele 8 ja 9;
- d) hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulude katmiseks vastavalt artikli 27 lõike 2 punktidele c, d ja e;
- e) seoses Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimustega vastavalt artiklile 33;
- f) loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 37;
- g) ettevõtjatele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides ja Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides või saavad neist kasu, vastavalt artiklitele 40 ja 61;
- h) järgmistel juhtudel, kui ettevõtjast sai kõnealuse sündmuse põhjustatud kahju tõttu raskustes olev ettevõtja:
 - i) loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 25;
 - ii) loomataudide ja taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artikli 26 lõigetele 9 ja 10;
 - iii) kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 29;

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

iv) metsakahjustuste kõrvaldamiseks kooskõlas artikli 43 lõike 2 punktiga d.

6. Käesolevat määrust ei kohaldata abi suhtes, kui abi ise, selle tingimused või rahastamisviis kujutavad endast liidu õiguse põhimõttelist rikkumist, eelkõige järgneva puhul:

- a) abi, mille andmise tingimus on abisaaja kohustus kasutada omamaiseid tooteid või teenuseid;
- b) abi, millega piiratakse abisaaja võimalust kasutada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni tulemusi teistes liikmesriikides.

7. Käesolevat määrust ei kohaldata WTO põllumajanduslepingu ⁽¹⁸⁾ 1. lisas määratletud põllumajandustoodete jaoks antava abi suhtes, mis kujutab endast kõnealuses lepingus määratletud ekspordisubsiidiumi. Samuti ei kohaldata seda nende toodete jaoks antava abi suhtes, mis kujutab endast ekspordi rahastamise toetust, mida annab valitsus või mis tahes avalik-õiguslik asutus ja mis kuulub WTO ministrite 19. detsembri 2015. aasta ekspordikonkurentsi käsitleva otsuse ⁽¹⁹⁾ kohaldamisalasse, kui see abi ei vasta nimetatud otsuse punktis 15 esitatud asjakohastele nõuetele maksimaalse tagasimaksetähtaja ja omafinantseerimise kohta.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sihtotstarbeline üksikabi“ – abi, mida ei anta abikava alusel;
- 2) „loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused“ – ebasoodsad ilmastikutingimused, nagu külm, torm, rahe, jää, tugev või pikaajaline vihm või ränk pöud, mille tõttu hävib põllumajandussektoris üle 30 % keskmisest toodangust, mis on arvutatud eelneva kolme- või nelja-aastase perioodi põhjal või eelneva viie- või kaheksa-aastase perioodi kolme aasta keskmise põhjal, võtmata arvesse kõige suuremat ja kõige väiksemat näitajat, ning metsandussektoris 20 % metsanduspotentsiaalst;
- 3) „nõustamine“ – terviklik nõustamisprotsess ühe ja sama lepingu raames;
- 4) „põllumajanduslik tegevus“ – tegevus, mille liikmesriik on määratlenud oma ÜPP strateegiakavas vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikele 2;
- 5) „põllumajandusmaa“ – ala, mille liikmesriik on määratlenud oma ÜPP strateegiakavas vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikele 3;
- 6) „põllumajanduslik majapidamine“ – põllumajanduslike esmatoodete tootmiseks kasutatav üksus, mis koosneb maast, ruumidest ja rajatistest;
- 7) „põllumajandustooded“ – aluslepingu I lisas loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 ⁽²⁰⁾ I lisas loetletud kalapüügi- ja vesiviljelustooted;
- 8) „põllumajandussektor“ – kõik põllumajandusliku esmatootmise, põllumajandustoodete töötlemise või põllumajandustoodete turustamisega tegelevad ettevõtted;
- 9) „agrometsandussüsteemid“ – maakasutussüsteemid, mille puhul puid kasvatatakse samal maal kombinatsioonis põllumajandusliku tegevusega;
- 10) „abi“ – meede, mis vastab kõikidele aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele;
- 11) „ÜPP strateegiakava raames antav abi“ – toetus, mida antakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 kas EAFRDst kaasrahastatava abina või selliselt kaasrahastatavat abi täiendava riikliku rahastamisena;
- 12) „abi osakaal“ – abi kogusumma, mis on väljendatud protsendina rahastamiskõlblikest kuludest enne maksude või muude tasude mahaarvamist;

⁽¹⁸⁾ EÜT L 336, 23.12.1994, lk 22.

⁽¹⁹⁾ WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

- 13) „abikava“ – mis tahes dokument, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda üksikabi kõnealuses dokumendis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ning mis tahes dokument, mille alusel võidakse anda konkreetse projektiga mitteseotud abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja määramata ulatuses;
- 14) „reaalturutingimuste põhimõte“ – põhimõte, mille kohaselt ei tohi lepinguosaliste vahelise tehingu tingimused erineda sõltumatute ettevõtjate vahel sõlmitud tehingu tingimustest ning need tingimused ei tohi sisaldada salalepete elemente. Iga tehing, mis tuleneb avatud, läbipaistvast ja tingimusteta menetlusest, loetakse reaalturutingimuste põhimõttele vastavaks;
- 15) „bioturvameetmed“ – korralduslikud ja füüsilised meetmed, mille eesmärk on vähendada riski seoses:
- a) taudi sissetoomisega loomapopulatsiooni, selle arenguga populatsiooni sees ja levimisega sealt välja;
 - b) taudi sissetoomisega ettevõttesse, tsooni, bioturvarühmikusse, veovahendisse või muusse rajatisse, hoonesse või kohta, selle arenemisega seal ja levimisega sealt välja;
- 16) „tõuraamat“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 ⁽²¹⁾ artikli 2 punktis 12 määratletud tõuraamat;
- 17) „ÜPP strateegiakava“ – määruse (EL) 2021/2115 artikli 1 lõike 1 punktis c osutatud ÜPP strateegiakava;
- 18) „kapitalizeeritud tööd“ – põllumajandustootja poolt isiklikult või tema töötajate poolt põllumajandusettevõttes tehtavad tööd, millega luuakse vara;
- 19) „süsinikku siduva põllumajanduse kavad“ – abikavad maa majandamise parandamiseks, mille tulemusena süsinikdioksiid seotakse elavas biomassis, surnud orgaanilises aines ja mullas, suurendades süsinikdioksiidi kogumist ja/või vähendades süsinikdioksiidi eraldumist atmosfääri;
- 20) „katastroof“ – inimtegevusest põhjustatud ootamatu biootilist või abiootilist laadi sündmus, millega kaasnevad olulised häired metsastruktuurides, põhjustades metsandussektorile olulist majanduslikku kahju;
- 21) „abi andmise kuupäev“ – kuupäev, mil abisaajal tekib kohaldatava siseriikliku õiguse alusel seaduslik õigus abi saada;
- 22) „tõrje- ja likvideerimismeetmed“ – meetmed, mis on seotud loomataudidega, mille puhangut liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnistanud, või taimekahjustajate või invasiivsete võõrliikidega, mille esinemist pädev asutus on ametlikult kinnitanud;
- 23) „hindamiskava“ – dokument, milles käsitletakse üht või mitut abikava ja mis sisaldab vähemalt järgmisi elemente: hinnatavad eesmärgid, hindamisküsimused, tulemusnäitajad, kavandatud hindamismeetod, andmekogumisnõuded, hindamise kavandatud ajakava, sealhulgas vahearuannete ja lõpliku hindamisaruande esitamise kuupäev, hindamist tegeva sõltumatu asutuse kirjeldus või valikukriteeriumid ning hindamise üldsusele kättesaadavaks tegemise kord;
- 24) „hukkunud loomad“ – loomad, kes on põllumajandusettevõttes, mis tahes rajatises või transportimise ajal hädatapu korras konkreetse diagnoosi alusel või ilma kindla diagnoosita tapetud või surnud, sealhulgas surnult sündinud ja sündimata jäänud loomad, kuid kes ei ole tapetud inimitoiduks;
- 25) „kiire kasvuga puud“ – lühikese raieringiga mets, kus kahe raiekoristuse vaheline aeg on minimaalselt 8 ja maksimaalselt 20 aastat;
- 26) „maksumeetme kava järglaskava“ – maksusoodustuste vormis kava, mis kujutab endast eelneva maksusoodustuste vormis kava muudetud versiooni ja millega asendatakse eelnev kava;

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1012 tõupuhaste aretusloomade, ristanaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus) (ELT L 171, 29.6.2016, lk 66).

- 27) „kvaliteedikavas osalemisest tulenevad püsikulud“ – kulud, mida kantakse seoses toetatava kvaliteedikavaga liitumise ja kvaliteedikavas osalemise iga-aastaste osamaksudega, sealhulgas vajaduse korral kulutused kontrollidele, mida on vaja kvaliteedikava spetsifikatsioonidele vastavuse tõendamiseks;
- 28) „toidupõhine biokütus“ – toidu- või söodakultuuridest toodetud biokütus, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2018/2001;
- 29) „toiduained“ – toiduained, mis ei ole põllumajandustooted ja mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 ⁽²²⁾ I lisas;
- 30) „brutotoetusekvivalent“ – abi summa, kui see antaks abisaajale toetuse vormis, enne maksude või muude tasude mahaarvamist;
- 31) „üksikabi“ –
- a) sihtotstarbeline üksikabi;
 - b) abikava raames üksikutele abisaajatele antav abi;
- 32) „immateriaalne vara“ – vara, millel ei ole füüsilist või rahalist kehastust, näiteks patendid, litsentsid, oskusteave või muu intellektuaalomand;
- 33) „investeeringud liidu standardile vastavuse saavutamiseks“ – investeeringud, mida tehakse selleks, et olla vastavuses liidu standardiga pärast liidu õigusaktis sätestatud üleminekuperioodi möödumist;
- 34) „suurettevõtjad“ – ettevõtjad, kes ei vasta I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- 35) „põllumajandustoodete turustamine“ – toodete omamine või väljapanemine müügi eesmärgil, müügiks pakumine, tarnimine või mis tahes muul viisil turule laskmine, välja arvatud põllumajandustootja esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele ja mis tahes tegevus, millega toodet selliseks esmamüügiks ette valmistatakse; põllumajandustootjalt lõpptarbijale müümist käsitatakse põllumajandustoodete turustamisena juhul, kui see toimub selleks ettenähtud eraldi kohas;
- 36) „ühisfond“ – liikmesriigi poolt tema õiguse kohaselt akrediteeritud skeem, millega liituvad põllumajandustootjad saavad end kindlustada, nii et liitunud põllumajandustootjatele hüvitatakse nende kantud majanduslik kahju;
- 37) „Natura 2000 alad“ – direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 3 ja direktiivi 2009/147/EÜ artiklis 3 osutatud erilised põllumajandus- või metsaalad;
- 38) „loodusõnnetused“ – maavärinad, laviinid, maalihked ja üleujutused, tornaadod, orkaanid, vulkaanipursked ja looduslikult alguse saanud metsa- või maastikupõlengud;
- 39) „mittetootlik investeering“ – investeering, millega ei kaasne põllumajandusliku majapidamise väärtuse või kasumlikkuse kasvu;
- 40) „tööstuslikule töötlemisele eelnevad toimingud“ – puude langetamine, puhastamine, tükeldamine, ladustamine, kaitsev töötlemine ja kuivatamine ning kõik muud toimingud enne tööstuslikku saagimist saeveskis; samuti saeveskis saagimine, kui töödeldava ümarpuidusendi maht ei ületa 20 000 m³ aastas;
- 41) „muud ebasoodsad ilmastikutingimused“ – ebasoodsad ilmastikutingimused, mis ei ole hõlmatud loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste määratlusega;
- 42) „äärepoolseimad piirkonnad“ – aluslepingu artikli 349 esimeses lõigus nimetatud piirkonnad;
- 43) „taimekahjustaja“ – kõik taimedele või taimsetele saadustele kahjulike taimede, loomade või patogeenide liigid, tüved või biotüübid;
- 44) „põllumajandustoodete esmatootmine“ – aluslepingu I lisas loetletud põllundus- ja loomakasvatussaaduste tootmine ilma kõrvaltoodete olemust muutva täiendava töötlemiseta;
- 45) „põllumajandustoodete töötlemine“ – põllumajandustoodete töötlemine, mille puhul töötlemise saadus on samuti põllumajandustoodete, välja arvatud põllumajandusettevõttes toimuv tegevus, mis on vajalik loomse või taimse saaduse ettevalmistamiseks esmamüügiks;

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

- 46) „tootjarühm või -organisatsioon“ – rühm või organisatsioon, mis on loodud ühel järgmistest eesmärkidest:
- a) kohandada vastavasse rühma või organisatsiooni kuuluvate tootjate tootmisprotsessi ja toodangut turunõuetele;
 - b) lasta kaupa ühiselt turule, sealhulgas kaupa müügiks ette valmistada, müüki tsentraliseerida ja hulgiostjaid varustada;
 - c) töötada välja ühised eeskirjad toodangut käsitleva teabe kohta, esmajoones seoses saagikoristuse ja kättesaadavusega;
 - d) edendada tootjarühma või -organisatsiooni muud tegevust, nagu äri- ja turustusoskuste arendamine, uuendusprotsesside korraldamine ja hõlbustamine, liikmete maa ühine majandamine ning keskkonnahoidlike viljelustavade ja tootmismeetodite ning loomade heaoluga seotud heade tavade ja meetodite kasutamine;
- 47) „kaitsealune loom“ – liidu või siseriiklike õigusaktide kohaselt kaitse all olev loom, sealhulgas loomaliik, kelle kohta on siseriiklikes õigusaktides sätestatud erieeskirjad populatsiooni säilitamiseks;
- 48) „regionaalabi kaardid“ – liikmesriigi poolt regionaalabi suunistes ⁽²³⁾ esitatud tingimuste kohaselt määratletud alade loetelu, mille komisjon on heaks kiitnud;
- 49) „tagasimakstav ettemakse“ – projekti jaoks antav laen, mis makstakse välja ühe või mitme osamaksena ja mille tagasimaksmise tingimused sõltuvad projekti tulemustest;
- 50) „teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioon“ – üksus, mille peamine eesmärk on sõltumatult teostada alusuuringuid, rakendusuuringuid või tootearendust või laialdaselt levitada sellise tegevuse tulemusi õpetamise, avaldamise või teadmussiirde kaudu, olenemata selle õiguslikust staatusest ja rahastamise viisist;
- 51) „Egeuse mere väikesaared“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 229/2013 ⁽²⁴⁾ artikli 1 lõikes 2 osutatud väikesaared;
- 52) „VKEd“ ehk „mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad“ – ettevõtjad, kes vastavad I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- 53) „projekti või tegevusega seotud tööde alustamine“ – kas investeringuga seotud tegevuse või ehitustööde alustamine või esimene õiguslikult siduv kohustus tellida seadmeid või kasutada teenuseid või muu kohustus, mis muudab projekti või tegevuse pöördumatuks, olenevalt sellest, kumb on varasem; tööde või tegevuse alustamiseks ei peeta maa ostmist ja ettevalmistustöid, näiteks lubade saamist või teostatavusuuringute tegemist;
- 54) „subsideeritud teenused“ – abi vorm, mille puhul abi antakse lõplikule abisaajale kaudselt ja mitterahaliselt ning seda makstakse kõnealuse teenuse osutajale või tegevuse teostajale;
- 55) „materიაalne vara“ – maast, hoonetest ja tootmisrajatistest, masinatest ja seadmetest koosnev vara;
- 56) „tehingukulu“ – kohustuse täitmisega seotud lisakulu, mis ei tulene otseselt kohustuse täitmisest või mida ei lisata otseselt hüvitatavate kulude või saamata jäänud tulude hulka ning mida võib arvutada standardkulu alusel;
- 57) „transmissiivse spongiformse entsefalopaatia ja veiste spongiformse entsefalopaatia testide kulud“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 ⁽²⁵⁾ X lisa C peatüki kohaseks proovivõtmiseks ja laborianalüüsiks vajalike proovide võtmise, transportimise, analüüsimise, säilitamise ja hävitamisega seotud kulud ning testikomplektide kulud;
- 58) „lühikese raieringiga madalmetsa puud“ – CN-koodi 06 02 9041 alla kuuluvad puuliigid, mille määratlevad liikmesriigid ja mis hõlmavad puittaimi, mitmeaastaseid taimi, pookealuseid või pärast koristamist mulda jäävaid juuremulgaid, mis järgmisel hooajal ajavad uusi võrseid, ning mille maksimaalse raietsükli määravad kindlaks liikmesriigid;

⁽²³⁾ Regionaalabi suunistes (ELT C 153, 29.4.2021, lk 1).

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

- 59) „raskustes olev ettevõtja“ – ettevõtja, kes vastab määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 18 esitatud kriteeriumidele;
- 60) „liidu standard“ – liidu õigusaktides sätestatud kohustuslik standard, millega määratakse kindlaks üksikettevõtjatele kohustuslikud eesmärgid, eelkõige seoses keskkonna, hügieeni ja loomade heaoluga; liidu standarditena ei käsitata selliseid liidu tasandil kehtestatud standardeid või eesmärgi, mis on kohustuslikud liikmesriikidele, kuid mitte üksikutele ettevõtjatele;
- 61) „noor põllumajandustootja“ – põllumajandustootja, kelle liikmesriik on määratlenud oma ÜPP strateegiakavas vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikele 6.

Artikkel 3

Teatamiskohustusest vabastamise tingimused

Abikavad, abikavade alusel antav üksikabi ja sihtotstarbeline üksikabi on aluslepingu artikli 107 lõike 2 või lõike 3 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest tingimusel, et kõnealune abi vastab kõikidele käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ja käesoleva määruse III peatükis asjaomase abiliigi kohta sätestatud eritingimustele.

Artikkel 4

Teatamiskünnised

1. Käesolevat määrust ei kohaldata üksikabi suhtes, mille brutotoetusekvivalent ületab järgmisi künniseid:
 - a) artiklis 14 osutatud abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega: 600 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - b) artikli 16 lõikes 4 osutatud abi investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamisega, mille tulemusel ajakohastatakse rajatisi või suurendatakse tootmisvõimsust: 600 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - c) artiklis 17 osutatud abi investeeringuteks, mis on seotud põllumajandustoodete töötlemise ja põllumajandustoodete turustamisega: 7,5 miljonit eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - d) artiklis 31 osutatud abi loomade heaoluga seotud kohustuste täitmiseks: 500 eurot loomühiku kohta aastas;
 - e) artiklis 33 osutatud abi Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks: kuni viie aasta pikkusel esialgsel perioodil 500 eurot hektari kohta aastas ja seejärel 200 eurot hektari kohta aastas;
 - f) artiklis 34 osutatud abi põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostuste täitmiseks: üheaastaste kultuuride puhul 600 eurot hektari kohta aastas, mitmeaastaste erikultuuride puhul 900 eurot hektari kohta aastas ja muu maakasutuse puhul 450 eurot hektari kohta aastas;
 - g) artiklis 35 osutatud abi mahepõllumajanduse toetamiseks: üheaastaste kultuuride puhul 600 eurot hektari kohta aastas, mitmeaastaste erikultuuride puhul 900 eurot hektari kohta aastas ja muu maakasutuse puhul 450 eurot hektari kohta aastas;
 - h) artiklis 36 osutatud abi investeeringuteks põllumajanduslikes majapidamistes või metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks: 600 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - i) artiklis 38 osutatud abi põllumajandus- ja metsandussektori teadus- ja arendustegevuseks: 7,5 miljonit eurot projekti kohta;
 - j) artiklis 39 osutatud abi Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides osalevate ettevõtjate kulude katmiseks: 2 miljonit eurot ettevõtja ja projekti kohta;
 - k) artiklis 40 osutatud piiratud abisummad ettevõtjatele, kes saavad kasu Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektidest: 500 000 eurot Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühma projekti kohta;
 - l) artiklis 41 osutatud abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks: 7,5 miljonit eurot rajamisprojekti kohta;
 - m) artiklis 42 osutatud abi agrometsandussüsteemide jaoks: 7,5 miljonit eurot agrometsandussüsteemi rajamise projekti kohta;

- n) artiklis 44 osutatud abi investeeringuteks, millega parandatakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - o) artiklis 45 osutatud abi teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks: kuni viie aasta pikkusel esialgsel perioodil 500 eurot hektari kohta aastas ja seejärel 200 eurot hektari kohta aastas;
 - p) artiklis 46 osutatud abi metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks: 200 eurot aastas hektari kohta, välja arvatud artikli 46 lõikes 8 osutatud abi;
 - q) artiklis 48 osutatud abi metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks: 200 000 eurot ettevõtja ja aasta kohta;
 - r) artiklis 49 osutatud abi investeeringuteks metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - s) artiklis 50 osutatud abi investeeringuteks metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - t) artiklis 55 osutatud abi investeeringuteks põhiteenustesse ja taristusse maapiirkondades: 10 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - u) artiklis 60 osutatud abi VKEde kulude katmiseks seoses osalemisega kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on EAFRD raames määratletud LEADERi kohaliku arengu projektidena: 2 miljonit eurot ettevõtja ja projekti kohta;
 - v) artiklis 61 osutatud piiratud abisummad VKEdele, kes saavad kasu kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidest: 200 000 eurot kogukonna juhitud kohaliku arengu projekti kohta.
2. Lõikes 1 sätestatud ülemmäärasid ei tohi eirata abikavade või abiprojektide kunstliku osadeks jaotamise teel.

Artikkel 5

Abi läbipaistvus

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult läbipaistva abi suhtes.
2. Abi loetakse läbipaistvaks, kui brutotoetusekvivalenti on ilma riskianalüüsi tegemata võimalik eelnevalt täpselt välja arvutada.
3. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse läbipaistva abina järgmisi abivorme:
 - a) toetustena, intressitoetustena ja subsideeritud teenustena antav abi;
 - b) laenudena antav abi, kui brutotoetusekvivalent on arvatud abi andmise ajal kehtinud viitemäära alusel;
 - c) garantiidena antav abi, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - i) brutotoetusekvivalenti arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on sätestatud komisjoni teatises;
 - ii) enne abi rakendamist on brutotoetusekvivalenti arvutamise meetodika heaks kiidetud, lähtudes garantiisid käsitlevast teatisest, kui meetodikast on teatatud komisjonile vastavalt sel ajal kohaldatavale riigiabi valdkonnas vastuvõetud komisjoni määrusele, ning kui heakskiidetud meetodika käsitleb sõnaselgelt asjaomast garantii liiki ja selle aluseks oleva tehingu liiki käesoleva määruse kohaldamise kontekstis;
 - d) maksusoodustuste vormis antav abi, kui meetmega on ette nähtud ülemmäär, millega tagatakse, et kohaldatavat künnist ei ületata;
 - e) tagasimakstavate ettemaksete vormis antav abi, kui tagasimakstava ettemakse nominaalne kogusumma ei ületa käesoleva määruse alusel kohaldatavat künnist või kui enne meetme rakendamist on tagasimakstava ettemakse brutotoetusekvivalenti arvutamise meetodikast komisjonile teatatud ja komisjon on selle heaks kiitnud;
 - f) abi materiaalse vara turuhinnast madalama hinnaga müügi või rentimise näol, kui vara väärtus on kindlaks määratud kas enne tehingut tehtud sõltumatu eksperdihindamise või avalikult kättesaadava ja korrapäraselt ajakohastatava üldtunnustatud võrdlusaluse põhjal.
4. Käesoleva määruse kohaldamisel ei loeta läbipaistvaks abiks järgmisi abivorme:
 - a) kapitalisüstidena antav abi;

- b) riskifinantseerimismeetmetena antav abi.

Artikkel 6

Ergutav mõju

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult abi suhtes, millel on ergutav mõju.
 2. Abil loetakse olevat ergutav mõju, kui abisaaja on asjaomasele liikmesriigile esitanud kirjaliku abitaotluse enne projekti või tegevusega seotud töö algust. Abitaotlus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) ettevõtja nimi ja suurus;
 - b) projekti või tegevuse kirjeldus, sealhulgas selle algus- ja lõppkuupäev;
 - c) projekti või tegevuse asukoht;
 - d) rahastamiskõlblike kulude loetelu;
 - e) projekti/tegevuse jaoks vajaliku riikliku rahastamise liik (toetus, laen, garantii, tagasimakstav ettemakse vms) ja summa.
 3. Suurettevõtjatele antaval sihtotstarbelisel üksikabil loetakse olevat ergutav mõju, kui lisaks lõikes 2 sätestatud tingimuse täitmises veendumisele on liikmesriik enne asjaomase üksikabi andmist kontrollinud, et abisaaja koostatud dokumentatsioon kinnitab, et abi toob kaasa ühe või mitu tulemust järgmistest:
 - a) abi tulemusel suureneb oluliselt projekti või tegevuse ulatus;
 - b) abi tulemusel suureneb oluliselt projekti või tegevusega seoses abisaaja poolt kulutatav kogusumma;
 - c) projekti või tegevuse lõpuleviimine kiireneb oluliselt;
 - d) investeeringuteks ettenähtud sihtotstarbelise üksikabi puudumisel ei viidaks projekti või tegevust asjaomases maapiirkonnas sellisel kujul ellu või see ei oleks asjaomases maapiirkonnas abi saaja jaoks piisavalt kasumlik.
- Nimetatud nõudeid ei kohaldata selliste omavalitsusüksuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omavalitsused aastaeelarvega alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.
4. Erandina lõigetest 2 ja 3 loetakse maksusoodustuste vormis meetmetel olevat ergutav mõju, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:
 - a) meetmega nähakse ette õigus saada abi kooskõlas objektiivsete kriteeriumidega, ilma et liikmesriik saaks täiendavalt oma kaalutusõigust kasutada;
 - b) meede on vastu võetud ja jõustunud enne projekti või tegevusega seotud töö alustamist, v.a maksumeetme kava järglaskavade puhul juhul, kui tegevus oli juba hõlmatud eelnevate maksusoodustuste kavadega.
 5. Lisaks ei pea erandina lõigetest 2, 3 ja 4 järgmistel abi liikidel olema ergutavat mõju või neil eeldatakse olevat ergutav mõju:
 - a) maakorralduse abikavad, kui on täidetud artiklis 15 või artiklis 53 sätestatud tingimused ja kui:
 - i) abikavaga nähakse ette õigus saada abi kooskõlas objektiivsete kriteeriumidega, ilma et liikmesriik saaks täiendavalt oma kaalutusõigust kasutada, ning
 - ii) abikava on vastu võetud ja jõustunud enne, kui abisaaja kannab artikli 15 või artikli 53 kohaseid rahastamiskõlblikke kulusid;
 - b) abi teavitustegevuseks põllumajandussektoris vastavalt artiklitele 21 ja 22, mis seisneb teabe kättesaadavaks tegemises määramata arvule abisaajatele;
 - c) abi müügiedendusmeetmeteks selliste väljaannete vormis, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, kui on täidetud artikli 24 lõike 2 punktis b sätestatud tingimused;
 - d) abi loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 25 sätestatud tingimused;

- e) abi loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 26 sätestatud tingimused;
- f) abi hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks, kui on täidetud artikli 27 lõike 2 punktides c, d, e ja f sätestatud tingimused;
- g) abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 29 sätestatud tingimused;
- h) artiklis 33 osutatud abi Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks;
- i) investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes ja metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, kui on täidetud artiklis 36 sätestatud tingimused;
- j) abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks põllumajandussektoris, kui on täidetud artiklis 37 sätestatud tingimused;
- k) abi teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks põllumajandus- ja metsandussektoris, kui on täidetud artiklis 38 sätestatud tingimused;
- l) abi metsakahjustuste kõrvaldamiseks kooskõlas artikli 43 lõike 2 punktiga d, kui on täidetud artiklis 43 sätestatud tingimused;
- m) abi teavitustegevuseks metsandussektoris vastavalt artiklitele 47 ja 48, mis seisneb teabe kättesaadavaks tegemises määramata arvule abisaajatele;
- n) abi geneetiliste ressursside säilitamiseks metsanduses, kui on täidetud artiklis 51 sätestatud tingimused;
- o) abi põllumajandustootjate osalemiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavades, kui on täidetud artiklis 58 sätestatud tingimused;
- p) abi ettevõtjatele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides ja Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides või saavad neist kasu, kui on täidetud artiklites 39, 40, 60 ja 61 sätestatud asjakohased tingimused.

Artikkel 7

Abi osakaal ja rahastamiskõlblikud kulud

1. Abi osakaalu ja rahastamiskõlblike kulude arvutamisel lähtutakse kõigi kasutatavate arvude puhul summadest, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud. Rahastamiskõlblike kulude tõendamiseks esitatakse dokumentaalsed tõendid, mis on selged, konkreetsed ja ajakohased. Rahastamiskõlblike kulude summade arvutamisel võib lähtuda määruses (EL) 2021/1060 ja määruses (EL) 2021/2115 sätestatud lihtsustatud kuluvõimalustest, tingimusel et tegevust rahastatakse vähemalt osaliselt EAFRDst ja et kulukategooria on asjakohase vabastussätte kohaselt rahastamiskõlblik.
2. Artiklites 31, 33, 34, 35, 41, 45 ja 46 osutatud meetmete või tegevuse liikidega seotud abisummad võib kindlaks määrata lisakulude ja saamata jäänud tulu standardeelduste alusel. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et arvutused ja vastav abi sisaldavad ainult kontrollitavaid elemente, põhinevad asjakohaste eksperditeadmiste abil kindlaks määratud arvudel, näitavad selgelt ära kasutatud arvude allika, on diferentseeritud, võtmaks vajaduse korral arvesse piirkondlikke või kohalikke olusid ja tegelikku maakasutust, ega sisalda investeerimiskuludega seotud elemente.
3. Käibemaks ei ole rahastamiskõlblik, välja arvatud juhul, kui see ei ole siseriiklike õigusaktide kohaselt tagasi nõutav.
4. Kui abi antakse muus vormis kui toetus, on abisummaks abi brutotoetusekvivalent.
5. Tulevikus makstav abi, sealhulgas mitmes osas makstav abi, diskonteeritakse abi väärtusesse abi andmise aja seisuga. Rahastamiskõlblikud kulud diskonteeritakse nende väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Diskonteerimisel kasutatakse intressimäärana abi andmise kuupäeval kohaldatavat diskontomäära.
6. Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, siis diskonteeritakse abi osad diskontomäärade alusel, mis on kohaldatavad maksusoodustuse jõustumise eri kuupäevadel.

7. Kui abi antakse tagasimakstavate ettemaksete vormis, mis brutotoetusekvivalendi arvutamise aktsepteeritud metoodika puudumisel on väljendatud protsendina rahastamiskõlblikest kuludest, ja kui meetmes on ette nähtud, et projekti eduka tulemuse korral, mis on määratletud mõistliku ja kaalutletud hüpoteesi alusel, makstakse ettemaksed tagasi koos intressiga, mille määr on vähemalt võrdne abi andmise kuupäeval kohaldatava diskontomääraga, võib III peatükis sätestatud abi ülemmäärasid suurendada 10 protsendipunkti.

Artikkel 8

Kumuleerimine

1. Selleks et teha kindlaks, kas artiklis 4 sätestatud teavitamiskünniseid ning III peatükis sätestatud abi ülemmäärasid ja maksimaalseid abisummasid on järgitud, võetakse arvesse toetatavale tegevusele või projektile või ettevõtjale eraldatava riigiabi kogusummat.

2. Kui koos riigiabi andmisega toimub liidu institutsioonide, asutuste, ühissettevõtjate või muude liidu organite poolt keskselt hallatav liidu rahastamine, mis ei ole otseselt või kaudselt liikmesriigi kontrolli all, võetakse arvesse ainult riigiabi, et määrata kindlaks, kas teatamiskünniseid ja abi ülemmäärasid ning maksimaalseid abisummasid on järgitud, eeldusel et avalikust sektorist saadud toetuse kogusumma, mida antakse samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks, ei ületa kõige soodsamat rahastamise määra, mis on sätestatud kohaldatavates liidu õigusnormides.

3. Kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal antavat abi, mis on käesoleva määruse alusel vabastatud aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, võib kumuleerida järgmisega:

- a) mis tahes muu riigiabi, kui kõnealused abimeetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega;
- b) mis tahes muu riigiabi, mis on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate rahastamiskõlblike kuludega, kuid ainult juhul, kui sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata suurimat abi osakaalu või abisummat, mida käesoleva määruse kohaselt kõnealuse abi suhtes kohaldatakse.

4. Abi, mida ei anta kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal ja mis on artiklite 18, 19, 40 ja 61 alusel teatamiskohustusest vabastatud, võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga, mille puhul lähtutakse kindlaksmääratavatest rahastamiskõlblikest kuludest.

Abi, mida ei anta rahastamiskõlblike kulude põhjal, võib kumuleerida muu riigiabiga, mida ei anta rahastamiskõlblike kulude põhjal, kuni kogurahastamise asjakohase ülemmäärani, mis on iga juhtumi puhul kindlaks määratud käesoleva või mõne muu grupierandi määrusega või komisjoni vastu võetud otsusega.

5. Käesoleva määruse III peatüki 1., 2. ja 3. jao alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi ei tohi kumuleerida samade rahastamiskõlblike kulude katteks tehtavate maksetega, millele on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 145 lõikes 2 ja artiklis 146, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma käesolevas määruis sätestatud osakaalu või summat.

6. Artiklite 31, 34 ja 35 alusel antavat riigiabi ei tohi kumuleerida määruse (EL) 2021/2115 artiklis 31 osutatud maksetega, mida tehakse samade rahastamiskõlblike kulude katteks, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma käesolevas määruis sätestatud osakaalu või summat.

7. Käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi ei tohi kumuleerida samade rahastamiskõlblike kulude katteks antava vähesse tähtsusega abiga, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma III peatükis sätestatud osakaalu või summat.

8. Artikli 14 lõike 3 punktis d osutatud abi investeringuteks, mille eesmärk on põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamine, ei tohi kumuleerida käesoleva määruse artiklites 25, 26, 28 ja 37 osutatud abiga materiaalse kahju hüvitamiseks.

9. Käesoleva määruse artiklis 19 osutatud stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele ei tohi kumuleerida määruse (EL) 2021/2115 artiklis 77 osutatud abiga põllumajandussektori tootjarühmade ja -organisatsioonide loomiseks.

10. Käesoleva määruse artiklis 18 osutatud stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja stardiabi põllumajanduslikuks tegevuseks ei tohi kumuleerida noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetusega ega maapiirkondades ettevõtlusega alustamise toetusega, millele on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artiklis 75, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abisumma käesolevas määruses sätestatud summat.

Artikkel 9

Avaldamine ja teavitamine

1. Asjaomane liikmesriik tagab, et komisjoni läbipaistvusmoodulis ⁽²⁶⁾ või riikliku või piirkondliku tasandi ülevaatlikul riigiabi veebisaidil avaldatakse järgmine teave:

- a) artiklis 11 osutatud kokkuvõtlik teave või link sellele teabele;
- b) iga abimeetme terviktekst, nagu on osutatud artiklis 11, sealhulgas võimalikud muudatused, või link terviktekstile;
- c) III lisas osutatud teave iga üksikabi kohta, mis ületab järgmist:
 - i) 10 000 eurot põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate abisaajate puhul;
 - ii) 100 000 eurot abisaajate puhul, kes tegelevad põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega või kes tegutsesid metsandussektoris või aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jääval tegevusalal.

2. Maksusoodustuse vormis antava abi kavade puhul loetakse lõikes 1 sätestatud tingimused täidetuks, kui liikmesriigid avaldavad nõutava teabe üksikabi summade kohta järgmistes vahemikes (miljonites eurodes):

- a) 0,01–0,1 üksnes põllumajandussaaduste esmatootmise puhul;
- b) 0,1–0,5;
- c) 0,5–1;
- d) 1–2;
- e) 2–5;
- f) 5–10;
- g) 10–30;
- h) 30 ja enam.

3. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse ning see peab olema liigendatud ja kättesaadav vastavalt III lisas esitatud standardvormile ning see peab võimaldama tõhusa otsingu- ja allalaadimisfunktsiooni kasutamist. Lõike 1 punktis c osutatud teave avaldatakse kuue kuu jooksul alates abi andmise kuupäevast või maksusoodustuse vormis antava abi puhul ühe aasta jooksul alates maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevast ning see peab olema kättesaadav vähemalt 10 aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast.

4. Abikava või sihtotstarbelise abimeetme tervikteksti puhul, millele on viidatud lõikes 1, esitatakse sõnaselge viide käesolevale määrusele, märkides selle pealkirja ja *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise viite, samuti viide III peatüki erisätetele, mis on kõnealuse abiga seotud, või vajaduse korral viide siseriiklikule õigusele, millega tagatakse käesoleva määruse asjakohaste sätete järgimine. Abikavale või sihtotstarbelisele üksikabile lisatakse selle rakendussätted ja muudatused.

5. Lõikes 1 sätestatud avaldamiskohustusi ei kohaldata abi suhtes, mida antakse Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektidele ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidele artiklite 39, 40, 60 ja 61 alusel.

6. Komisjon avaldab oma veebisaidil järgmise teabe:

- a) lõikes 1 osutatud kokkuvõtlik teave;
- b) lingid lõikes 1 osutatud kõigi liikmesriikide riigiabi veebisaitidele.

⁽²⁶⁾ Riigiabi läbipaistvusmooduli avalik otsing, mis on kättesaadav järgmisel veebisaidil: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=et>

II PEATÜKK

Menetlusnõuded

Artikkel 10

Grupierandi tühistamine

Kui liikmesriik annab abi, mis ei vasta käesoleva määruse I, II ja III peatükis sätestatud tingimustele, võib komisjon pärast seda, kui ta on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, võtta vastu otsuse, milles sätestatakse, et kõigist või mõningatest asjaomase liikmesriigi poolt edaspidi vastu võetavatest abimeetmetest, mis muidu vastaksid käesoleva määruse nõuetele, tuleb komisjonile vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3 teatada. Teatatav abi võib piirduda teatavate abiliikidega, teatavatele abisaajatele antava abiga või abiga, mille on vastu võtnud asjaomase liikmesriigi teatavad ametiasutused.

Artikkel 11

Aruandlus

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile komisjoni elektroonilise teavitussüsteemi kaudu kokkuvõtliku teabe iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta II lisas sätestatud standardvormis koos lingiga, mis võimaldab juurdepääsu abimeetme terviktekstile, sealhulgas selle võimalikele muudatustele, 20 tööpäeva jooksul alates selle jõustumisest.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile elektrooniliselt aastaaruandeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamist, iga täisaasta kohta või aasta osa kohta, mil käesolevat määrust kohaldatakse, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 794/2004 III peatükis.
3. Aastaaruanne peab sisaldama ka teavet järgmise kohta:
 - a) artiklis 26 osutatud loomataudid või taimekahjustajad;
 - b) meteoroloogiateave, mis käsitleb artikli 25 kohaste loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste või artikli 37 kohaste põllumajandussektoris toimunud loodusõnnetuste liiki, aega, suhtelist ulatust ja kohta.
4. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata sellise abi suhtes, mida antakse artiklites 40 ja 61 osutatud Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektidele ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidele.

Artikkel 12

Hindamine

1. Artikli 1 lõikes 3 osutatud abikavade suhtes kohaldatakse järelhindamist, kui nende riigiabi eelarve või arvestuslikud kulud ületavad 150 miljonit eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kava kogukestuse jooksul, st asjaomase kava ja võimaliku eelneva, sarnast eesmärgi ja geograafilist ala hõlmanud kava kogukestuse jooksul alates 1. jaanuarist 2023. Võttes arvesse hindamise eesmärgi ja selleks, et vältida liikmesriikide ebaproportsionaalset koormamist, nõutakse ainult nende abikavade järelhindamist, mille kogukestus on pikem kui kolm aastat alates 1. jaanuarist 2023.
2. Järelhindamise nõudest võib loobuda abikavade puhul, mis järgnevad vahetult sarnast eesmärgi ja geograafilist ala hõlmavale kavale, mida on hinnatud, mille kohta on esitatud komisjoni heakskiidetud hindamiskavale vastav lõplik hindamisaruanne ning mille kohta ei ole tehtud ühtegi negatiivset järeldust. Kava, mille lõplik hindamisaruanne ei vasta heakskiidetud hindamiskavale, tuleb viivitamata peatada. Ühelegi sellise peatatud kava järglaskavale ei tohi grupierandit võimaldada.
3. Hindamise eesmärk on kontrollida, kas täidetud on kava kokkusobivuse aluseks olevad eeldused ja tingimused, eelkõige abimeetme vajalikkus ja tulemuslikkus, võttes arvesse selle üld- ja erieesmärgi. Hindamisel hinnatakse ka kava mõju konkurentsile ja kaubandusele.
4. Abikavade puhul, mille suhtes kohaldatakse lõike 1 kohast hindamisnõuet, esitavad liikmesriigid hindamiskava projekti järgmiselt:
 - a) 20 tööpäeva jooksul alates abikava jõustumisest, kui kava riigiabi eelarve ületab 150 miljonit eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kava kogukestuse jooksul;

- b) 30 tööpäeva jooksul pärast olulist muudatust, mille tulemusena kava eelarvet suurendatakse, nii et see ületab 150 miljoni eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kava kogukestuse jooksul;
- c) 30 tööpäeva jooksul pärast mis tahes aasta kohta 150 miljonit eurot ületavate kava kulutuste kajastamist ametlikes raamatupidamisaruannetes.
5. Hindamiskava projekt koostatakse kooskõlas riigiabi hindamise ühtse metoodikaga, mille komisjon on vastu võtnud. Liikmesriigid avaldavad komisjoni heakskiidetud hindamiskava.
6. Järelhindamise viib hindamiskava alusel läbi abi andvast asutusest sõltumatu ekspert. Iga hindamise kohta koostatakse vähemalt üks vahearuanne ja üks lõplik hindamisaruanne. Liikmesriigid avaldavad mõlemad aruanded.
7. Lõplik hindamisaruanne esitatakse komisjonile hiljemalt üheksa kuud enne teatamiskohustusest vabastatud abikava kehtivusaja lõppu. Seda ajavahemikku võib lühendada kavade puhul, mille hindamise nõue tekib kava viimase kahe rakendamisaja jooksul. Iga hindamise täpne ulatus ja kord sätestatakse hindamiskava heakskiitmise otsuses. Võimalikust järgnevast sarnase eesmärgiga abimeetmest teatamisel tuleb kirjeldada, kuidas on hindamise tulemusi arvesse võetud.

Artikkel 13

Järelevalve

Liikmesriigid säilitavad üksikasjalikud andmed koos teabe ja tõendavate dokumentidega, mis on vajalikud selleks, et tõendada kõikide käesolevas määruses sätestatud tingimuste täitmist. Selliseid dokumente säilitatakse 10 aastat alates sihtotstarbelise üksikabi andmise kuupäevast või abikava kohaselt viimase abi andmise kuupäevast. Asjaomane liikmesriik esitab komisjonile 20 tööpäeva jooksul või võimaliku taotluses kindlaksmääratud pikema tähtaja jooksul kogu teabe ja tõendavad dokumendid, mida komisjon peab käesoleva määruse kohaldamise järelevalve jaoks vajalikuks.

III PEATÜKK

Abi liigid

1. jagu

Põllumajandusliku esmatootmise ning põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega tegelevatele VKEdele antav abi

Artikkel 14

Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega

1. Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeeringu võib teha üks või mitu abisaajat või see võib olla seotud ühe või mitme abisaaja kasutatava materiaalse või immateriaalse varaga.
3. Investeering peab täitma vähemalt üht järgmistest eesmärkidest:
- a) põllumajandusliku majapidamise üldise tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse parandamine, eelkõige tootmiskulude vähendamise või tootmise täiustamise ja ümberpaigutamise abil;
- b) looduskeskkonna, hügieenitingimuste või loomade heaolu parandamine;
- c) põllumajanduse arendamise, kohandamise ja ajakohastamisega seotud taristu loomine ja parandamine, sealhulgas juurdepääs põllumaale, maakorraldus ja -parandus, energiatõhusus, säästva energiaga varustamine ning energia ja vee säästmine;
- d) loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide, taimekahjustajate või kaitseluste loomade tõttu kahjustunud tootmispotentsiaali taastamine ning nimetatud sündmustest ja teguritest tingitud kahju ennetamine; kui kahju on seostatav kliimamuutustega, peavad abisaajad asjakohasel juhul lisama taastamismeetmete kliimamuutustega kohanemise meetmed;

- e) kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele kaasaaitamine, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, CO₂ sidumise suurendamise ning säästva energia ja energiatõhususe edendamise kaudu;
 - f) kestlikule ringbiomajandusele kaasaaitamine ning loodusvarade (nt vesi, muld ja õhk) kestliku arendamise ja tõhusa majandamise edendamine, sealhulgas kemikaalidest sõltumise vähendamise kaudu;
 - g) elurikkuse vähenemise peatamisele ja tagasipööramisele kaasaaitamine, ökosüsteemi teenuste edendamine ning elupaikade ja maastike säilitamine.
4. Investeering võib olla seotud põllumajandusettevõttes biokütuste või taastuenergia tootmisega, kui toodangumaht ei ületa asjaomase põllumajandusettevõtte keskmist aastast kütuse- või energiatarbimist.

Kui investeering tehakse biokütuse tootmiseks, ei või tootmisrajatiste tootmisvõimsus ületada põllumajandusliku majapidamise keskmist aastast kütusetarbimist ning toodetud biokütust ei või müüa turul.

Kui investeering tehakse põllumajanduslikus majapidamises taastuvatest energiaallikatest soojusenergia ja elektri tootmise, peavad tootmisrajatised täitma ainult abisaaja enda energiavajadust ning nende tootmisvõimsus ei või olla suurem kui põllumajandusliku majapidamise keskmine aastane soojus- ja elektrienergia tarbimine. Elektri müümine võrku on lubatud ainult juhul, kui peetakse kinni keskmise aastase omatarbimise piirmäärast.

Kui investeeringu teevad mitu abisaajat omaenda biokütuse- ja energiavajaduse rahuldamiseks, loetakse keskmiseks aastaseks tarbimiseks kõigi abisaajate keskmise aastase tarbimise summat.

Investeeringud energiat tarbivasse või tootvasse taastuenergiataristusse peavad vastama energiatõhususe miinimumnõuetele, kui need on riigi tasandil vastu võetud.

Investeeringud rajatistesse, mille esmafunktsioon on elektri tootmine biomassist, on rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui kasutatakse soojusenergia minimaalset protsendimäära, mille kehtestavad liikmesriigid.

Liikmesriigid kehtestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 26 eri liiki rajatiste puhul bioenergia, sh biokütuste tootmiseks kasutatavate teravilja- ja muude tärkliserikaste kultuuride, suhkru- ja õlikultuuride maksimaalse osakaalu piirmäärad. Bioenergiaga seotud investeerimisprojektidele antav abi piirduv bioenergiaga, mis vastab liidu õigusaktides sätestatud kohaldatavatele säästlikkuskriteeriumidele.

5. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁽²⁷⁾ kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

6. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

- a) kinnisasja ehitamise, soetamise, sealhulgas liisimise või parendamise kulud, sealhulgas investeeringud andmesidevõrkude passiivsesse hoonesisesesse juhtmesistikku või struktureeritud kaabeldusse ning vajaduse korral eraomandis oleval kinnistul olevasse hoonevälisesse passiivse võrgu lisaosasse, kusjuures maa ostmise on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;
- b) masinate ja seadmete ostmise või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
- c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, nagu arhitekti-, inseneri- ja konsultatsioonitasud ning tasud nõustamise eest keskkonnavalase ja majandusliku kestlikkuse, säästva energia, energiatõhususe ning taastuenergia tootmise ja kasutamise vallas, sealhulgas teostatavusuuringute eest; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

- d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
- e) lõike 3 punktides e, f ja g osutatud konkreetsete keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide saavutamiseks tehtavate mittetootlike investeeringutega seotud kulud;
- f) niisutuse puhul üksnes järgmistele tingimustele vastavate investeeringutega seotud kulud:
- i) komisjonile on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ ⁽²⁸⁾ esitatud veemajanduskava kogu ala kohta, kus investeering tehakse, samuti muude alade kohta, kus investeering võib keskkonda mõjutada; kõnealuse direktiivi artikli 11 kohaselt veemajanduskava alusel võetavad ja põllumajandussektori seisukohast olulised meetmed täpsustatakse asjakohases meetmeprogrammis;
 - ii) investeeringu puhul on ette nähtud veearvestid, mis võimaldavad mõõta veekasutust toetatud investeeringu tasandil;
 - iii) investeeringut olemasoleva niisutusrajatise või niisutustaristu elemendi täiustamisse hinnatakse eelnevalt, et teha kindlaks, kas see võimaldab olemasoleva rajatise või taristu tehnilisi parameetreid kajastavat veesäästu;
 - iv) kui investeering mõjutab põhja- või pinnaveekogusid, mille seisund on asjaomases veemajanduskavas vee kogusega seotud põhjustel tunnistatud vähem kui heaks, või kui kliimatundlikkuse ja kliimariskide tipptasemel hindamine osutab, ⁽²⁹⁾ et mõjutatavad heas seisundis veekogud võivad kliimamuutuste mõjust tingitult vee kogusega seotud põhjustel kaotada oma hea seisundi, siis tuleb saavutada veekasutuse tegelik vähenemine, mis aitab kaasa vastavate veekogude hea seisundi saavutamisele ja säilimisele, nagu on sätestatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõikes 1. Eelmises lauses sätestatud tingimusi ei kohaldata olemasolevasse rajatisse tehtava investeeringu suhtes, mis mõjutab üksnes energiatõhusust, veehoidla rajamiseks tehtava investeeringu suhtes ega taaskasutusvee kasutamisse tehtava investeeringu suhtes, mis ei mõjuta põhja- või pinnaveekogu;
 - v) liikmesriik kehtestab rahastamiskõlblikkuse tingimustena potentsiaalse veesäästu ja veekasutuse tegeliku vähenemise protsendimäärad, et tagada seadmete kaudu voolava vee hulga tegelik vähenemine võrreldes 2014.–2020. aasta tasemetega ja seega vältida keskkonnaeesmärkide taseme langust:
 - potentsiaalse veesäästu määr on vähemalt 5 %, kui olemasoleva rajatise või taristu tehnilised parameetrid juba tagavad suure tõhususe, ja vähemalt 25 %, kui senine tõhusus (enne investeeringut) on väike ja/või kui investeering tehakse piirkonnas, kus vee säästmine on vee hea seisundi saavutamiseks kõige vajalikum;
 - veekasutuse tegeliku vähenemise määr on kogu investeeringu tasandil vähemalt 50 % potentsiaalsest veesäästust, mida on olemasolevasse niisutusrajatisse või taristuelementi investeerimisega võimalik saavutada;
 - veesääst peab kajastama direktiivi 2000/60/EÜ kohastes veemajanduskavades esile toodud vajadusi;
- g) investeeringuteks taaskasutusvee kasutamisse alternatiivse veevarustusena võib toetust anda üksnes juhul, kui sellise veega varustamine ja selle kasutamine on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/741 ⁽³⁰⁾;
- h) loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide, taimekahjustajate või kaitsealuste loomade tõttu kahjustunud põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks tehtavate investeeringute korral võivad rahastamiskõlblikud kulud hõlmata kulusid, mida kantakse põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks enne nende nähtuste esinemist valitsenud tasemeni;

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁽²⁹⁾ Euroopa Komisjon, „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“ (ELT C 373, 16.9.2021, lk 1).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/741, mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

i) loodusõnnetustest, loodusõnnetustega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomataudidest, taimekahjustajatest või kaitsealustest loomadest tingitud kahju ennetamiseks tehtavate investeeringute korral võivad rahastamiskõlblikud kulud hõlmata konkreetsete ennetusmeetmete kulusid.

7. Liisingulepingutega seotud kulusid (välja arvatud lõike 6 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ei loeta rahastamiskõlblikeks kuludeks.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.

8. Niisutusega seoses maksavad toetust üksnes liikmesriigid, kes tagavad valglapiirkonnas, kus investeering tehakse, eri veekasutusviiside piisava panuse põllumajandussektori veeteenuste kulude katmisele kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 lõike 1 teise lõigu esimese taandega, võttes vajaduse korral arvesse kulude katmise sotsiaalset, keskkonnaalast ja majanduslikku mõju ning asjaomase piirkonna või asjaomaste piirkondade geograafilisi ja kliimatingimusi.

9. Abi ei anta järgmisteks eesmärkideks:

- a) toetusõiguste ostmine;
- b) üheaastaste taimede ostmine ja istutamine, välja arvatud abi lõike 6 punktis h osutatud kulude katmiseks;
- c) kuivendustööd;
- d) loomade ostmine, välja arvatud abi lõike 6 punktis h osutatud kulude katmiseks ja karjakoorte ostmine;
- e) andmesidevõrkude juhtmestik või kaabeldus väljaspool eraomandis olevat kinnistut.

10. Lõikes 1 osutatud abi ei anta, kui see on vastuolus määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud keeldude või piirangutega, isegi kui nende keeldude ja piirangute puhul on osutatud üksnes kõnealuses määruses sätestatud liidu toetusele.

11. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest.

12. Abi osakaalu võib suurendada kuni 80 %ni järgmiste investeeringute puhul:

- a) investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud punkti 3 alapunktides e, f ja g, või loomade heaoluga;
- b) noorte põllumajandustootjate investeeringud;
- c) äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavad investeeringud.

13. Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 28 osutatud väikepõllumajandustootjate investeeringute puhul võib lõike 12 punktis c osutatud abi osakaalu suurendada kuni 85 %ni.

14. Abi osakaalu võib suurendada kuni 100 %ni järgmiste investeeringute puhul:

- a) lõike 3 punktides e, f ja g osutatud eesmärkidega seotud mittetootlikud investeeringud;
- b) lõike 3 punktis d osutatud investeeringud tootmispotentsiaali taastamiseks ning investeeringud, mis on seotud loodusõnnetuste, erakorraliste sündmuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste või kaitsealuste loomade tekitatava kahju ennetamise ja riskide maandamisega.

15. Lõike 6 punkti f kohase niisutamiseks antava abi osakaal on piiratud ühe või mitme määraga, mis ei ületa:

- a) 80 % lõike 6 punkti f alapunkti iii kohase põllumajandusettevõttes niisutamiseks tehtava investeeringu rahastamiskõlblikest kuludest;
- b) 100 % rahastamiskõlblikest kuludest investeeringu puhul, mis tehakse põllumajandusettevõtte välisesse niisutamiseks ette nähtud põllumajandustaristusse;
- c) 65 % rahastamiskõlblikest kuludest põllumajandusettevõttes tehtavate muude niisutamise seotud investeeringute puhul.

Artikkel 15

Abi põllumajandusmaa korralduseks

Põllumajandusmaa korralduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ning seda antakse üksnes õigus- ja halduskulude, sealhulgas mõõdistamiskulude katmiseks kuni 100 % ulatuses tegelikult kantud kuludest.

Artikkel 16

Abi põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeeringuteks

1. Põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele VKEdele põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeeringuteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamine toimub avaliku huvi eesmärgil.

Käesoleva artikli alusel abi andmise põhjendamiseks nimetatud avalik huvi peab olema sätestatud asjaomase liikmesriigi asjakohastes õigusnormides.

3. Kui põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamine seisneb olemasolevate rajatiste demonteerimises, teisaldamises ja taaspüstitamises, võib abi osakaal olla kuni 100 % sellise tegevuse tegelikest kuludest.

4. Kui lisaks lõikes 3 osutatud olemasolevate rajatiste demonteerimisele, teisaldamisele ja taaspüstitamisele kaasneb ümberpaigutamisega nende rajatiste ajakohastamine või tootmisvõimsuse suurenemine, kohaldatakse rajatiste ajakohastamise või tootmisvõimsuse suurenemisega seotud kulude suhtes artikli 14 lõigetes 12–15 osutatud investeeringuteks ettenähtud abi osakaalu.

Käesoleva lõike kohaldamisel ei käsitata ajakohastamisena olemasoleva hoone või rajatise asendamist uue ajakohastatud hoone või rajatisega ilma tootmise iseloomu või kasutatavat tehnoloogiat põhjalikult muutmata.

5. Kui ümber paigutatakse maa-asula läheduses toimuv tegevus, et parandada asula elukvaliteeti ja keskkonnategevuse tulemuslikkust, võib abi ülemmäär olla kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 17

Abi põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega seotud investeeringuteks

1. Põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega seotud investeeringuteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Investeering peab puudutama materiaalsel või immateriaalsel vara, mis on seotud põllumajandustoodete töötlemise või põllumajandustoodete turustamisega.

3. Käesoleva artikli alusel ei või anda abi toidukultuuripõhiste biokütuste tootmisega seotud investeeringuteks.

4. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, sealhulgas investeeringud andmesidevõrkude passiivsesse hoonesisisesse juhtmestikku või struktureeritud kaabeldusse ning vajaduse korral eraomandis oleval kinnistul olevasse hoonevälisesse passiivse võrgu lisaosasse, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;

b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;

- c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;
- d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patente, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine.
6. Liisingulepingutega seotud kulud (välja arvatud lõike 5 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ei loeta rahastamiskõlblikeks kuludeks.
7. Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.
8. Andmesidevõrkude juhtmistikku või kaabeldust väljaspool eraomandis olevat kinnistut ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.
9. Abi ei anta kehtivatele liidu standarditele vastavuse tagamiseks vajalike investeeringute jaoks.
10. Lõikes 1 osutatud abi ei anta, kui see on vastuolus määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud keeldude või piirangutega, isegi kui nende keeldude ja piirangute puhul on osutatud üksnes kõnealuses määruses sätestatud liidu toetusele.
11. Abi osakaal ei tohi ületada 65 %, välja arvatud lõikes 12 osutatud juhtudel.
12. Abi osakaalu võib suurendada kuni 80 %ni järgmiste investeeringute puhul:
- a) investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud artikli 14 lõike 3 punktides e, f ja g, või loomade heaolu suurendamisega;
- b) noorte põllumajandustootjate investeeringud;
- c) äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavad investeeringud.

Artikkel 18

Stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja stardiabi põllumajanduslikuks tegevuseks

1. Noortele põllumajandustootjatele antav stardiabi ja põllumajanduslikuks tegevuseks antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab maapiirkondades põllumajandusliku ettevõtlusega alustamist ja põllumajanduslike majapidamiste sissetulekute mitmekesistamist muu põllumajandusliku tegevusega.
3. Abi antakse üksnes mikro- ja väikeettevõtjatena tegutsevatele noortele põllumajandustootjatele.
4. Kui abi antakse noorele põllumajandustootjale, kes loob põllumajandusliku majapidamise juriidilise isiku vormis, siis peab noorel põllumajandustootjal olema selle juriidilise isiku juhtimist, tulusid ja finantsriske käsitlevate otsuste üle tegelik ja püsiv kontroll. Kui mitu füüsilist isikut, sh isikud, kes ei ole noored põllumajandustootjad, osalevad juriidilise isiku kapitalis või juhtimises, peab noor põllumajandustootja olema võimeline teostama sellist tegelikku ja püsivat kontrolli kas ükski või koos teiste isikutega. Kui juriidilist isikut kontrollib ükski või koos teiste isikutega mõni teine juriidiline isik, kohaldatakse kõnealuseid nõudeid mis tahes füüsilise isiku suhtes, kes sellist teist juriidilist isikut kontrollib ⁽³¹⁾.
5. Abi andmise tingimuseks on asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele äriplaani esitamine.
6. Kui noorest põllumajandustootjast abisaaja ei vasta määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 6 punktis c sätestatud tingimustele, on tal siiski õigus saada noortele põllumajandustootjatele mõeldud abi, kui ta kohustub omandama asjaomased kutseoskused ja pädevused 36 kuu jooksul alates abi andmise otsuse vastuvõtmise kuupäevast. See kohustus peab kajastuma äriplaanis.

⁽³¹⁾ Kontrolli mõiste puhul kohaldatakse analoogia põhjal komisjoni konsolideeritud pädevuseteatise (mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle) (ELT C 95, 16.4.2008, lk 1) II peatüki punkti 1.

7. Abi maksimaalne summa on 100 000 eurot noore põllumajandustootja või põllumajandusliku tegevuse alustamise või põllumajandusliku majapidamise kohta.

Artikkel 19

Stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele

1. Tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi võivad saada ainult tootjarühmad või -organisatsioonid, mida asjaomase liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnustanud.

3. Liikmesriigid kohandavad käesoleva artikli kohaselt teatamiskohustusest vabastatud abi, et võtta arvesse võimalikke muudatusi põllumajandustoodete turu ühist korraldust reguleerivates õigusaktides.

4. Abi ei anta:

- a) tootmisorganisatsioonidele, üksustele või asutustele, nagu äriühingud või ühistud, mille eesmärk on ühe või mitme põllumajandusliku majapidamise haldamine ning mis seetõttu on käsitatavad üksiktootjatena;
- b) muudele põllumajanduslikele ühendustele, mis täidavad selliseid ülesandeid nagu vastastikune abi, asendusteenused ja oma liikmete põllumajanduslike majapidamiste haldamine, ilma et nad oleksid kaasatud toodangu ühisesse turunõuetele kohandamisse;
- c) tootjarühmadele, -organisatsioonidele või -ühendustele, mille eesmärgid ei ole kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 1 punktiga c, artikli 152 lõikega 3 või artikliga 156.

5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

- a) sobivate ruumide rentimise kulud;
- b) kontoriinventari soetamine;
- c) haldustöötajate kulud;
- d) üldkulud ning õigus- ja halduskulud;
- e) arvuti riistvara soetamine ning tarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või kasutustasud.

Ruumide soetamisel piirduvad rahastamiskõlblikud kulud turuhindadele vastavate rendikuludega.

6. Abi makstakse kindlamääralise summana iga-aastaste osamaksetena esimese viie aasta jooksul alates kuupäevast, mil liikmesriigi pädev asutus on tootjarühma või -organisatsiooni ametlikult tunnustanud.

Liikmesriigid maksavad viimase osamakse välja alles pärast seda, kui nad on kontrollinud, kas meedet on nõuetekohaselt rakendatud.

7. Abi ülemmäär on 10 % tootjarühma või -organisatsiooni aastasest turustatud toodangust.

8. Maksimaalne abisumma on 100 000 eurot aastas. Abi väheneb järk-järgult.

Artikkel 20

Abi põllumajandustoodete tootjate osalemiseks kvaliteedikavades

1. Järgmised põllumajandustoodete tootjatele ja nende rühmadele antava abi liigid on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest:

- a) kvaliteedikavadega liitumiseks antav abi, kui täidetud on käesoleva artikli lõigetes 2–6 ja I peatükis sätestatud tingimused;
- b) abi kvaliteedikavadega seotud ja pädevate asutuste poolt või nimel liidu või siseriiklike õigusaktide kohaselt rakendatavate kohustuslike kontrollimeetmete kulude katmiseks, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 4, 6, 7 ja 8 ning I peatükis sätestatud tingimustele;
- c) abi turu-uuringute, tootekontseptsioonide ja -kavandite väljatöötamise ning kvaliteedikavade tunnustamise taotluste ettevalmistamisega seotud kulude katmiseks, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 6, 7 ja 8 ning I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Lõikes 1 osutatud abi antakse seoses järgmiste kvaliteedikavadega:
- a) kvaliteedikavad, mis on kehtestatud järgmiste õigusnormide alusel:
- i) veini puhul määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise I peatüki 2. jagu;
 - ii) määrus (EL) nr 1151/2012;
 - iii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/848 ⁽³²⁾;
 - iv) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/787 ⁽³³⁾;
 - v) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 251/2014 ⁽³⁴⁾;
- b) põllumajandustoodete kvaliteedikavad, sealhulgas põllumajandusettevõtete sertifitseerimiskavad, mille puhul liikmesriigid on kinnitanud vastavust järgmistele tingimustele:
- i) selliste kvaliteedikavade alusel toodetud lõpptoote eripära peab tulenema selgetest kohustustest tagada üks järgmistest:
 - toote eripärased tunnused;
 - eripärased kasvatus- või tootmismeetodid;
 - lõpptoote kvaliteet, mis on inimeste, loomade või taimede tervise, loomade heaolu või keskkonnakaitse seisukohast oluliselt parem kui see, mida nõutakse kaubanduslike kaubastandarditega;
 - ii) kvaliteedikava on avatud kõigile tootjatele;
 - iii) kvaliteedikava sisaldab siduvaid lõpptoote spetsifikatsioone ja nendele spetsifikatsioonidele vastavust kontrollib avaliku sektori asutus või sõltumatu kontrolliasutus;
 - iv) kvaliteedikava on läbipaistev ja tagab põllumajandustoodete täieliku jälgitavuse;
- c) põllumajandustoodete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemid, mille asjaomane liikmesriik on tunnistanud vastavaks nõuetele, mis on sätestatud komisjoni teatises „ELi suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“ ⁽³⁵⁾.
3. Lõike 1 punktis a osutatud abi antakse põllumajandustoodete tootjatele iga-aastase stimuleeriva maksena, mille suurus määratakse kindlaks vastavalt kvaliteedikavas osalemisest tulenevate püsikulude tasemele.
4. Lõike 1 punktides a ja b osutatud abi ei anta abisaaja enda tehtavate kontrollide kulude katmiseks ega juhul, kui liidu õigusaktidega on ette nähtud, et kontrolli kulud peavad kandma põllumajandustoodete tootjad ja tootjarühmad, ilma tasude tegelikku taset täpsustamata.
5. Lõike 1 punktis a osutatud abi antakse maksimaalselt seitsme aasta jooksul.
6. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.
7. Lõike 1 punktides b ja c osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele.

Abi makstakse kontrollimeetmete eest vastutavale asutusele, uuringuteenuse osutajale või konsultatsiooniteenuse osutajale.

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähistega kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008 (ELT L 130, 17.5.2019, lk 1).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinipõlvade määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 1601/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 84, 20.3.2014, lk 14).

⁽³⁵⁾ Komisjoni teatis „ELi suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“ (ELT C 341, 16.12.2010, lk 5).

8. Lõike 1 punktides b ja c osutatud abi ülemmäär on 100 % tegelikult kantud kuludest.

Artikkel 21

Abi teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks

1. Teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi hõlmab kutseõppe ja oskuste omandamise meetmeid, sealhulgas koolituskursusi, õpikodasid ja juhendamist, tutvustustegevust, teavitustegevust ja innovatsiooni propageerimist.

Abi võib hõlmata ka põllumajandusettevõtete juhtide lühiajalisi vastastikuseid vahetusi ja põllumajandusettevõtete külastamist.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toetatavad meetmed on kooskõlas ÜPP strateegiakavas esitatud põllumajanduse teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemide kirjeldusega.

Tutvustamistegevuseks antav abi võib hõlmata asjaomaseid investeerimiskulusid.

3. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

- a) kulud kutseõppe, oskuste omandamise – sealhulgas koolituskursuste, õpikodade, konverentside ja juhendamise –, tutvustustegevuse või teavitustegevuse korraldamise kulud;
- b) osalejate reisi- ja majutuskulud ning päevarahad;
- c) osalejate äraoleku ajal asendusteenuste osutamise kulud;
- d) investeeringutega seotud näidisprojektide puhul:
 - i) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõplik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõplikest kogukuludest;
 - ii) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - iii) punktides i ja ii osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõplikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide i ja ii kohaseid kulusid ei kanta;
 - iv) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine.

4. Lõike 3 punktis d osutatud kulud on rahastamiskõplikud üksnes näidisprojektiga seoses ja näidisprojekti kestuse ajal kantud ulatuses.

Rahastamiskõplikuks peetakse vaid amortisatsioonikulu, mis vastab näidisprojekti kestusele ja mis arvutatakse üldtunnustatud arvestustava kohaselt.

5. Lõike 3 punktides a ja c osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele.

Abi lõike 3 punktis c osutatud asendusteenuste kulude katmiseks võib maksta otse asendusteenuste osutajale.

6. Teadmiste vahetamist ja teavitustegevust korraldavatel asutustel peab olema nende ülesannete täitmiseks vajalik suutlikkus töötajate kvalifikatsiooni ja korrapärase koolituse näol.

Lõikes 2 osutatud tegevusi võivad läbi viia tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suurusest.

7. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.

Kui lõikes 2 osutatud tegevusi viivad läbi tootjarühmad või -organisatsioonid, ei või neis tegevustes osalemise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.

Mitteliikmete osamaksud asjaomase tootjarühma või -organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma lõikes 2 osutatud tegevuste läbiviimise kuludega.

8. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Lõike 3 punktis d osutatud näidisprojektide puhul on maksimaalne abisumma kolme eelarveaasta jooksul 100 000 eurot.

Artikkel 22

Abi nõustamisteenuste kasutamiseks

1. Nõustamisteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi peab olema kavandatud nii, et võimaldada põllumajandussektoris tegutsevatel ettevõtjatel ja noortel põllumajandustootjatel nõustamisteenuste kasutamisest kasu saada.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toetatavad meetmed on kooskõlas ÜPP strateegiakavas esitatud põllumajanduse teadmussirde- ja innovatsioonisüsteemide kirjeldusega.

3. Nõustamine peab olema seotud vähemalt ühe määruse (EL) 2021/2115 artiklis 6 sätestatud erieesmärgiga ja hõlmama vähemalt ühte järgmistest:

- a) kohustused, mis tulenevad määruse (EL) 2021/2115 III jaotise I peatüki 2. jao kohaselt kehtestatud kohustuslikest majandamisnõuetest ning hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi standarditest;
- b) nõuded, mille liikmesriigid on kehtestanud direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2009/147/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ,⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2284,⁽³⁷⁾ määruse (EL) 2016/2031, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429,⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009⁽³⁹⁾ artikli 55 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ⁽⁴⁰⁾ rakendamiseks;
- c) teatistes „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“⁽⁴¹⁾ osutatud põllumajandustavad antimikroobikumiresistentsuse tekkimise vältimiseks;
- d) riskiennetus ja -juhtimine;
- e) ajakohastamine, konkurentsivõime suurendamine, sektorite integreerimine, turule orienteerumine ning ettevõtlusvaimu ja innovatsiooni propageerimine, eriti eesmärgiga valmistada ette Euroopa innovatsioonipartnerluse töörihmade projekte;
- f) digitehnoloogia põllumajanduses, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 114 punktis b;

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁽⁴¹⁾ „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“ (COM(2017) 339 final).

- g) toitainete kestlik majandamine, sealhulgas kestliku põllumajanduse toitainete kalkuleerimise rakenduse kasutamine hiljemalt alates 2024. aastast, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 15 lõikes 4;
- h) töötingimused ja tööandja kohustused, samuti töötervishoid ja tööohutus ning sotsiaalne toetus põllumajandusko-gukondades;
- i) sööda säästev tootmine, sööda hindamine toitaainesisalduse ja söödaväärtuse alusel, põllumajandusloomade söötmise dokumenteerimine, kavandamine ja kontroll vajaduste alusel.

4. Nõustamine võib lõikes 3 osutatud teemade kõrval hõlmata ka muid küsimusi, mis on seotud põllumajandusliku majapidamise majandus- ja keskkonnategevuse tulemuslikkusega, sealhulgas konkurentsivõime aspekte. See võib hõlmata nõustamist lühikeste tarneahelate väljaarendamise, mahepõllumajanduse, säästva energia kokkuhoiu, põlluma-janduse energiatõhususe ning taastuvenergia tootmise ja kasutamise, elurikkuse suurendamise või sellealase tegevuse tulemuslikkuse ning loomakasvatusega seotud tervishoiuküsimuste alal.

5. Abi antakse subsideeritud teenusena.

6. Nõustamisteenuse osutamiseks valitud asutustel peavad olema asjakohased ressursid korrapäraselt koolitatud ja kvalifitseeritud personali ning nõustamiskogemuse ja usaldusväärsuse näol valdkondades, milles nad nõustavad.

Nõustamisteenust võivad osutada tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suurusest.

Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuse osutaja on erapooletu ja tal puudub huvide konflikt.

7. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõigusli-kele ettevõtjatele.

Kui nõustamisteenuseid osutavad tootjarühmad või -organisatsioonid, ei või nõustamisteenuse kasutamise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.

Mitteliikmete osamaksud asjaomase rühma või organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma nõustamistee-nuse osutamise kuludega.

8. Nõustamisteenuse puhul, mida teenusepakkuja osutab ühele põllumajandusliku esmatootmisega tegelevale abisaajale, on abi ülemmäär 100 % rahastamiskõlblikest kuludest ja maksimaalne abisumma on kolme aasta jooksul 25 000 eurot (välja arvatud lõike 4 kohased kulud).

9. Nõustamisteenuse puhul, mida teenusepakkuja osutab ühele põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevale abisaajale, on abi ülemmäär 100 % rahastamiskõlblikest kuludest ja maksimaalne abisumma on kolme aasta jooksul 200 000 eurot (välja arvatud lõike 4 kohased kulud).

Artikkel 23

Abi asendusteenuste kasutamiseks põllumajandusettevõtetes

1. Põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi antakse põllumajandustootja, põllumajandusliku majapidamise liikmeks oleva füüsilise isiku või põllumajan-dustöötaja haiguse (sealhulgas lapse haigus või elukaaslase raske haigus, mis nõuab pidevat hooldust), puhkuse, rasedus-ja vanemapuhkuse või kohustusliku sõjaväeteenistuse ajal, surma korral või artikli 21 lõike 3 punkti c puhul tema asendamise tegelike kulude katmiseks.

3. Asendamise kogukestus piirdub kolme kuuga abisaaja kohta aastas, välja arvatud rasedus- ja sünnituspuhkuse ning vanemapuhkuse ajal asendamise ja kohustusliku sõjaväeteenistuse ajal asendamise puhul. Rasedus- ja sünnituspuhkuse ning vanemapuhkuse puhul piirdub asendamise kestus iga juhtumi korral kuue kuuga. Kohustusliku sõjaväeteenistuse puhul piirdub asendamise kestus teenistuse kestusega.

4. Abi antakse subsideeritud teenusena.

Asendusteenuseid võivad põllumajandusettevõtetes osutada tootjarühmad ja -organisatsioonid, olenemata nende suurusest. Sellisel juhul ei või teenuse kasutamise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.

5. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % tegelikest kuludest.

Artikkel 24

Abi põllumajandustoodete müügievendusmeetmeteks

1. Põllumajandustoodete müügievendusmeetmeteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi hõlmab järgmisi kulusid:

- a) konkursside, messide ja näituste korraldamine ja neil osalemine;
- b) väljaanded, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest.

3. Lõike 2 punktis b osutatud väljaannetes ei ole lubatud viidata ühelegi konkreetsele ettevõtjale, kaubamärgile ega päritolule.

Esimest lõiku ei kohaldata siiski selliste põllumajandustoodete päritolule viitamise suhtes, mis on hõlmatud:

- a) artikli 20 lõike 2 punktis a osutatud kvaliteedikavadega, tingimusel et viide esitatakse täpselt liidus kaitstud kujul;
- b) artikli 20 lõike 2 punktides b ja c osutatud kvaliteedikavadega, tingimusel et viitamine on sõnumis teisejärguline.

4. Abi hõlmab järgmisi konkursside, messide ja näituste korraldamise ja nendel osalemise rahastamiskõlblikke kulusid:

- a) osalustasud;
- b) reisikulud ning müügievendustegevusega hõlmatud loomade ja toodete transportimise kulud;
- c) ürituse toimumisest teatavate väljaannete ja veebisaitide kulud;
- d) näituseruumide ja -bokside rent ning nende ülespaneku ja mahavõtmisega seotud kulud;
- e) sümboolsed auhinnad väärtusega kuni 3 000 eurot ühe auhinna ja konkursi võitja kohta.

5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid, mis on seotud väljaannetega, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest:

- a) trüki- ja elektroonilises meedias, veebisaitidel, raadios ja televisioonis selliste materjalide avaldamise kulud, mille eesmärk on anda faktilist teavet teatavast piirkonnast pärit või teatavat põllumajandustoodet tootvate abisaajate kohta, tingimusel et kõnealune teave on neutraalne ja et kõikidel asjaomastel abisaajatel on võrdsed võimalused enda tutvustamiseks;
- b) kulud, mis on seotud teaduslikult põhjendatud teadmiste ja faktilise teabe levitamisega järgmise kohta:
 - i) artikli 20 lõikes 2 osutatud kvaliteedikavad, mis on avatud teistest liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest pärit põllumajandustoodetele;
 - ii) üldised põllumajandustooted, nende toitumisalane kasulikkus ja soovituslik kasutusviis.

6. Abi antakse ühes järgmistest vormidest:

- a) mitterahalise abina;
- b) abisaaja tegelike kulude hüvitamisena;
- c) abina sümboolsete auhindade väljaandmiseks, sealhulgas sularahas.

Mitterahalist abi antakse subsideeritud teenusena.

Müügievendusmeetmeid võivad võtta tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suurusest.

Lõike 4 punktis e osutatud sümboolsete auhindade jaoks antav abi makstakse müügievendusmeetmete võtjale välja üksnes juhul, kui auhind on tegelikult välja antud ja kui esitatakse tõend auhinna väljaandmise kohta.

7. Müügiendendusmeetmeteks antav abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.

Kui müügiendustegevust korraldavad tootjarühmad ja -organisatsioonid, ei või osalemise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist. Mitteliikmete osamaksud asjaomase tootjarühma või -organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma müügiendendusmeetmete kuludega.

8. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 25

Abi loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks

1. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antava abi suhtes kohaldatakse järgmisi kumulatiivseid tingimusi:

- a) liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnustanud sündmust loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimustena;
- b) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste ja ettevõtja kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.

3. Liikmesriigid võivad asjakohasel juhul eelnevalt kehtestada kriteeriumid, mille kohaselt lõike 2 punktis a osutatud ametlik tunnustamine loetakse toimunuks.

4. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.

Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.

5. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimustega seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul pärast loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise kuupäeva.

6. Rahastamiskõlblikud kulud seisnevad loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste otsesel tagajärjel kantud kahjus, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.

7. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kantud kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi. Abi võib olla seotud järgmisega:

- a) põllumajandustoodangu ja tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jääv tulu, millele on osutatud lõikes 8;
- b) materiaalne kahju, millele on osutatud lõikes 9.

8. Saamata jäänud tulu arvutamiskäik on järgmine:

- a) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud põllumajandustoodangu koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis

tuleb lahutada

- b) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud kolmeaastase perioodi põllumajandustoodangu keskmise aastakoguse või loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.

Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise kuupäeva, käsitatakse lõike 8 punktis b esitatud viidet kolmeaastasele ajavahemikule viitena kogusele, mille tootis ja müüs taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, st vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.

Saamata jäänud tulu võib arvutada kas põllumajandusettevõtte aastatoodangu või põllukultuuride või kariloomade tasandil.

Saamata jäänud tulu summale võib liita muud kulud, mida abisaaja on loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kandnud.

Saamata jäänud tulu summat vähendatakse kulude võrra, mida ei kantud loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu.

Abisaaja põllumajandustoodangu arvutamiseks võib kasutada indekseid, eeldusel et kasutatav arvutusmeetod võimaldab kindlaks määrata abisaaja tegeliku kahju kõnealusel aastal.

9. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste poolt sellisele varale nagu põllumajanduslikud tootmishooned, seadmed ja masinad, varud ja tootmisvahendid põhjustatud materiaalse kahju arvutamisel võetakse aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist.

See ei tohi ületada remondikulusid ega õnnetuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, st vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist.

Kui abisaajal saamata jäänud tulu, millele on osutatud lõikes 8, arvutatakse põllukultuuride või kariloomade alusel, võetakse arvesse ainult kõnealuste põllukultuuride või kariloomadega seotud materiaalselt kahju.

10. Abi vähendatakse vähemalt 50 % abisaajate puhul, kes ei ole sõlminud kindlustuslepingut, mis katab vähemalt 50 % nende keskmisest aastatoodangust või toodanguga seotud tulust ning asjaomases liikmesriigis või piirkonnas statistiliselt kõige sagedasemad kindlustatavad ilmastikuriskid.

11. Abi ja võimalikud muud kahju hüvitamiseks saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside kohased maksed, ei tohi ületada 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladel võib abi osakaalu suurendada 90 %ni.

Artikkel 26

Abi loomataudide või taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks

1. Loomataudide või taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antav abi ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi antakse järgmistel tingimustel:

a) seda makstakse üksnes seoses loomataudide või taimekahjustajatega, mille kohta on olemas liidu või siseriiklikud õigusnormid, mis on kehtestatud seaduse, määruse või haldusaktiga;

b) seda antakse järgmiste meetmete raames:

i) asjaomase loomataudi või taimekahjustaja leviku ennetamiseks, tõrjeks või likvideerimiseks ette nähtud programm liidu, riigi või piirkonna tasandil või

ii) liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud erakorralised meetmed;

iii) määruse (EL) 2016/2031 artikli 18, artikli 28 lõigete 1 ja 2, artikli 29 lõigete 1 ja 2, artikli 30 lõike 1 ja artikli 33 lõike 1 kohaselt rakendatavad meetmed taimekahjustaja likvideerimiseks või selle leviku piiramiseks;

iv) määruse (EL) 2016/429 kohased meetmed loomataudide ennetamiseks, tõrjeks ja likvideerimiseks.

Punktis b osutatud programm ja meetmed peavad sisaldama asjaomaste ennetus-, tõrje- ja likvideerimismeetmete kirjeldust.

3. Loomataudide puhul antakse abi seoses nende taudidega, mis on nimetatud määruse (EL) 2016/429 artikli 5 lõikes 1 osutatud loomataudide loetelus, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/690 ⁽⁴²⁾ III lisas esitatud zoonooside loetelus või Maailma Loomatervise Organisatsiooni koostatud maismaaloomade tervise koodeksi loomataudide, nakkuste ja infestatsioonide loetelus.

4. Abi võib anda ka esilekerkivate taudide puhul, mis vastavad määruse (EL) 2016/429 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.

5. Abi ei anta seoses meetmetega, mille kulud peab liidu õigusaktide kohaselt kandma abisaaja, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete kulud kaetakse täielikult abisaajatelt sissenõutavate kohustuslike tasudega.

6. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.

Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.

7. Loomataudi või taimekahjustajaga seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul pärast loomataudist või taimekahjustajast tingitud kulude või kahju tekkimise kuupäeva.

8. Meetmete puhul, mis on seotud loomataudi, taimekahjustaja või invasiivse võõrliigiga (see tähendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1143/2014 ⁽⁴³⁾ artikli 3 punktis 3 määratletud liidu jaoks probleemse looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigiga ja määruse (EL) nr 1143/2014 artikli 3 lõikes 4 määratletud liikmesriigi jaoks probleemse looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigiga), mida veel ei esine (ennetusmeetmed), hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) tervisekontrollid;

b) analüüsid, sh *in vitro* diagnostika;

c) testid ja muud kontrollimeetmed, sh transmissiivse spongiformse entsefalopaatia ja veiste spongiformse entsefalopaatia testid;

d) vaktsiinide, ravimite, loomade raviks vajalike ainete, taimekaitsevahendite ja biotsiidide ostmise, säilitamine, jaotamine ja manustamine;

e) loomade tapmine või praakimine või loomsete saaduste ja taimede hävitamine ning põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamine või desinfitseerimine;

f) bioturvameetmete kehtestamine või täiustamine.

9. Tõrje- ja likvideerimismeetmete korral hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) loomataudide testid ja muud kontrollimeetmed, sh transmissiivse spongiformse entsefalopaatia ja veiste spongiformse entsefalopaatia testid;

b) vaktsiinide, ravimite, loomade raviks vajalike ainete, taimekaitsevahendite ja biotsiidide ostmise, säilitamine, manustamine ja jaotamine;

c) loomade tapmine või praakimine ja hävitamine ning nendega seotud saaduste hävitamine või taimede hävitamine, sealhulgas vaktsineerimise või muude pädeva ametiasutuse korraldusel võetud meetmete tagajärjel surnud loomad või hävinud taimed;

⁽⁴²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm („ühitse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).

⁽⁴³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35).

d) põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamine ja desinfitseerimine vastavalt haigusetekitaja või siirutaja epidemioloogiale ja omadustele.

10. Loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antava abi puhul arvutatakse hüvitis üksnes järgmise alusel:

a) tapetud, praagitud või surnud loomade turuväärtus või hävitatud loomsete saaduste või hävitatud taimede turuväärtus, kui need loomad tapeti või surid või taimed hävitati:

i) loomataudi või taimekahjustaja tõttu;

ii) lõike 2 punktis b osutatud riikliku programmi või meetme raames;

b) lõike 2 punktis b osutatud riikliku programmi või meetme raames ette nähtud karantiinikohustuste tõttu, loomakarja või kõlviku taastamisel esinenud raskuste tõttu või kohustusliku külvikorra kehtestamise tõttu saamata jäänud tulu;

c) liikmesriigi pädevate asutuste korraldusel hävitatud seadmete asendamise kulud.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel lähtutakse turuväärtuse kindlaksmääramisel loomade, saaduste ja taimede väärtusest vahetult enne loomataudi või taimekahjustaja kahtluse tekkimist või kinnitamist.

11. Lõike 10 kohaselt arvutatud hüvitist vähendatakse järgmise võrra:

a) kulud, mis ei ole otseselt tingitud loomataudist või taimekahjustajast ja mida abisaaja oleks igal juhul kandnud;

b) pädevate asutuste korraldusel ennetamise või likvideerimise eesmärgil tapetud või praagitud loomade või hävitatud taimedega seotud saaduste müügist saadud tulu.

12. Loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antav abi piirub sellistest loomataudidest ja taimekahjustajatest tingitud kulude ja kahjuga, mille puhul liikmesriigi pädev asutus on teinud ühe järgmistest:

a) ametlikult kinnitanud loomataudi puhangut;

b) ametlikult kinnitanud taimekahjustaja esinemist.

13. Lõigetes 8 ja 9 osutatud rahastamiskõlblike kuludega seotud abi antakse mitterahalise abina ning seda makstakse ennetus-, tõrje- ja likvideerimismeetmete teostajale.

Erandina esimesest lõigust võib järgmistes sätetes osutatud rahastamiskõlblike kuludega seotud abi anda otse abisaajale tema tegelike kulude hüvitamisena:

a) loomataudide või taimekahjustajate puhul lõike 8 punktid d ja e ning lõike 9 punkt b;

b) taimekahjustajate puhul ning põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamise ja desinfitseerimise puhul lõike 8 punkt e ja lõike 9 punkt c.

14. Üksikabi ei anta, kui on kindlaks tehtud, et loomataud või taimekahjustajaga saastumine oli põhjustatud tahtlikult või abisaaja hooletusest.

15. Abi ja võimalikud muud abisaaja saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside alusel või ühisfondidest samade rahastamiskõlblike kulude eest tehtud maksed, nagu on osutatud lõigetes 8, 9 ja 10, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 27

Abi loomakasvatussektorile ja hukkunud loomadega seoses antav abi

1. Järgmine loomakasvatavatele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi hõlmab järgmisi kulusid:

a) tõuraamatute loomise ja pidamisega seotud halduskulud;

b) kolmandate isikute poolt või nende nimel tehtavad testid, millega määratakse kindlaks karja geneetiline kvaliteet või tootlikkus, välja arvatud karja omaniku tehtavad kontrollid ja rutiinne piima kvaliteedi kontroll;

- c) hukkunud loomade kõrvaldamine;
- d) hukkunud loomade hävitamine;
- e) hukkunud loomade kõrvaldamine ja hävitamine, kui kõnealust abi rahastatakse tasudest või kohustuslikest maksetest, mis on ette nähtud hukkunud loomade hävitamise rahastamiseks, tingimusel et need tasud või maksed piirduvad lihasektoriga ja on otseselt sellele kehtestatud;
- f) hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud, kui asjaomastel hukkunud loomadel tuleb teha transmissiivse spongiformse entsefalopaatia testid või kui on tegemist artikli 26 lõikes 3 osutatud loomataudi puhanguga.

3. Lõike 2 punktides c, d, e ja f osutatud abi võib anda tingimusel, et liikmesriigil on olemas järjepidev seireprogramm, millega tagatakse kõigi hukkunud loomade ohutu kõrvaldamine.

Käesoleva artikli lõike 2 punktis e osutatud abi kindlustusmaksete jaoks, mida põllumajandustootjad teevad kindlustuse eest, mis katab hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud, peab vastama artikli 28 lõikes 2 sätestatud tingimustele.

4. Abi on mitterahaline ja see ei hõlma otsemakseid abisaajatele.

Lõike 2 punktides c, d, e ja f osutatud abi haldamise lihtsustamiseks võib abi maksta ettevõtjatele või asutustele, kes vastavad järgmistele tingimustele:

- a) nad on tegevad loomakasvatusektoris tegutsevatele ettevõtjatele järgneval turul;
- b) nad osutavad hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud teenuseid.

5. Abi osakaal võib olla kuni:

- a) 70 % lõike 2 punktis b osutatud testimise kuludest;
- b) 75 % lõikes 2 osutatud hävitamisega seotud kuludest;
- c) 100 % lõike 2 punktides a, d, e ja f osutatud halduskuludest, kõrvaldamise ja hävitamise kuludest ning kõrvaldamisega seotud kindlustusmaksete kuludest.

Artikkel 28

Abi kindlustusmaksete ja ühisfondidesse tehtavate sissemaksete jaoks

1. Kindlustusmaksete ja ühisfondidesse tehtavate sissemaksete jaoks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi kindlustusmaksete tasumiseks ei tohi:

- a) takistada kindlustusteenuste siseturu toimimist;
- b) piirduda üheainsa kindlustusandja või -grupi pakutava kindlustusega;
- c) olla allutatud tingimustele, mille kohaselt kindlustusleping peab olema sõlmitud asjaomases liikmesriigis asuva kindlustusandjaga.

3. Kindlustus on ette nähtud kahjude katmiseks, mille on põhjustanud:

- a) loodusõnnetus;
- b) loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused ja muud ebasoodsad ilmastikutingimused;
- c) loomataudid või taimekahjustajad või kaitsealused loomad;
- d) vajadus teha kindlustusmakseid kindlustuse eest, mis katab hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud.

4. Kindlustus vastab järgmistele tingimustele:

- a) sellega hüvitatakse üksnes lõikes 3 osutatud kahju korvamisega seotud kulud;
- b) selleks ei nõuta ega määratleta tulevase põllumajandusliku toodangu liiki ega kogust.

5. Liikmesriigid võivad sobivaid ülemmäärasid kohaldades piirata kindlustusmakse summat, mille ulatuses võib abi anda.

6. Asjaomane ühisfond peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:
 - a) olema liikmesriigi pädeva ametiasutuse poolt akrediteeritud vastavalt siseriiklikele õigusaktidele;
 - b) omama läbipaistvat sisse- ja väljamaksete poliitikat;
 - c) omama selgeid eeskirju võimalike tekkinud võlgade eest vastutuse omistamiseks.
7. Liikmesriigid peavad määrama kindlaks ühisfondide loomise ja juhtimise eeskirjad, eelkõige hüvitiste maksmise ning kõnealuste eeskirjade haldamise ja järgimise järelevalve kohta. Liikmesriigid peavad tagama, et fondi reeglites on ette nähtud karistused abisaaja hooletuse korral.
8. Abi osakaal ei tohi ületada 70 % kindlustusmakse või ühisfondi tehtava sissemakse kuludest.

Artikkel 29

Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks

1. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Liikmesriik tuvastab lõike 5 kohaselt otsese põhjusliku seose kantud kahju ja kaitsealuse looma käitumise vahel.
3. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
4. Abikava kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul alates kahju põhjustanud sündmuse toimumise kuupäevast.
5. Rahastamiskõlblikud kulud on kahju põhjustanud sündmuse otsesel tagajärjel tekkinud kulud, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.

Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:

- a) tapetud loomad või hävitatud taimed: rahastamiskõlblikud kulud põhinevad kaitsealuste loomade poolt tapetud loomade või hävitatud taimede turuväärtusel;
 - b) kaudsed kulud: vigastatud loomade ravimisega seotud veterinaarabikulud ja kadunud loomade otsimisega seotud tööjõukulud, kaitsealuste loomade rünnakutest tingitud väiksema toodangu tõttu saamata jäänud tulu;
 - c) materiaalne kahju järgmistele varadele: põllumajandusseadmed, -masinad ja -hooned ning varud; materiaalse kahju arvutamisel tuginetakse remondikuludele või kahjustatud vara majanduslikule väärtusele enne kahju põhjustanud sündmust; see ei tohi ületada remondikulusid ega kahju põhjustanud sündmusest tingitud õiglase turuväärtuse vähenemist, st vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast sündmust.
6. Kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi.

Seda summat vähendatakse mis tahes kulude võrra, mida ei kantud otseselt kahju põhjustanud sündmuse tagajärjel ja mida abisaaja oleks igal juhul kandnud.

7. Konkurentsimoonutuste ohu vähendamiseks ja riskide minimeerimise stimuleerimiseks nõuavad liikmesriikide pädevad asutused abisaajatelt teatavaid minimaalseid jõupingutusi. Need jõupingutused väljenduvad ennetavates meetmetes (näiteks võimaluse korral turvatarad või karjakoerad), mis on proportsionaalsed kaitsealuste loomade põhjustatava kahju riskiga asjaomases piirkonnas, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete võtmine ei ole mõistlikult võimalik. Käesolevat lõiget ei kohaldata kaitsealuse looma esimese rünnaku suhtes antud piirkonnas.
8. Käesoleva artikli kohane abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

9. Abi ja võimalikud muud kahju korvamiseks saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside kohased maksed sama kahju eest, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 30

Abi põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks

1. Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks antav abi, mis on seotud põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostustega, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „*in situ* säilitamine“ – geneetiliste materjalide säilitamine ökosüsteemides ja looduslikes elupaikades ning liikide või looduslike liikide elujõuliste populatsioonide säilitamine ja taastamine nende looduslikus keskkonnas ning kodustatud loomatõugude või kultuurtaimeliikide puhul põllumajanduskeskkonnas, kus on välja kujunenud nende eriomadused;
- b) „põllumajandusettevõttes säilitamine“ – *in situ* säilitamine ja arendamine põllumajandusettevõtte tasandil;
- c) „*ex situ* säilitamine“ – põllumajanduse geneetiliste materjalide säilitamine väljaspool nende looduslikku elupaika;
- d) „*ex situ* kogu“ – põllumajanduse geneetiliste materjalide kogu, mida hoitakse väljaspool nende looduslikku elupaika.

3. Kohustused kasvatada põllumajanduse jaoks kadumisohtu olevaid kohalikke tõuge või säilitada geneetilisest erosioonist ohustatud taimede geneetilisi ressursse hõlmavad ühte järgmistest:

- a) kasvatada kohalikesse ohustatud tõugudesse kuuluvaid põllumajandusloomi;
- b) kohustus säilitada selliste taimede geneetilisi ressursse, mis on kohalike ja piirkondlike oludega looduslikult kohastunud ning mida ohustab geneetiline erosioon.

4. Kohalikke tõuge käsitatakse ohustatud tõugudena, kui täidetud on määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 punktis 24 loetletud tingimused ning kui asjaomased tingimused on lisaks sellele loetletud ja esitatud teabes, mis tuleb komisjonile esitada vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõikele 1.

5. Abi võib anda seoses järgmiste põllumajandusloomade liikidega: veised, lambad, kitsed, hobuslased, sead, linnud, küülikud ja mesilased.

6. Taimede geneetilisi ressursse käsitatakse geneetilise erosiooni ohus olevatena tingimusel, et geneetilise erosiooni kohta on olemas piisavad tõendid, mis põhinevad teaduslikel tulemustel ja näitajatel rahvaselektsioonide või kohalike algupäraste sortide ja nende populatsioonide mitmekesisuse vähenemise kohta ning asjakohasel juhul peamise kohaliku tasandi põllumajandusliku tegevuse muutuste kohta, ning nimetatud tõendeid kirjeldatakse artikli 9 lõike 1 punkti b kohaselt avaldatavas teabes.

7. Abi hõlmab järgmiste meetmete kulusid:

- a) sihtotstarbeline tegevus: põllumajanduse geneetiliste ressursside *in situ* ja *ex situ* säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist edendav tegevus, sealhulgas *in situ* säilitatavate geneetiliste ressursside veebipõhiste loetelude ning *ex situ* kogude ja andmebaaside pidamine;
- b) kooskõlastatud tegevus: tegevus, millega edendatakse liidu põllumajanduses geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud teabevahetust liikmesriikide pädevate organisatsioonide vahel;
- c) kaasnev tegevus: teavitus-, levitamise- ja nõuandetegevus, millesse kaasatakse vabaihendusi ja teisi asjaomaseid sidusrühmi, koolituskursused ja tehniliste aruannete koostamine.

8. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 31

Abi loomade heaoluga seotud kohustuste täitmiseks

1. Loomade heaoluga seotud kohustuste täitmiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse ettevõtjatele, kes võtavad vabatahtlikult kohustuse viia ellu tegevust, mis hõlmab ühte või mitut lõikes 7 osutatud loomade heaoluga seotud kohustust.
3. Liikmesriigid annavad abi üksnes selliste kohustuste täitmiseks, mis on rangemad kui määruse (EL) 2021/2115 III jaotise I peatüki 2. jaotise kohaselt kehtestatud asjakohased kohustuslikud standardid ning muud asjakohased liikmesriigi ja liidu õigusega kehtestatud kohustuslikud nõuded.
4. Käesoleva artikli kohast abi antakse üksnes selliste kohustuste täitmiseks, mis erinevad kohustustest, millega seoses tehakse makseid määruse (EL) 2021/2115 artikli 31 alusel.
5. Kõik käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud kohustuslikud standardid ja nõuded määratakse kindlaks riiklikus õiguslikus aluses ja kirjeldatakse neid seal.
6. Kui siseriikliku õigusega kehtestatakse uued nõuded, mis on liidu õiguses sätestatud vastavatest miinimumnõuetest rangemad, võib toetust anda kohustuste täitmiseks, mis aitavad kaasa kõnealuste nõuete täitmisele, maksimaalselt 24 kuu jooksul alates kuupäevast, mil need muutuvad põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.
7. Loomade heaoluga seotud kohustused, mille täitmiseks võib abi anda, peavad hõlmama täiustatud standardeid tootmismeetodite suhtes ühes järgmistest valdkondadest:
 - a) vesi, sööt ja loomade hooldamine vastavalt loomade loomulikele vajadustele;
 - b) pidamistingimused, mis suurendavad loomade mugavust ja liikumisvabadust, näiteks suurem ruum, parem põrandakate, loomulik valgus, mikrokliima kontroll, samuti sellised pidamistingimused nagu vaba poegimine või rühmapidamine, sõltuvalt loomade looduslikest vajadustest;
 - c) tingimused, mis võimaldavad väljendada loomulikku käitumist, näiteks elukeskkonna rikastamine või hiline võõrutamine;
 - d) juurdepääs välitingimustele ja karjatamine vabas õhus;
 - e) tavad, mis parandavad loomade tervist ja suurendavad nende pikaajalisust, sealhulgas aeglasemalt kasvavate tõugude aretamine;
 - f) loomade vigastamise või kastreerimise vältimine. Erijuhtudel, kui loomade vigastamist või kastreerimist peetakse vajalikuks, tuleb kasutada tuimasteid, valuvaigisteid ja põletikuvastaseid ravimeid või immunokastreerimist;
 - g) sanitaarmedid, millega ennetatakse mittenakkuslikke haigusi, mille puhul ei ole vaja kasutada selliseid meditsiini-tooteid nagu vaktsiinid, insektiitsiidid või antiparasiitikumid.
8. Loomade heaoluga seotud kohustused võetakse üheks kuni seitsmeks aastaks. Kui see on vajalik teatava loomade heaoluga seotud kasu saavutamiseks või säilitamiseks, võivad liikmesriigid määrata teatavat liiki kohustuste puhul pikema perioodi, muu hulgas sel viisil, et pärast esialgse perioodi lõppu nähakse ette nende kohustuste iga-aastane pikendamine.
9. Kohustuste lepingu pikendamine võib toimuda ka automaatselt, kui leping sisaldab sellekohased üksikasju. Liikmesriigid kehtestavad loomade heaoluga seotud kohustuste pikendamise mehhanismi vastavalt oma asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele. Asjaomast mehhanismi kirjeldatakse riiklikus õiguslikus aluses. Pikendamisel tuleb alati järgida käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.
10. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohast tegevust ellu viiaval ettevõtjatel on juurdepääs vastava tegevuse elluviimiseks vajalikele asjakohastele teadmistele ja teabele ning et neile, kes seda vajavad, pakutakse asjakohast koolitust, samuti juurdepääsu oskusteabele, et abistada põllumajandustootjaid, kes kohustuvad oma tootmissüsteeme muutma.
11. Käesoleva artikli kohaselt võetud kohustuste puhul nähakse ette läbivaatamisklausel, et tagada nende kohandamine lõigetes 3–7 osutatud asjaomaste kohustuslike nõuete ja standardite muutmise korral.

12. Abi antakse igal aastal eesmärgiga täielikult või osaliselt hüvitada loomade heaoluga seotud kohustustest tulenevad lisakulud ja saamata jäänud tulu.

13. Abi ülemmäär on 100 % lõikes 12 osutatud kuludest ja abi ei või ületada 500 eurot loomühiku kohta.

Artikkel 32

Abi koostööks põllumajandussektoris

1. Põllumajandussektori koostööks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi antakse üksnes sellise koostöö edendamiseks, mis aitab saavutada üht või mitut määruse (EL) 2021/2115 artikli 6 lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärki.

3. Käesoleva artikli kohane koostöö hõlmab vähemalt kahte osalejat, kes ei pea tegutsema põllumajandussektoris, kuid koostöö peab tooma kasu peamiselt põllumajandussektorile.

4. Rahastamiskõlblikud on järgmised koostöövormid:

a) koostöö põllumajandussektoris ja toiduainete tarneahelas tegutsevate eri ettevõtjate ja muude põllumajandussektoris tegutsevate osalejate, sealhulgas tootjarühmade, ühistute ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide vahel, kes aitavad kaasa maaelu arengu poliitika eesmärkide ja prioriteetide saavutamisele;

b) klastrite ja võrgustike loomine;

c) põllumajandusettevõtete pärimine, eelkõige põlvkondade vahetumiseks põllumajandusettevõtte tasandil (abi võib anda üksnes põllumajandustootjatele, kes on jõudnud või kõnealuse tegevuse lõpuks jõuavad asjaomase liikmesriigi poolt tema siseriiklike õigusaktide kohaselt kindlaks määratud pensioniikka).

5. Abi ei anta koostööks, millesse on kaasatud üksnes teadusasutused.

6. Abi võib anda järgmise tegevusega seotud koostööks:

a) katseprojektid;

b) uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiliste lahenduste arendamine põllumajandus- ja toiduainesektoris seoses põllumajandustoodetega;

c) põllumajandussektori väikeettevõtjate koostöö ühiste tööprotsesside korraldamisel ning vahendite ja ressursside jagamisel;

d) tarneahelas osalejate vaheline horisontaalne ja vertikaalne koostöö lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude loomiseks ja arendamiseks;

e) kohaliku tasandi müügi edendustegevus seoses lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude arendamisega;

f) ühised meetmed kliimamuutuste leevendamiseks või nendega kohanemiseks;

g) keskkonnaprojektide ja kasutusel olevate keskkonnatavade ühine käsitus, sealhulgas tõhus veemajandus, taastuvenergia kasutamine ⁽⁴⁴⁾ ja põllumajandusmaastike säilitamine;

h) tarneahelas osalejate vaheline horisontaalne ja vertikaalne koostöö, et tarnida kestlikult biomassi kasutamiseks toiduainete tootmisel (kui tulemuseks on põllumajandustoodete) ja oma tarbeks kasutatava energia tootmisel;

i) muude kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegiate rakendamine, eelkõige muude kui määruse (EL) 2021/1060 artikli 31 lõike 2 punktis b osutatud avaliku ja erasektori partnerite rühmade poolt.

7. Abi antakse ainult uute koostöövormide jaoks või olemasolevate koostöövormide jaoks, kui alustatakse uut tegevust.

8. Lõike 6 punktides d ja e osutatud abi lühikeste tarneahelate loomiseks ja arendamiseks antakse üksnes selliste tarneahelate jaoks, mis hõlmavad ainult ühte vahendajat põllumajandustootja ja tarbija vahel.

⁽⁴⁴⁾ See kehtib koostöö puhul, mis on seotud taastuvatest energiaallikatest energia tootmisega või biokütuste tootmisega põllumajanduslikes majapidamistes, tingimusel et täidetud on artiklis 14 sätestatud tingimused.

9. Käesoleva artikli kohane abi peab olema kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artiklitega 206–210a.
10. Tegevus, mis seisneb investeerimises, peavad vastama eeskirjadele ja nõuetele, mis on esitatud investeeringuteks ettenähtud abi suhtes kohaldatavas käesoleva määruse artiklis ja artiklis 4 teavitamiskünniste kohta.
11. Rahastamiskõlblikud on järgmised kulud, kui need on seotud põllumajandusliku tegevusega:
- a) koostööprojekti ettevalmistamiseks ja rakendamiseks vajaliku ettevalmistava toetuse, suutlikkuse suurendamise, koolituse ja võrgustikutöö kulud;
 - b) asjaomase piirkonna uuringute ja teostatavusuuringute kulud ning äriplaani või muu kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegia koostamise kulud;
 - c) koostööga seotud jooksvad kulud;
 - d) teostatava tegevuse kulud, sealhulgas elavdamisega seotud kulud;
 - e) müügi edendustegevuse kulud.
12. Abi andmine piirdub maksimaalselt seitsme aastaga.
13. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.
14. Lõike 11 punktis d osutatud investeerimises seisneva tegevuse korral piirdub abi investeeringuteks ettenähtud abi ülemmääraga, mis on sätestatud asjaomases investeeringuteks ettenähtud abi käsitlevas artiklis.

2. jagu

Abi keskkonnakaitseks põllumajanduses

Artikkel 33

Abi Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks

1. Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimustega seotud abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse aastapõhiselt põllumajandusmaa hektari kohta, et hüvitada abisaajatele lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis tulenevad ebasoodsatest tingimustest põllumajandusmaal, mida mõjutab otseselt direktiivi 92/43/EMÜ ja direktiivi 2009/147/EÜ rakendamine.
3. Abi antakse ainult seoses sellistest nõuetest tulenevate ebasoodsate tingimustega, mis lähevad kaugemale asjaomastest maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi (edaspidi „HPK“) standarditest, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EL) 2021/2115 III jaotise I peatüki 2. jaole, samuti tingimused põllumajandusmaa hoidmiseks, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 1 punktile a.
4. Abi makstakse ainult järgmise põllumajandusmaa puhul:
- a) Natura 2000 võrgustikku kuuluv põllumajandusmaa;
 - b) muud piiritletud looduskaitsealad, kus põllumajandusliku tegevuse suhtes kohaldatakse keskkonnapiiranguid, mis aitavad kaasa direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisele; nende alade pindala ei tohi ületada 5 % asjaomase ÜPP strateegiakava territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvatest Natura 2000 aladest.
5. Abi osakaal on kuni 100 % lõikes 2 osutatud kuludest ning abi maksimumsumma on kuni viie aasta pikkusel esialgsel perioodil 500 eurot hektari kohta aastas ja seejärel 200 eurot hektari kohta aastas.

Artikkel 34

Abi põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostuste täitmiseks

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostuste täitmiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi võib anda kõigile ettevõtjatele ja ettevõtjate rühmadele, kes võtavad vabatahtlikult kohustuse viia ellu tegevust, mis hõlmab ühte või mitut lõikes 1 osutatud kohustust, eesmärgiga säilitada ja edendada põllumajandustavade vajalikke muutusi, mis annavad positiivse panuse keskkonda ja kliimasse.
3. Liikmesriigid annavad abi üksnes selliste kohustuste täitmiseks, mis on rangemad järgmistest:
 - a) asjakohased kohustuslikud majandamisnõuded ja määruse (EL) 2021/2115 III jaotise I peatüki 2. jao kohaselt kehtestatud HPK standardid;
 - b) asjakohased väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise miinimumnõuded ning muud asjakohased siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;
 - c) põllumajandusmaa hoidmise tingimused, mis on kehtestatud kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 2 punktiga b.
4. Kõik lõikes 3 osutatud kohustuslikud standardid ja nõuded määratakse kindlaks riiklikus õiguslikus aluses ja kirjeldatakse neid seal.
5. Kui lõike 3 alapunktis b osutatud kohustuste puhul kehtestatakse siseriikliku õigusega uued nõuded, mis on liidu õiguses sätestatud vastavatest miinimumnõuetest rangemad, võib abi kõnealuste nõuete täitmisele kaasa aitavate kohustuste täitmiseks anda maksimaalselt 24 kuu jooksul alates kuupäevast, mil need muutuvad põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.
6. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohaselt abi saavatel ettevõtjatel on juurdepääs vastava tegevuse elluviimiseks vajalikele asjakohastele teadmistele ja teabele ning et neile, kes seda vajavad, pakutakse asjakohast koolitust, samuti juurdepääsu oskusteabele, et abistada põllumajandustootjaid, kes kohustuvad oma tootmissüsteeme muutma.
7. Käesoleva artikli kohased kohustused võetakse viieks kuni seitsmeks aastaks. Kui see on vajalik kavandatud keskkonnakasu saavutamiseks või säilitamiseks, võivad liikmesriigid määrata teatavat liiki kohustuste puhul pikema perioodi, muu hulgas sel viisil, et pärast esialgse perioodi lõppu nähakse ette nende kohustuste iga-aastane pikendamine. Geneetiliste ressursside säilitamise, säästva kasutamise ja arendamisega seotud kohustuste puhul, uute kohustuste puhul, mis võetakse kohe pärast esialgsel perioodil täidetud kohustust, või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid määrata lühema, vähemalt ühe aasta pikkuse perioodi.
8. Abisaajatele, kes ei ole põllumajandussektoris tegutsevad ettevõtjad, võib põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostuste täitmiseks abi anda 7. jao alusel.
9. Kohustused, mille eesmärk on loomakasvatuse ekstensiivistamine, peavad vastama vähemalt järgmistele tingimustele:
 - a) üle- ja alakarjatamise vältimiseks tuleb hallata ja hooldada põllumajandusliku majapidamise kõiki karjamaid;
 - b) loomkoormuse kindlaksmääramisel tuleb võtta arvesse kõiki põllumajandusettevõttes peetavaid rohusööjaid kariloomi või – toitainete väljaleostumise piiramise kohustuse korral – kõiki selle kohustuse seisukohast asjakohaseid põllumajandusettevõttes peetavaid loomi.
10. Abi võib hõlmata kollektiivseid kavasid ja tulemuspõhiseid maksekavasid, näiteks süsinikku siduva põllumajanduse kavasid, et ergutada põllumajandustootjaid märkimisväärselt parandama keskkonna kvaliteeti suuremas ulatuses või mõõdetaval viisil. Tulemuspõhiste süsinikku siduva põllumajanduse kavadele tuleb tagada kvantifitseerimise, täiendavuse, pikaajalise säilitamise ja kestlikkusega seotud kvaliteedikriteeriumide täitmine, võttes süsinikdioksiidi eemaldamise sertifitseerimise puhul arvesse ka teatist kestlike süsinikuringete taastamise kohta ⁽⁴⁵⁾.
11. Käesoleva artikli kohaselt võetud kohustuste puhul nähakse ette läbivaatamisklausel, et tagada nende kohandamine lõigetes 3, 4 ja 9 osutatud asjaomaste kohustuslike nõuete, standardite ja tingimuste muutmise korral.
12. Abi antakse igal aastal eesmärgiga täielikult või osaliselt hüvitada põllumajanduse keskkonna- ja kliimakoostustest tulenevad lisakulud ja saamata jäänud tulu.

⁽⁴⁵⁾ Komisjoni 15. detsembri 2021. aasta teatis „Kestlikud süsinikuringed“ (COM(2021) 800 final).

13. Käesoleva artikli kohast abi ei anta artikli 35 kohaldamisalasse kuuluvate kohustuste täitmiseks.
14. Abi makstakse hektari kohta.
15. Abi ülemmäär on 100 % abikõlblikest kuludest ning maksimaalsed abisummad on üheaastaste kultuuride puhul 600 eurot hektari kohta aastas, mitmeaastaste erikultuuride puhul 900 eurot hektari kohta aastas ja muu maakasutuse puhul 450 eurot hektari kohta aastas.

Artikkel 35

Abi mahepõllumajanduseks

1. Mahepõllumajanduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi võib anda kõigile ettevõtjatele või ettevõtjate rühmadele, kes võtavad vabatahtlikult kohustuse minna üle määruses (EL) 2018/848 määratletud mahepõllumajandustavadele ja -meetoditele või neid säilitada.
3. Liikmesriigid annavad abi üksnes selliste kohustuste täitmiseks, mis on rangemad järgmistest:
 - a) asjakohased kohustuslikud majandamisnõuded ja määruse (EL) 2021/2115 III jaotise I peatüki 2. jao kohaselt kehtestatud HPK standardid;
 - b) asjakohased väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise ning loomade heaolu miinimumnõuded ning muud asjakohased siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;
 - c) põllumajandusmaa hoidmise tingimused, mis on kehtestatud kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikega 2.
4. Kõik kohustuslikud standardid ja nõuded määratakse kindlaks riiklikus õiguslikus aluses ja kirjeldatakse neid seal.
5. Kui lõike 3 alapunktis b osutatud kohustuste puhul kehtestatakse siseriikliku õigusega uued nõuded, mis on liidu õiguses sätestatud vastavatest miinimumnõuetest rangemad, võib abi kõnealuste nõuete täitmisele kaasa aitavate kohustuste täitmiseks anda maksimaalselt 24 kuu jooksul alates kuupäevast, mil need muutuvad põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.
6. Lõikes 3 osutatud kohustusi täidetakse viie- kuni seitsmeaastase esialgse perioodi jooksul. Selleks et saavutada või säilitada teatavat kavandatud keskkonnakasut, võivad liikmesriigid siiski määrata pikema perioodi, muu hulgas sel viisil, et pärast esialgse perioodi lõppu näha ette iga-aastane pikendamine. Kui abi antakse mahepõllumajandusele üleminekuks, võivad liikmesriigid määrata lühema, vähemalt ühe aasta pikkuse perioodi. Säilitamisega seotud uute kohustuste puhul, mis võetakse kohe pärast esialgsel perioodil täidetud kohustust, võivad liikmesriigid määrata lühema, vähemalt ühe aasta pikkuse perioodi.
7. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohast tegevust ellu viiaval ettevõtjatel on juurdepääs vastava tegevuse elluviimiseks vajalikele asjakohastele teadmistele ja teabele ning et neile, kes seda vajavad, pakutakse asjakohast koolitust, samuti juurdepääsu oskusteabele, et abistada põllumajandustootjaid, kes kohustuvad oma tootmissüsteeme muutma.
8. Käesoleva artikli kohaselt võetud kohustuste puhul näha ette läbivaatamisklausel, et tagada nende kohandamine lõikes 3 osutatud asjaomaste kohustuslike nõuete, standardite ja tingimuste muutmise korral.
9. Abi antakse igal aastal eesmärgiga täielikult või osaliselt hüvitada kohustustest tulenevad lisakulud ja saamata jäänud tulu. Käesoleva artikli kohast abi ei anta artikliga 34 hõlmatud kohustuste ega artikliga 20 hõlmatud kulude jaoks.
10. Esmatootmisse ning mahetoodete töötlemisse ja turustamisse investeerimiseks antava abi suhtes kohaldatakse artiklite 14 ja 17 sätteid.
11. Abi ülemmäär on 100 % abikõlblikest kuludest ning maksimaalsed abisummad on üheaastaste kultuuride puhul 600 eurot hektari kohta aastas, mitmeaastaste erikultuuride puhul 900 eurot hektari kohta aastas ja muu maakasutuse puhul 450 eurot hektari kohta aastas.

3. jagu

Abi kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks mõeldud investeeringuteks

Artikkel 36

Abi põllumajanduslikes majapidamistes või metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks mõeldud investeeringuteks

1. Investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes või metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi võidakse anda investeeringuteks, mille eesmärk on säilitada põllumajanduslikes majapidamistes ja metsades asuvat kultuuri- ja looduspärandit.
3. Abi antakse loodusmaastikest ja hoonetest moodustuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, mille asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud kultuuri- või looduspärandiks.
4. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks:
 - a) investeeringud materiaalsesse varasse;
 - b) kapitaliseeritud tööd.
5. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.
6. Kapitaliseeritud töödeks antava abi maksimaalne summa on 10 000 eurot aastas.

4. jagu

Abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks põllumajandussektoris

Artikkel 37

Abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks põllumajandussektoris

1. Abikavad, mille eesmärk on korvata loodusõnnetuste tekitatud kahju, on aluslepingu artikli 107 lõike 2 punkti b tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui need vastavad käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse järgmistel tingimustel:
 - a) abi makstakse üksnes juhul, kui liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnistanud kõnealuse olukorra loodusõnnetuseks;
 - b) loodusõnnetuse ja ettevõtja kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.
3. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.

Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
4. Loodusõnnetusega seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast.
5. Rahastamiskõlblikud kulud seisnevad loodusõnnetuse otsesel tagajärjel kantud kahjus, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.
6. Loodusõnnetuse tagajärjel kantud kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi.
7. Abi võib olla seotud järgmisega:
 - a) põllumajandustoodangu ja tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jäänud tulu, millele on osutatud lõikes 8;
 - b) materiaalne kahju, millele on osutatud lõikes 9.

8. Saamata jäänud tulu arvutamiskäik on järgmine:

- a) loodusõnnetuse aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud põllumajandustoodangu koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis

tuleb lahutada

- b) loodusõnnetusele eelnenud kolmeaastase perioodi põllumajandustoodangu keskmise aastakoguse või loodusõnnetusele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.

Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne loodusõnnetuse toimumise kuupäeva, käsitatakse lõike 8 punktis b esitatud viidet kolmeaastasele ajavahemikule viitena kogusele, mille tootis ja müüs taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, st vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, loodusõnnetusest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.

Saamata jäänud tulu võib arvutada kas põllumajandusettevõtte aastatoodangu või põllukultuuride või kariloomade tasandil.

Sellele summale võib liita abisaaja kantud muud kulud, mis on otseselt seotud loodusõnnetusega.

Kõnealust summat vähendatakse kulude võrra, mida ei kantud loodusõnnetuse tagajärjel.

Abisaaja aastatoodangu arvutamiseks võib kasutada indekseid, eeldusel et kasutatud arvutusmeetod võimaldab kindlaks määrata abisaaja tegeliku kahju kõnealusel aastal.

9. Loodusõnnetuse poolt sellisele varale nagu põllumajanduslikud tootmishooned, seadmed ja masinad, varud ja tootmisvahendid põhjustatud materiaalse kahju arvutamisel võetakse aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetust.

See ei tohi ületada remondikulusid ega õnnetuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, st vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast õnnetust.

10. Abi ja võimalikud muud kahju hüvitamiseks saadud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

5. jagu

Teadus-, arendus- ja innovatsiooniabi

Artikkel 38

Abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris

1. Põllumajandus- ja metsandussektori ning allsektorite teadus- ja arendusprojektidele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi saav projekt peab pakkuma üldist huvi kõigile ettevõtjatele, kes tegutsevad lõikes 1 osutatud asjaomases sektoris või allsektoris.

3. Enne abi saava projekti algust avaldatakse riiklikul või piirkondlikul tasandil avalikult kättesaadaval veebisaidil järgmine teave:

- a) abi saava projekti elluviimise fakt;
- b) abi saava projekti eesmärgid;
- c) abi saava projekti eeldatavate tulemuste avaldamise ligikaudne kuupäev;
- d) abi saava projekti eeldatavate tulemuste internetis avaldamise koht;
- e) asjaolu, et abi saava projekti tulemused on tasuta kättesaadavad kõigile asjaomases sektoris või allsektoris tegutsevatele ettevõtjatele.

4. Abi saava projekti tulemused avalikustatakse avalikult kättesaadaval veebisaidil projekti lõppkuupäeval või kuupäeval, mil neid tulemusi käsitlev teave antakse mis tahes konkreetse organisatsiooni liikmetele, olenevalt sellest, kumb on varasem. Tulemused peavad olema internetis kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul alates abi saanud projekti lõppkuupäevast.

5. Abi antakse otse teadus- ja/või teadmiste levitamise organisatsioonile.
6. Abi ei hõlma põllumajandus- või metsandustoodete hindadel põhinevaid makseid põllumajandus- või metsandus-sektoris tegutsevatele ettevõtjatele.
7. Rahastamiskõlblikud kulud on järgmised:
 - a) personalikulud, mis on seotud teadlaste, tehnikute ja muude tugitöötajatega, sel määral, kui nad tegelevad konkreetse projektiga;
 - b) vahendite ja seadmete kulud sel määral ja sellise ajavahemiku jooksul, mil neid kasutatakse projekti jaoks; kui vahendeid ja seadmeid ei kasutata projektis kogu nende kasutusea vältel, loetakse rahastamiskõlblikuks vaid amortisatsioonikulud, mis vastavad projekti kestusele ja on arvatud üldtunnustatud arvestustava kohaselt;
 - c) hoonete ja maaga seotud kulud sel määral ja sellise ajavahemiku jooksul, mil neid kasutatakse projekti jaoks, ning järgmistel tingimustel:
 - i) hoonete puhul loetakse rahastamiskõlblikuks üksnes amortisatsioonikulud, mis vastavad projekti kestusele ja on arvatud üldtunnustatud arvestustava kohaselt;
 - ii) maa puhul on rahastamiskõlblikud äritingimustel võõrandamise kulud või tegelikult kantud kapitalikulud;
 - d) reaalurutingimustel välisallikast ostetud või litsentsitud lepinguliste teadusuuringute, teadmiste ja patentide kulud ning üksnes projekti jaoks kasutatavate nõustamisteenuste ja muude sarnaste teenuste kulud;
 - e) täiendavad üldkulud ja muud tegevuskulud, sealhulgas materjali, varustuse ja samalaadsete toodete kulud, mida kantakse otseselt projektist tulenevalt.
8. Kui teadus- ja/või teadmiste levitamise organisatsioon tegeleb ka majandustegevusega, tuleb selle majandustegevuse rahastamist, kulusid ja tulusid arvestada eraldi.
9. Ettevõtjatel, kes võivad mõjutada teadusorganisatsiooni ja/või teadmiste levitamise organisatsiooni, näiteks aktsionäride või liikmetena, ei tohi olla eelisjuurdepääsu organisatsiooni teaduspotsentsiaalile ega organisatsiooni saavutatud teadustulemustele.
10. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 39

Abi Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevate ettevõtjate kulude katmiseks

1. Määruse (EL) 2021/2115 artikliga 127 hõlmatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevate ettevõtjate kulude katmiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektide puhul on rahastamiskõlblikud järgmised kulud:
 - a) Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekti ettevalmistamiseks ja rakendamiseks vajaliku ettevalmistava toetuse, suutlikkuse suurendamise, koolituse ja võrgustikutöö kulud;
 - b) heakskiidetud tegevuse elluviimine;
 - c) rühma koostöötegevuse ettevalmistamine ja elluviimine;
 - d) Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekti rakendamise juhtimisega seotud jooksvad kulud;
 - e) Euroopa innovatsioonipartnerluse kogukonna elavdamine, et hõlbustada sidusrühmade vahelist teabevahetust ja edendada projekte ning toetada võimalikke abisaajaid eesmärgiga töötada välja tegevust ja valmistada ette taotlusi.
3. Abi osakaal ei tohi ületada iga tegevuse liigi jaoks määruses (EL) 2021/2115 sätestatud toetuse maksimummäärasid.

*Artikkel 40***Piiratud abisummad ettevõtjatele, kes saavad kasu Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektidest**

1. Artikli 39 lõikes 1 osutatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevatele või neist kasu saavatele ettevõtjatele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi kogusumma Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekti kohta ei tohi ületada 500 000 eurot.

*6. jagu***Abi metsandusele***Artikkel 41***Abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks**

1. Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi hõlmab metsa rajamise kulusid ja iga-aastast toetust hektari kohta.

Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi võib hõlmata ka investeerimist.

3. Metsastamise ja metsamaa rajamisega seotud investeeringuteks antav abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmine juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui asjaomaste uuringute tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;
 - d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

Abiga, mida antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis, võib katta muid rahastamiskõlblikke kulusid kui need, millele on osutatud esimeses lõigus, tingimusel et need kulud on asjaomase ÜPP strateegiakava alusel täielikult rahastamiskõlblikud ja et abi rakendatakse pärast seda, kui komisjon on strateegiakava heaks kiitnud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.

4. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

5. Rahastamiskõlblikud on järgmised metsa rajamise kulud:
- a) istutus- ja paljundusmaterjali kulud;
 - b) istutuskulud ja istutamisega otseselt seotud kulud;
 - c) muude seotud toimingute, sh seemikute ladustamise ning vajalike ennetus- ja kaitsematerjalidega töötlemise kulud;
 - d) kulud, mis on seotud surnud taimede asendamisega esimesel aastal ja väikeses mahus surnud taimede asendamisega esimestel istutamisele järgnevatel aastatel. Suures mahus surnud taimede asendamise kulude kandmist võib toetada üksnes artikli 43 alusel.
6. Iga-aastane hektaritoetus hõlmab saamata jäänud tulu ja hoolduskulusid, sealhulgas kevadise ja sügise sanitaarraie kulusid, maksimaalselt 12 aasta jooksul abi andmise kuupäevast.
7. Abi ei anta järgmiste puude istutamiseks:
- a) lühikese raieringiga madalmetsa puud;
 - b) jõulupuud;
 - c) kiire kasvuga puud energia tootmiseks;
 - d) liigid, mis on antud piirkonnas võõrliigid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - e) investeeringud metsastamisse, mis ei ole kooskõlas kliima- ja keskkonnanalaste eesmärkidega lähtuvalt säästva metsamajandamise põhimõtetest, mis on välja töötatud üleeuroopalistes metsastamise ja taasmetsastamise suunistes ⁽⁴⁶⁾.
8. Istutatavad liigid peavad olema kohastunud piirkonna keskkonna- ja kliimatingimustega ning vastama lõikes 12 osutatud keskkonnanalastele miinimumnõuetele.
9. Piirkondades, kus metsastamine on raskete mullastikutingimuste tõttu keeruline, võib abi anda kohalikes tingimustes sobivate mitmeaastaste puittaimeliikide, näiteks põõsaste ja põõsastike istutamiseks.
10. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist pärinev asjakohane teave kooskõlas Euroopa metsade kestliku majandamise üldjuhendiga ⁽⁴⁷⁾.
- Nimetatud nõuet ei kohaldata selliste omaavalitsusüksuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omaavalitsused aastaelarvega alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.
11. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.
12. Metsastamise ja metsamaa rajamise kontekstis kohaldatakse järgmisi keskkonnanalaseid miinimumnõudeid:
- a) istutatavate liikide ning kasutatavate alade ja meetodite valimisel välditakse tundlike elupaikade, näiteks turbaalade ja märgalade ebasobivat metsastamist ning negatiivseid tagajärgi suure ökoloogilise väärtusega aladele, sealhulgas suure loodusliku väärtusega põllumajandusaladele. Direktiivi 92/43/EMÜ ja direktiivi 2009/147/EÜ kohaselt võib Natura 2000 aladeks määratud aladel lubada üksnes asjaomaste alade majandamisesmärkidega kooskõlas olevat ja liikmesriigi Natura 2000 rakendamise eest vastutava asutusega kokku lepitud metsastamist;
 - b) puude liikide, sortide, ökotüüpide ja päritolu valimisel tuleb võtta arvesse vastupidavust kliimamuutusele ja loodusõnnetustele ning asjaomase ala mullastiku- ja hüdroloogilisi tingimusi, samuti liikide võimalikku invasiivsust liikmesriikide määratletud kohalikes tingimustes. Abisaajat kohustatakse metsa kaitsma ja hooldama vähemalt selle aja vältel, mille eest makstakse toetust hoolduskulude ja saamata jäänud põllumajandustulu hüvitamiseks. See hõlmab metsa edaspidise arengu jaoks vajalikku hooldus- ja harvendusraiet või karjatamist, puude ja rohhtaime konkurentsi reguleerimist ning kergesti süttiva alustaimestiku tekke vältimist. Kiirekasvuliste liikide puhul määravad liikmesriigid kindlaks minimaalse ja maksimaalse raievanuse. Minimaalne aeg ei tohi olla alla kaheksa aasta, maksimaalne üle 20 aasta;

⁽⁴⁶⁾ <https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf>

⁽⁴⁷⁾ Üldjuhend Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks, mis võeti vastu 16.-17. juunil 1993 Helsingis toimunud teisel Euroopa metsade kaitset käsitleval ministrite konverentsil (https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

- c) kui raskete mulla-, keskkonna- või ilmastikutingimuste, sealhulgas keskkonnaseisundi halvenemise tõttu ei võimalda mitmeaastaste puittaimeliikide istutamine tõenäoliselt saavutada metsaga kaetust, nagu see on määratletud kooskõlas kohaldatavate siseriiklike õigusaktidega, võib asjaomane liikmesriik lubada toetusesaajal rajada muu puittaimekatte, mis hõlmab näiteks kohalike tingimustega sobivaid põõsaid. Sel juhul peab abisaaja tagama samaväärse hooldamise ja kaitse taseme mis metsa puhul;
- d) kui metsastamise puhul rajatakse mets, mis on ulatuslikum kui liikmesriikide määratav teatav künnis, hõlmab tegevus ühte järgmistest:
 - i) selliste ökoloogiliselt kohastunud liikide või asjaomasel biogeograafilisel alal kliimamuutustele vastupidavate liikide istutamine, mis mõjuhinnangu kohaselt ei ohusta elurikkust ja ökosüsteemi teenuseid ega avalda negatiivset mõju inimeste tervisele;
 - ii) sellise segapuistu istutamine, mis sisaldab vähemalt 10 % laialehist metsa asjaomase ala kohta või vähemalt kolme puuliiki või -sorti, kus kõige vähem esindatud liik/sort moodustab asjaomasest alast vähemalt 10 %.

Artikkel 42

Abi agrometsandussüsteemide jaoks

1. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi hõlmab rajamis-, uuendamise- ja taastamiskulusid ning iga-aastast toetust hektari kohta.
3. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi võib hõlmata investeeringuid.
4. Välja arvatud juhul, kui abi antakse rahastamisvahendite vormis, hõlmab investeeringutega seotud abi agrometsandussüsteemide jaoks järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmine juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalajad ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui punktides a ja b osutatud kulusid ei kanta;
 - d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.

5. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

Esimest lõiku ei kohaldata abi suhtes, mida antakse rahastamisvahendite vormis.

6. Rahastamiskõlblikud on järgmised agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamise kulud:
 - a) puude istutamise kulud, sh istutusmaterjali, istutamise, seemikute ladustamise ning vajalike ennetus- ja kaitsematerjalidega töötlemise kulud;
 - b) olemasoleva metsa või muu metsamaa ümberkujundamise kulud, sh puude langetamise, harvendamise ja tagasilõikamise ning kariloomade eest kaitsmise kulud;

- c) muud agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamisega otseselt seotud kulud, nagu teostatavusuuringute, metsastamiskava koostamise, pinnase uurimise ning pinnase ettevalmistamise ja kaitse kulud;
 - d) metsakarjamaa süsteemi korral kastmiskulud ja kaitserajatiste kulud;
 - e) agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamisega seotud vajaliku hoolduse, sh kastmise ja niitmise kulud;
 - f) taasistutamise kulud esimese aasta jooksul pärast agrometsandussüsteemi rajamist, uuendamist või taastamist.
7. Iga-aastane hektaritoetus hõlmab agrometsandussüsteemi hooldamise kulusid ning seda makstakse kuni 12 aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast.
- Rahastamiskõlblikud hoolduskulud võivad olla seotud rajatud puuvööndite, umbrohutõrje, harvendamise, tagasilõikamise ja kaitsemeetmetega ning investeeringutega näiteks tarade või kaitsetorude paigaldamiseks.
8. Liikmesriigid määravad kindlaks agrometsandussüsteemi struktuuri ja koosseisu, võttes arvesse järgmist:
- a) kohalikke mullastiku- ja keskkonnatingimusi;
 - b) metsataimede liike;
 - c) vajadust tagada maa jätkusuutlik põllumajanduslik kasutamine.
9. Abi ülemmäär on 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 43

Abi metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks

1. Metsapõlengutest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muudest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajatest, katastroofidest ja kliimamuutustega seotud sündmustest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 2 punkti b või artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- a) kaitsetaristu loomine, sealhulgas tuletõkestusvööndite hoolduskulud;
 - b) metsapõlengute ja muude loodusohtude vastu võetavad kohalikud väikesemahulised ennetusmeetmed, sealhulgas karjatavate loomade kasutamise kulud, näiteks varjualused, kastmine, tarad ja loomade transport;
 - c) metsapõlengute, taimekahjustajate ja haiguste seire- ja teavitustahendite hankimine ja täiustamine;
 - d) metsapõlengute, loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muude ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajate, katastroofide ja kliimamuutusega seotud sündmuste tõttu kahjustatud metsanduspotsentiaali taastamine.
3. Abi ei anta põllumajandusega seotud tegevuseks artiklis 34 osutatud kohustustega hõlmatud aladel.
4. Metsapõlengute ennetamiseks võib abi anda ainult metsaalade puhul, mis on hõlmatud asjaomases liikmesriigis kehtestatud metsakaitsekavaga.
5. Lõike 2 punktis d osutatud abi metsanduspotsentiaali taastamiseks võib anda järgmistel tingimustel:
- a) asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud põlengu, loodusõnnetuse, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muude ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustaja leviku, katastroofi või kliimamuutustega seotud sündmuse toimumist või esinemist ning abisaajad on esitanud tõendid asjakohaste riskijuhtimisvahendite kohta kahju põhjustava sündmuse edaspidise esinemise ennetamiseks, kui see on asjakohane;
 - b) asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud määruse (EL) 2016/2031 kohaselt taimekahjustaja tõrjeks, likvideerimiseks või leviku piiramiseks meetmete võtmist;

c) aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohase abi korral esitavad abisaajad tõendid selle kohta, et taastamine hõlmab kliimamuutustega kohanemise meetmeid, välja arvatud juhul, kui sellised kohanemismeetmed on kava lahutamatu osa ja neid kohaldatakse kõigi abisaajate suhtes.

6. Taimekahjustajatest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks antava abi korral tuleb taimekahjustajate esinemise ohu kohta esitada teaduslikud tõendid ja riikliku teadusorganisatsiooni kinnitus.

Asjaomase liikmesriigi esitatavale abikavale või sihtotstarbelisele üksikabile lisatakse kahju põhjustavate või põhjustada võivate taimekahjustajate liikide loetelu.

7. Abi saav tegevus või projekt peab olema kooskõlas liikmesriigi kehtestatud metsakaitsekavaga.

Lõike 2 punkti d kohaselt metsanduspotentsiaali taastamiseks võib suurettevõtjatele abi anda tingimusel, et esitatakse metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist pärinev asjakohane teave kooskõlas Euroopa metsade kestliku majandamise üldjuhendiga. Nimetatud nõuet ei kohaldata selliste omavalitsusüksuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omavalitsused aastaeelarvega alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.

8. Abi ei anta põlengute, loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, muude ebasoodsate ilmastikutingimuste, taimekahjustajate, katastroofide ja kliimamuutusega seotud sündmuste tõttu saamata jäänud tulu hüvitamiseks.

9. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Lõike 2 punktis d osutatud rahastamiskõlblike kulude jaoks antav abi ja võimalikud muud abisaaja saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside alusel samade rahastamiskõlblike kulude eest tehtud maksed ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 44

Abi investeeringuteks, millega parandatakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust

1. Metsa ökosüsteemide vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust parandavateks investeeringuteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Investeeringute eesmärk peab olema täita võetud kohustusi, mis on seotud keskkonnaeesmärkide saavutamise, ökosüsteemi teenuste osutamisega, asjaomase piirkonna metsa ja metsaala üldkasutusväärtuse suurendamisega või ökosüsteemidele omase kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise potentsiaali tõhustamisega, välis- tamata majandusliku kasu saamise võimalust pikaajalises perspektiivis. Seejuures välistatakse liigid, mis on antud piirkonnas võõrliigid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames.

3. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeeringuprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva. Rahastamisvahendite vormis antav abi on sellest tingimusest siiski vabastatud.

4. Välja arvatud juhul, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmine juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;

b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;

c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;

- d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud;
 - f) istutus- ja paljundusmaterjali kulud;
 - g) istutuskulud ja istutamisega otseselt seotud kulud;
 - h) muude seotud toimingute, sh seemikute ladustamise ning vajalike ennetus- ja kaitsematerjalidega töötlemise kulud;
 - i) kulud, mis on seotud surnud taimede asendamisega esimesel aastal ja väikeses mahus surnud taimede asendamisega esimestel istutamisele järgnevatel aastatel. Suures mahus surnud taimede asendamise kulude kandmist võib toetada üksnes artikli 43 alusel.
5. Välja arvatud juhul, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, ei käsitata rahastamiskõlblike kuludena liisingulepingutega seotud kulusid (välja arvatud lõike 4 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud.
- Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.
6. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 45

Abi teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks

1. Direktiivi 92/43/EMÜ või direktiivi 2009/147/EÜ rakendamisest tulenevatest nõuetest tingitud piirkondlike ebasoodsate teguritega seotud abi või metsavaldajatele, metsamajandajatele ja nende ühendustele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse aastapõhiselt metsamaa hektari kohta, et hüvitada abisaajatele lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis on tingitud ebasoodsatest teguritest lõikes 3 osutatud metsaaladel seoses direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ rakendamisega.
3. Abi makstakse ainult järgmiste metsaalade puhul:
 - a) Natura 2000 metsaalad;
 - b) maastikuelemendid, mis aitavad kaasa direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisele ja mis ei ületa 5 % Natura 2000 võrgustikku kuuluvatest aladest asjaomase strateegilise kava territoriaalses kohaldamisalas.
4. Abi võib anda metsavaldajatele, metsamajandajatele ja nende ühendustele.
5. Abi osakaal on kuni 100 % lõikes 2 osutatud kuludest ning abi maksimumsumma on kuni viie aasta pikkusel esialgsel perioodil 500 eurot hektari kohta aastas ja seejärel 200 eurot hektari kohta aastas.

Artikkel 46

Abi metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks

1. Metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab üksnes vabatahtlikke majandamiskohustusi, mis on suunatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 6 lõikes 1 sätestatud ühe või mitme kliima- ja keskkonnavalalise erieesmärgi saavutamisele ning mis on rangemad asjakohastest kohustuslikest nõuetest, mis on kehtestatud siseriiklikes metsandusalastes õigusaktides või muudes asjakohastes siseriiklikes või liidu õigusaktides.
3. Kõik lõikes 2 osutatud kohustuslikud nõuded määratakse kindlaks riiklikus õiguslikus aluses ja kirjeldatakse neid seal.

4. Kohustused võetakse viie kuni seitsme aasta pikkuseks ajavahemikuks. Vajaduse korral ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid teatavat liiki kohustuste jaoks siiski ette näha pikema ajavahemiku.
5. Käesoleva artikli kohaselt võetud kohustuste puhul näeb liikmesriik ette läbivaatamisklausli, et tagada nende kohandamine lõikes 2 osutatud asjaomaste kohustuslike nõuete muutmise korral.
6. Abiga hüvitatakse abisaajatele kõik või osa lisakuludest ja saamatajäänud tulust, mis tulenevad lõikes 2 osutatud kohustuste võtmisest.
7. Abi osakaal on kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest ja abi ei tohi ületada 200 eurot hektari kohta aastas.
8. Kui abi antakse strateegiakava raames, võib lõikes 7 sätestatud maksimumsummat erandjuhtudel suurendada, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid vastavalt asjaomases strateegiakavas ettenähtule.

Artikkel 47

Abi teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks metsandussektoris

1. Metsandussektoris tegutsevate ettevõtjate toetamise eesmärgil teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesolev määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toetatavad meetmed on kooskõlas ÜPP strateegiakavas esitatud põllumajanduse teadmussuunde- ja innovatsioonisüsteemide kirjeldusega.

2. Abi hõlmab kutseõppe ja oskuste omandamise meetmeid, sealhulgas koolituskursusi, õpikodasid ja juhendamist, tutvustustegevust, teavitustegevust ja innovatsiooni edendamist.

Abi võib hõlmata ka lühiajalisi metsamajandamisalaseid vahetusi ja metsakülastusi, mis keskenduvad eelkõige säästvatele metsandusmeetoditele või tehnoloogilistele lahendustele, uute ärivõimaluste ja tehnoloogiliste lahenduste arendamisele ning metsade vastupanuvõime parandamisele.

Tutvustamistegevuseks antav abi võib hõlmata asjaomaseid investeerimiskulusid.

3. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) teadmiste vahetamise või teavitustegevuse korraldamise ja läbiviimise kulud;

b) investeeringutega seotud näidisprojektide puhul:

i) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmine juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;

ii) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;

iii) punktides i ja ii osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide i ja ii kohaseid kulusid ei kanta;

iv) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;

c) osalejate reisi- ja majutuskulud ning päevarahad.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.

4. Lõike 3 punktis b osutatud kulud on rahastamiskõlblikud üksnes näidisprojektiga seoses ja näidisprojekti kestuse ajal kantud ulatuses.

5. Rahastamiskõlblik on ainult amortisatsioonikulu, mis vastab näidisprojekti kestusele ja mis arvutatakse üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete kohaselt.

6. Lõike 3 punktis a osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele. Abi makstakse teadmiste vahetamise ja teavitustegevuse korraldajale.
7. Teadmiste vahetamist ja teavitustegevust korraldavatel asutustel peab olema nende ülesannete täitmiseks vajalik suutlikkus töötajate kvalifikatsiooni ja korrapärase koolituse näol.
8. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 48

Abi nõustamisteenuste kasutamiseks metsandussektoris

1. Metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Kõnealused teenused ei tohi kujutada endast pidevat ega perioodilist tegevust ega olla seotud ettevõtja tegevuskuludega. Nõustamisteenused hõlmavad majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset mõõdet ning nendega pakutakse ajakohast tehnilist ja teaduslikku teavet, mis on välja töötatud teadusuuringute ja innovatsiooni abil.
- Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toetatavad meetmed on kooskõlas ÜPP strateegiakavas esitatud põllumajanduse teadmussirde- ja innovatsioonisüsteemide kirjeldusega.
3. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuste süsteem hõlmab vähemalt direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi 2008/50/EÜ, direktiivi 2009/147/EÜ, määruse (EL) 2016/2031, määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 55 ja direktiivi 2009/128/EÜ rakendamisega seotud küsimusi.
4. Abi antakse subsideeritud teenusena.
- Nõustamisteenuse osutamiseks valitud asutustel peavad olema asjakohased ressursid korrapäraselt koolitatud ja kvalifitseeritud personali ning nõustamiskogemuse ja usaldusväärsuse näol valdkondades, milles nad nõustavad.
5. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuse osutaja on erapooletu ja tal puudub huvide konflikt.
6. Põhjendatud ja asjakohastel juhtudel võib nõustamine osaliselt toimuda rühmiti, võttes samas arvesse iga nõustamisteenuste kasutaja olukorda.
7. Abi ülemmäär on 100 % abikõlblikest kuludest ning abi ei tohi ületada 200 000 eurot ettevõtja kohta mis tahes kolmeaastase ajavahemiku jooksul.

Artikkel 49

Abi investeringuteks metsandussektori arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse

1. Metsandussektori arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Kui tegemist on investeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.
- Esimest lõiku ei kohaldata abi suhtes, mida antakse rahastamisvahendite vormis.
3. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist pärinev asjakohane teave kooskõlas Euroopa metsade kestliku majandamise üldjuhendiga.
- Nimetatud nõuet ei kohaldata selliste omavalitsusüksuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omavalitsused aastaelarvega alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.
4. Abi võib hõlmata investeringuid metsade arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse. Kui abi ei anta ÜPP strateegiakava raames, hõlmab see üksnes järgmist:
 - a) juurdepääs metsamaale;

- b) maakorraldus ja -parandus;
- c) säästva energiaga varustamine, energiatõhusus, veevarustus ja vee säästmine;
- d) põllumajandusloomade kasutamine masinate asemel;
- e) ajutise ladustamise rajatiste loomine.

5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

- a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud juhul, kui maa ostetakse keskkonnakaitse eesmärgil ja abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
- b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine, sealhulgas põllumajandusloomade kasutamine masinate asemel, ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
- c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;
- d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
- e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

6. Rahastamiskõlblikeks ei loeta järgmisi kulusid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis:

- a) liisingulepingutega seotud kulud (välja arvatud lõike 5 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ning
- b) käibekapital.

7. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Abi osakaalu võib suurendada kuni 80 %ni järgmiste investeeringute puhul:

- a) investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud artikli 14 lõike 3 punktides e, f ja g;
- b) äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavad investeeringud.

8. Abi osakaalu võib suurendada 100 %ni mittetootlike investeeringute puhul, maakorralduse ja maaparanduse puhul ning investeeringute puhul metsateedesse, mis on mõeldud avalikuks tasuta kasutamiseks ja täidavad metsa mitmekülgse kasutuse eesmärgi.

Artikkel 50

Abi investeeringuteks metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse

1. Metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

3. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist pärinev asjakohane teave kooskõlas Euroopa metsade kestliku majandamise üldjuhendiga.
4. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud juhul, kui maa ostetakse keskkonnakaitse eesmärgil ja abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka juhul, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;
 - d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.
5. Rahastamiskõlblikeks ei loeta järgmisi kulusid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis:
- a) liisingulepingutega seotud kulud, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ning
 - b) käibekapital.
6. Investeeringud metsade majandusliku väärtuse suurendamisse peavad olema põhjendatud metsade oodatava parendamisega ühel või mitmel metsakinnistul ning need võivad sisaldada investeeringuid pinnast ja ressursse säästvasse metsatehnikasse ja töövõttesse.
7. Investeeringud, mis on seotud puidu kasutamisega tooraine või energiaallikana, peavad piirduma tööstuslikule töötlemisele eelneva tegevusega.
8. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest.
9. Abi osakaalu võib suurendada kuni 80 %ni järgmiste investeeringute puhul:
- a) investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud artikli 14 lõike 3 punktides e, f ja g;
 - b) äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavad investeeringud.

Artikkel 51

Geneetiliste ressursside säilitamine metsanduses

1. Metsanduse keskkonna- ja kliimateenustega ning metsakaitsega seoses metsanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „*in situ* säilitamine“ – geneetiliste materjalide säilitamine ökosüsteemides ja looduslikes elupaikades ning liikide elujõuliste populatsioonide hoidmine ja taastamine nende looduslikus keskkonnas;
 - b) „säilitamine metsakinnistul“ – *in situ* säilitamine ja arendamine metsakinnistu tasandil;
 - c) „*ex situ* säilitamine“ – metsanduse geneetilise materjali säilitamine väljaspool selle looduslikku elupaika;
 - d) „*ex situ* kogu“ – metsanduse geneetilise materjali kogu, mida hoitakse väljaspool selle looduslikku elupaika.

3. Abi hõlmab järgmiste meetmete kulusid:

- a) sihtotstarbeline tegevus: metsa geneetiliste ressursside *ex situ* ja *in situ* säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist edendav tegevus, sealhulgas *in situ* (sh metsakinnistul) säilitatavate geneetiliste ressursside veebipõhiste loetelude ning *ex situ* kogude ja andmebaaside pidamine;
- b) kooskõlastatud tegevus: tegevus, millega edendatakse liidu metsanduses geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud teabevahetust liikmesriikide pädevate organisatsioonide vahel;
- c) kaasnev tegevus: teavitus-, levitamis- ja nõuandetegevus, millesse kaasatakse vabaihendusi ja teisi asjaomaseid sidusrühmi, koolituskursused ja tehniliste aruannete koostamine.

4. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 52

Stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele

1. Metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele. Tootjarühma või tootjaorganisatsiooni liikmeks ei või olla suurettevõtjad; erandiks on omavalitsusüksused.

2. Tootjarühmadele või -organisatsioonidele abi andmise alternatiivina võib abi kogusumma ulatuses, mida tootjarühmal või -organisatsioonil oleks käesoleva artikli kohaselt õigus saada, anda abi otse tootjatele, et hüvitada nende osamaksed rühma või organisatsiooni tegevuskulude katmiseks esimese viie aasta jooksul alates rühma või organisatsiooni moodustamisest.

3. Abi hõlmab järgmisi kulusid:

- a) sobivate ruumide turuhindadega rentimise kulud;
- b) kontoriinventari soetamise kulud;
- c) halduspersonali kulud ja kvalifitseeritud metsamajandaja kulud;
- d) üldkulud ning õigus- ja halduskulud;
- e) arvuti riistvara soetamise kulud ning tarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamise kulud või kasutustasud;
- f) ruumide ostmise korral summa, mis vastab rendikuludele turuhindades.

4. Abi ei maksta kulude katteks, mida kantakse viie aasta möödumisel kuupäevast, mil liikmesriigi pädev asutus tootjarühma või -organisatsiooni viimase äriplaani alusel ametlikult tunnustas, välja arvatud ühiste keskkonna- ja kliimateetmete puhul, mida rakendatakse määruse (EL) 2021/2115 artiklis 6 osutatud eesmärkide saavutamiseks.

5. Kui abi makstakse iga-aastaste osadena, maksavad liikmesriigid viimase osa välja alles pärast seda, kui on kontrollinud, kas äriplan on nõuetekohaselt rakendatud.

6. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 53

Abi metsamaa korralduseks

1. Metsamaa korralduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi antakse üksnes õigus- ja halduskulude, sealhulgas mõõdistuskulude katmiseks.

3. Abi ei tohi ületada 100 % tegelikest kuludest.

Artikkel 54

Abi metsandussektori koostöös

1. Metsandussektori koostöös antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse üksnes sellise koostöö edendamiseks, mis aitab saavutada üht või mitut määruse (EL) 2021/2115 artiklis 6 sätestatud eesmärki.
3. Käesoleva artikli kohane koostöö hõlmab vähemalt kahte osalejat, kes ei pea tegutsema metsandussektoris või metsandus- ja põllumajandussektoris. Koostöö peab tooma kasu peamiselt metsandussektorile või metsandus- ja põllumajandussektorile.
4. Rahastamiskõlblikud on järgmised koostöövormid:
 - a) koostöö metsandussektori eri ettevõtjate ning muude põllumajandus- ja metsandussektoris tegutsevate osalejate, sealhulgas tootjarühmade ja ühistute vahel, kes aitavad kaasa määruse (EL) 2021/2115 artiklis 6 sätestatud ühe või mitme eesmärgi saavutamisele;
 - b) klastrite ja võrgustike loomine.
5. Abi ei anta koostöös, millesse on kaasatud üksnes teadusasutused.
6. Abi võib anda eelkõige järgmise tegevusega seotud koostöös:
 - a) katseprojektid;
 - b) metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiliste lahenduste arendamine;
 - c) metsandussektori väikeettevõtjate koostöö ühiste tööprotsesside korraldamisel ning vahendite ja ressursside jagamisel;
 - d) tarneahelas osalejate vaheline horisontaalne ja vertikaalne koostöö lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude loomiseks ja arendamiseks;
 - e) kohaliku tasandi müügievendustegevus seoses lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude arendamisega;
 - f) ühised meetmed kliimamuutuste leevendamiseks või nendega kohanemiseks;
 - g) muude kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegiate rakendamine, eelkõige muude kui kõnealuse määruse artikli 31 lõike 2 punktis b osutatud avaliku ja erasektori partnerite rühmade poolt.
7. Abi antakse ainult uute koostöövormide jaoks või olemasolevate koostöövormide jaoks, kui alustatakse uut tegevust.
8. Lõike 6 punktides d ja e osutatud abi lühikeste tarneahelate loomiseks ja arendamiseks antakse üksnes selliste tarneahelate jaoks, mis hõlmavad ainult ühte vahendajat metsavaldaja või -majandaja ja tarbija vahel.
9. Investeerimises seisnev tegevus ja konkreetsete projektide otsesed kulud, mis on seotud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi rakendamisega, peavad vastama eeskirjadele ja nõuetele, mis on esitatud investeeringuteks ettenähtud abi suhtes kohaldatavas käesoleva määruse artiklis ja artiklis 4 teavitamiskünniste kohta.
10. Rahastamiskõlblikud on järgmised kulud, kui need on seotud metsandustegevusega:
 - a) asjaomase piirkonna uuringute ja teostatavusuuringute kulud ning äriplaani või muu kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegia koostamise kulud;
 - b) koostööga seotud jooksvad kulud, nagu näiteks koordinaatori töötasu;
 - c) teostatava tegevuse kulud;
 - d) müügievendustegevuse kulud;

e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

11. Abi andmine piirdub maksimaalselt seitsme aastaga.

12. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

7. jagu

Abi maapiirkondade VKEd e toetamiseks

Artikkel 55

Abi põhiteenuste ja taristu jaoks maapiirkondades

1. ÜPP strateegiakava raames antav abi põhiteenusteks ja taristuks maapiirkondades on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui seda antakse pärast seda, kui komisjon on asjaomase ÜPP strateegiakava heaks kiitnud, ning kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ühes järgmistest vormidest:

i) EAFRDst kaasrahastatav abi;

ii) EAFRDst kaasrahastatav abi täiendava riikliku rahastamisena;

b) see on identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.

3. Abi hõlmab järgmist:

a) investeeringud mis tahes liiki taristu loomisse, parendamisse või laiendamisse, mille rahastamiskõlblikud kulud on piiratud 2 miljoni euroga (väiketaristu), välja arvatud investeeringud taastuvenergiasse ja energiasäästu ning lairibataristusse, mis ei ole abikõlblikud;

b) investeeringud maaelanikkonnale suunatud kohalike põhiteenuste, sealhulgas sotsiaalteenuste ning vaba aja veetmise ja kultuuriteenuste loomisse, parendamisse või laiendamisse ning nende teenustega seotud taristusse;

c) investeeringud puhketaristu avalikku kasutusse, turismiteabesse ja väikesemahulisse turismitaristusse;

d) investeeringud, mis on seotud külade, loodusmaastike ja suure loodusliku väärtusega alade kultuuri- ja looduspärandi säilitamise, taastamise ja kvaliteedi parandamisega (sh nendega seotud sotsiaal-majanduslikud aspektid) ning keskkonnateadlikkuse tõstmise meetmetega;

e) investeeringud, mille eesmärk on maa-asulate sees või läheduses toimuva tegevuse ümberpaigutamine ning maa-asulate sees või läheduses asuvate hoonete või teiste rajatiste ümberehitamine, et parandada asula elukvaliteeti ja keskkonnategevuse tulemuslikkust.

4. Lõikes 3 osutatud investeeringutega hõlmatud tegevust viiakse ellu vastavalt maapiirkondade omavalitsusüksuste ja külade ning nende põhiteenuste arendamise kavadele, kui sellised kavad on olemas, ning see peab olema kooskõlas asjakohase kohaliku arengu strateegiaga. Rahastamisvahenditega toetatavate investeeringute puhul ei ole nimetatud kavad nõutavad.

5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

a) maapiirkondade ja nende põhiteenuste ning suure loodusliku väärtusega alade arengu- ja majandamiskavade koostamise ja ajakohastamise kulud;

b) kultuuri- ja looduspärandi, loodusmaastike ja suure loodusliku väärtusega aladega seotud uuringute koostamisega seotud kulud;

c) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse investeerimise kulud;

d) keskkonnateadlikkuse tõstmise meetmetega seotud kulud.

Lõike 3 punktis d osutatud abi puhul võivad olla rahastamiskõlblikud ka kapitaliseeritud tööde kulud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna. Abi ei anta tegevusabina.

6. Lõike 3 punktides a–d osutatud tegevuse puhul ei või abi osakaal ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Selleks et mitte ületada abi ülemmäära, tuleb lõike 3 punktides b, c ja d osutatud tegevuse puhul puhastulu rahastamiskõlblikest kuludest maha arvata kas eelnevalt mõistlike prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu. Alternatiivina võib juhul, kui abi ei ületa 1 miljon eurot, abi ülemmääraks kehtestada 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.

7. Lõike 3 punktis e osutatud investeeringute puhul ei või abi osakaal ületada 100 % asjaomase tegevuse tegelikest kuludest, kui tegevuse ümberpaigutamine või hoonete või muude rajatiste ümberehitamine seisneb olemasolevate rajatiste demonteerimises, teisaldamises ja taaspüstitamises.

Kui lisaks esimeses lõigus osutatud olemasolevate rajatiste demonteerimisele, teisaldamisele ja taaspüstitamisele kaasneb tegevuse ümberpaigutamisega või hoonete või muude rajatiste ümberehitamisega nende rajatiste ajakohastamine või tootmisvõimsuse suurenemine, ei või abi osakaal ületada abi andmise ajal asjaomases piirkonnas kehtiva regionaalabi kaardi kohast abi ülemmäära, mis on seotud rajatiste ajakohastamise või tootmisvõimsuse suurendamise kuludega. Olemasoleva hoone või rajatise asendamist uue ajakohastatud hoone või rajatisega ilma tootmist või kasutatavat tehnoloogiat põhjalikult muutmata ei peeta ajakohastamisega seotuks.

Artikkel 56

Stardiabi põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks maapiirkondades

1. Maapiirkondades põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ühes järgmistest vormidest:

i) EAFRDst kaasrahastatava abina

ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;

b) see on identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.

3. Abi antakse järgmistele abisaajatele:

a) maapiirkondade põllumajandustootjad või põllumajanduslike majapidamiste liikmed, kes mitmekesistavad oma tegevust mittepõllumajanduslike tegevusaladega;

b) maapiirkondade mikro- ja väikeettevõtjad;

c) maapiirkondades elavad füüsilised isikud.

4. Kui lõike 3 punktis a osutatud põllumajandusliku majapidamise liige on juriidiline isik või juriidiliste isikute rühm, tegeleb ta abitaotluse esitamise ajal põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega.

5. Abi andmise tingimuseks on asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele äriplaani esitamine.

Äriplaanis kirjeldatakse järgmist:

a) abisaaja algne majanduslik olukord;

b) abisaaja vahe-eesmärgid ja eesmärgid seoses uue tegevusala arendamisega;

c) andmed abisaaja tegevuse arenguks vajalike meetmete, näiteks investeeringute, koolituse ja nõustamise kohta.

Äriplaani maksimaalne kestus peab olema viis aastat.

6. Viimase osamakse tegemise tingimuseks on lõikes 5 osutatud äriplaani nõuetekohane rakendamine. Liikmesriigid võtavad abisumma kindlaksmääramisel arvesse ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda.

7. Maksimaalne abisumma on 100 000 eurot abisaaja kohta.

Artikkel 57

Abi põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavadega

1. Põllumajandustootjatele puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavadega liitumiseks või viiel eelneval aastal nendes kavades osalemisega seoses antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ühes järgmistest vormidest:

i) EAFRDst kaasrahastatava abina;

ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;

b) see on identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase sekkumisega.

3. Abi antakse liitumiseks ühe järgmist liiki kvaliteedikavaga:

a) puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavad, mis on loodud määruse (EL) nr 1151/2012 alusel;

b) puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavad, sealhulgas sertifitseerimissüsteemid, mille puhul liikmesriigid on kinnitanud vastavust järgmistele kriteeriumidele:

i) kvaliteedikava alusel toodetud lõpptootte eripära tuleneb selgetest kohustustest tagada vähemalt üks järgmistest:

— toote eripärased tunnused;

— eripärased kasvatus- või tootmismeetodid;

— lõpptootte kvaliteet, mis on inimeste, loomade või taimede tervise, loomade heaolu või keskkonnakaitse seisukohast oluliselt parem kui see, mida nõutakse kaubanduslike kaubastandarditega;

ii) kava on avatud kõigile tootjatele;

iii) kava sisaldab siduvaid lõpptoodete spetsifikatsioone ja nendele spetsifikatsioonidele vastavust kontrollib avaliku sektori asutus või sõltumatu kontrolliasutus;

iv) kava on läbipaistev ja tagab põllumajandustoodete täieliku jälgitavuse;

c) toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemid, mille asjaomane liikmesriik on tunnistanud vastavaks nõuetele, mis on sätestatud komisjoni teatises „Eli suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“⁽⁴⁸⁾.

4. Abi antakse iga-aastase stimuleeriva maksena, mille suurus määratakse kindlaks vastavalt kvaliteedikavas osalemisest tulenevate püsikulude tasemele.

5. Abi antakse maksimaalselt seitsme aasta jooksul.

6. Kui kvaliteedikavaga liituti enne toetuse taotlemist, vähendatakse maksimaalset seitsmeaastast ajavahemikku liitumise ja toetuse taotlemise vaheliste aastate arvu võrra.

⁽⁴⁸⁾ ELT C 341, 16.12.2010, lk 5.

7. Maksimaalne abisumma on 3 000 eurot abisaaja kohta aastas.

Artikkel 58

Abi kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuseks

1. Kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:
 - a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ühes järgmistest vormidest:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina;
 - ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;
 - b) see on identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.
3. Abi antakse teavitus- ja müügiedendustegevust ellu viivatele tootjarühmadele.
4. Rahastamiskõlblik on ainult siseturul elluviidav teavitus- ja müügiedendustegevus.
5. Abi antakse sellise puuvilla ja selliste toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuse jaoks, mis on hõlmatud kvaliteedikavaga ja millega seoses antakse abi artikli 57 kohaselt.
6. Rahastamiskõlblikud kulud on järgmistele tingimustele vastava tegevuse kulud:
 - a) selle eesmärk on suunata tarbijaid ostma käesoleva määruse artikli 57 lõikes 3 osutatud kvaliteedikavaga hõlmatud toiduaineid või puuvilla;
 - b) tegevusega juhitakse tähelepanu toiduainete või puuvilla erilistele omadustele või eelistele, eelkõige kvaliteedile, erilisele tootmismeetodile, rangetele loomade heaolu standarditele ja keskkonnahoidlikkusele tulenevalt asjaomasest kvaliteedikavast.
7. Lõikes 6 osutatud tegevusega ei tohi tarbijaid õhutada ostma toiduainet või puuvilla selle konkreetse päritolu tõttu, välja arvatud määruse (EL) nr 1151/2012 II jaotises kehtestatud kvaliteedikavadega hõlmatud toodete puhul.
8. Toiduaine või puuvilla päritolu võib välja tuua tingimusel, et päritolu ei rõhutata põhisõnumist enam.
9. Konkreetsete ettevõtjate või kaubamärkidega seotud teavitus- ja müügiedendustegevus ei ole rahastamiskõlblik.
10. Abi osakaal ei tohi ületada 70 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 59

Abi koostööks maapiirkondades

1. Maapiirkondades tehtavaks koostööks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:
 - a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ühes järgmistest vormidest:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina;
 - ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;
 - b) see on identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.

3. Käesoleva artikli kohane koostöö hõlmab vähemalt kahte osalejat, kelleks võivad olla põllumajandussektoris tegutsevad ettevõtjad, toiduainete tarneahelas tegutsevad ettevõtjad ja muud osalejad, sealhulgas tootjarühmad, ühistud ja tootmisharudevahelised organisatsioonid, ning koostöö peab tooma kasu maapiirkondadele.
4. Rahastamiskõlblikud on järgmised koostöövormid:
- a) koostöö ettevõtjate ja muude osaliste vahel, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 3;
 - b) klastrite ja võrgustike loomine.
5. Abi ei anta koostööks, millesse on kaasatud üksnes teadusasutused.
6. Abi võib anda järgmise tegevusega seotud koostööks:
- a) katseprojektid;
 - b) toiduainesektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiliste lahenduste arendamine;
 - c) väikeettevõtjate vaheline koostöö ühiste tööprotsesside korraldamiseks ning vahendite ja ressursside jagamiseks, samuti maaturismiga seotud turismiteenuste arendamiseks ja/või turustamiseks;
 - d) tarneahelas osalejate vaheline horisontaalne ja vertikaalne koostöö lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude loomiseks ja arendamiseks;
 - e) kohaliku tasandi müügiarendustegevus seoses lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude arendamisega;
 - f) kliimamuutuste leevendamiseks või nendega kohanemiseks rakendatavad ühismeetmed;
 - g) keskkonnaprojektide ja kasutusel olevate keskkonnatavade ühine käsitlus, sealhulgas tõhus veemajandus, taastuvenergia kasutamine ja põllumajandusmaastike säilitamine;
 - h) tarneahelas osalejate vaheline horisontaalne ja vertikaalne koostöö, et tarnida kestlikult biomassi kasutamiseks toiduainete ja energia tootmisel ning tööstusprotsessides;
 - i) liidu ühe või mitme maa arengu prioriteetidega seotud, muude kui määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 2 punktis 19 määratletud kohaliku arengu strateegiate rakendamine, eelkõige muude kui määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 32 lõike 2 punktis b määratletud avaliku ja erasektori partnerite rühmade poolt;
 - j) põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamine tervishoiu, sotsiaalse integratsiooni, kogukonna toetatud põllumajanduse ning keskkonna- ja toidualase haridusega seotud tegevusega;
 - k) arukate külade strateegiate rakendamine.
7. Abi antakse ainult uute koostöövormide jaoks või olemasolevate koostöövormide jaoks, kui alustatakse uut tegevust.
8. Lõike 6 punktis a osutatud abi katseprojektide jaoks ning lõike 6 punktis b osutatud abi uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiliste lahenduste arendamiseks toiduainesektoris võib anda ka üksikosalejatele, kui see võimalus on ette nähtud riiklikes strateegiakavades. Lõike 6 punktis a osutatud katseprojektide ja lõike 6 punktis b osutatud üksikosalejate tegevuse tulemusi tuleb levitada.
9. Lõike 6 punktides d ja e osutatud abi lühikeste tarneahelate loomiseks ja arendamiseks antakse üksnes selliste tarneahelate jaoks, mis hõlmavad ainult ühte vahendajat põllumajandustootja ja tarbija vahel.
10. Käesoleva artikli kohane abi peab olema kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artiklitega 206–210a.
11. Abi andmine piirdub maksimaalselt seitsme aastaga.

12. Rahastamiskõlblikud on järgmised kulud:

- a) koostööprojekti ettevalmistamiseks ja rakendamiseks vajaliku ettevalmistava toetuse, suutlikkuse suurendamise, koolituse ja võrgustikutöö kulud;
- b) asjaomase piirkonna uuringute ja teostatavusuuringute kulud ning äriplaani või muu kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegia koostamise kulud;
- c) kulud, mis on seotud asjaomase piirkonna elavdamisega, et muuta ühine territoriaalne projekt teostatavaks; klastrite puhul võib elavdamine hõlmata ka liikmetevaheliste võrgustike loomist ning uute liikmete värbamist;
- d) koostööga seotud jooksvad kulud, nagu näiteks koordinaatori töötasu;
- e) äriplaani, keskkonnakava, muu kui määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 osutatud kohaliku arengu strateegia või muude innovatsioonile suunatud meetmete rakendamisega seotud konkreetsete projektide, sealhulgas katsetamise otsesed kulud;
- f) edendusmeetmete kulud.

13. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

14. Lõike 12 punkti e kohased otsesed kulud, mis on seotud investeeringutega, hõlmavad üksnes investeeringuteks ettenähtud abi rahastamiskõlblike kulusid ning peavad vastama määruse (EL) nr 651/2014 vastavates artiklites ja käesoleva määruse asjakohastes artiklites sätestatud tingimustele, sealhulgas teatamiskünnistega seotud konkreetsetele tingimustele.

Artikkel 60

Abi kogukonna juhitud kohaliku arengu projektideks

1. Abi, mida antakse selliste VKEda kulude katmiseks, kes osalevad määruse (EL) 2021/1060 artiklis 31 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi raames määratud LEADERi kohaliku arengu projektideks, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

Abi, mida antakse selliste omavalitsusüksuste kulude katmiseks, kes osalevad määruse (EL) 2021/1060 artiklis 31 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi raames määratud LEADERi kohaliku arengu projektideks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud projektide toetuseks, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Kogukonna juhitud kohaliku arengu projektide puhul on rahastamiskõlblikud järgmised kulud:

- a) kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia koostamiseks ja rakendamiseks vajaliku ettevalmistava toetuse, suutlikkuse suurendamise, koolituse ja võrgustikutöö kulud;
- b) heakskiidetud tegevuse elluviimine;
- c) koostöötegevuse ettevalmistamine ja elluviimine;
- d) jooksvad kulud, mis on seotud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia rakendamise juhtimisega;
- e) kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia elavdamine, et hõlbustada sidusrühmade vahelist teabevahetust, edendada strateegiat ja projekte ning toetada võimalikke abisaajaid tegevuse väljatöötamisel ja taotluste ettevalmistamisel.

3. Lõikes 1 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides osalevate omavalitsusüksuste kulud on käesoleva artikli alusel abikõlblikud, tingimusel et need on tehtud ühes või mitmes järgmistest valdkondadest:

- a) teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon;
- b) keskkond;

- c) tööhõive ja koolitus;
- d) kultuuripärandi säilitamine ja muinsuskaitse;
- e) metsamajandus;
- f) aluslepingu I lisas nimetatata toiduainete propageerimine;
- g) sport.

4. Abi osakaal ei tohi ületada iga tegevuse liigi jaoks määruses (EL) 2021/2115 sätestatud toetuse maksimummäärasid.

Artikkel 61

Piiratud abisummad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektideks

1. Artikli 60 lõikes 1 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides osalevatele või neist kasu saavatele ettevõtjatele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

Artikli 60 lõikes 1 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides osalevatele või neist kasu saavatele omavalitsusüksustele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva määruse käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Lõikes 1 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides osalevate omavalitsusüksuste kulud on käesoleva artikli alusel abikõlblikud, tingimusel et need on tehtud ühes või mitmes järgmistest valdkondadest:

- a) teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon;
- b) keskkond;
- c) tööhõive ja koolitus;
- d) kultuuripärandi säilitamine ja muinsuskaitse;
- e) metsamajandus;
- f) aluslepingu I lisas nimetatata toiduainete propageerimine;
- g) sport.

3. Käesoleva artikli alusel antava abi kogusumma kogukonna juhitud kohaliku arengu projekti kohta ei tohi ületada 200 000 eurot.

IV PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 62

Määruse (EL) nr 702/2014 asendamine ja kohaldamise jätkamine

1. Määruse (EL) nr 702/2014 artiklis 52 on sätestatud, et nimetatud määrust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2022. Määruse (EL) nr 702/2014 kehtivusaja lõppedes asendatakse see käesoleva määrusega.

2. Määruses (EL) nr 702/2014 sätestatud eeskirju kohaldatakse siiski kuni 31. detsembrini 2025 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 kohaselt antava abi suhtes ⁽⁴⁹⁾.

Artikkel 63

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse enne selle jõustumise kuupäeva antud üksikabi suhtes, kui kõnealune üksikabi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele, välja arvatud artiklile 9.

⁽⁴⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

2. Aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastamata abi hindab komisjon vastavalt 2023. aasta suunistele ning muudele asjakohastele raamistikele, suunistele ja teatistele.

3. Üksikabi, mis on antud enne 1. jaanuari 2023 määruse (EL) 2015/1588 artikli 1 alusel vastu võetud ja abi andmise ajal jõus olnud määruse kohaselt, on siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest.

4. Käesoleva määruse kehtivusaja lõppemisel jäävad käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abikavad vabastatuks veel kuue kuu pikkuseks üleminekuajaks.

Erandina esimesest lõigust jäävad määruse (EL) 2021/2115 kohaldamisalasse kuuluvad abikavad, mida kaasrahasatakse kas EAFRDst või selliste kaasrahasstavate meetmete täiendavast riiklikust rahastamisest, käesoleva määruse kehtivuseaja lõppedes teatamiskohustusest vabastatuks kogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseks programmitöö perioodiks.

Artikkel 64

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2023.

Seda kohaldatakse 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2029.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 14. detsember 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

I LISA

VKE määratlus*Artikkel 1***Ettevõtja**

Ettevõtjana käsitatakse majandustegevusega tegelevat mis tahes üksust olenemata selle õiguslikust vormist. See mõiste hõlmab eelkõige käsitöö või muu majandustegevusega tegelevaid füüsilisest isikust ettevõtjaid ja pereettevõtteid ning korrapärase majandustegevusega ühinguid ja ühendusi.

*Artikkel 2***Töötajate arv ja rahalised künnised, mille järgi määratakse kindlaks ettevõtja kategooria**

1. Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.
2. VKEde kategoorias loetakse väikesteks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 50 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot.
3. VKEde kategoorias loetakse mikroettevõtjateks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 10 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

*Artikkel 3***Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtjate liigid**

1. Autonoomne ettevõtja on iga ettevõtja, kes ei ole partnerettevõtja lõike 2 tähenduses ega sidusettevõtja lõike 3 tähenduses.
2. Partnerettevõtjad on kõik ettevõtjad, kes ei ole sidusettevõtjad lõike 3 tähenduses ning kelle vahel on järgmine suhe: üks ettevõtja (tootmisahelas eespool asetsev ettevõtja) omab üksi või koos ühe või mitme lõikes 3 määratletud sidusettevõtjaga 25 % või rohkem teise ettevõtja (tootmisahelas tagapool asetseva ettevõtja) kapitalist või hääleõigustest.

Ettevõtjat võib pidada autonoomseks ning partnerettevõtjaid mitteomavaks ka juhul, kui kõnealuse 25 % künnise saavutavad või ületavad järgmised investorid, tingimusel et nad ei ole eraldi ega ühiselt asjaomase ettevõtjaga lõike 3 tähenduses seotud:

- a) riiklikud investimisühingud, riskikapitaliettevõtjad, korrapäraselt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad (äriinglid), kes investeerivad kapitali noteerimata ettevõtjatesse, tingimusel et äriinglite koguinvesteering samasse ettevõtjasse on väiksem kui 1 250 000 eurot;
 - b) ülikoolid või mittetulunduslikud teaduskeskused;
 - c) institutsionaalsed investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;
 - d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaelarve on alla 10 miljoni euro ja mille territooriumil on alla 5 000 elaniku.
3. Sidusettevõtjad on ettevõtjad, kellel on teineteisega mõni järgmistest suhetest:
 - a) ettevõtja omab teises ettevõtjas enamikku aktsionäride või osanike hääleõigustest;
 - b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgan liikmetest;
 - c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või tema asutamislepingule või põhikirjale;

- d) ettevõtja, kes on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele kõnealuse ettevõtja teiste aktsionäride või osanikega üksi enamikku selle ettevõtja aktsionäride või osanike hääleõigustest.

Eeldatakse, et valitsev mõju puudub, kui lõike 2 teises lõigus loetletud investorid ei sekku otseselt ega kaudselt asjaomase ettevõtja juhtimisse, ilma et see mõjutaks nende õigusi aktsionäri või osanikuna.

Ettevõtjaid, kellel on mõni esimeses lõigus nimetatud suhe ühe või mitme teise ettevõtja kaudu või mõne lõikes 2 nimetatud investori kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjatena.

Ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud suhe füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjana, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel.

Lähiturg on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg.

4. Välja arvatud lõike 2 teises lõigus sätestatud juhtudel, ei saa ettevõtjat käsitada VKEna, kui vähemalt 25 % tema kapitalist või hääleõigustest on otseselt või kaudselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse ainu- või ühiskontrolli all.

5. Ettevõtjad võivad deklareerida oma staatuse autonoomse ettevõtja, partnerettevõtja või sidusettevõtjana, esitades andmed artiklis 2 sätestatud künniste kohta. Sellise deklaratsiooni võib teha ka juhul, kui kapital jaguneb selliselt, et ei ole võimalik täpselt kindlaks teha selle omanikku; sel juhul võib ettevõtja heas usus deklareerida, et talle teadaolevalt ei kuulu ta vähemalt 25 % ulatuses ühele ettevõtjale või omavahel seotud ettevõtjatele ühiselt. Sellised deklaratsioonid ei piira siseriiklike või liidu eeskirjadega ette nähtud kontrollide ja uurimiste kohaldamist.

Artikkel 4

Töötajate arvu ja rahaliste summade kindlaksmääramiseks kasutatavad andmed ning võrdlusperiood

1. Töötajate arvu ja rahaliste summade kindlaksmääramiseks kasutatakse viimase heakskiidetud arvestusperioodi andmeid ning need arvutatakse aastapõhiselt. Neid arvestatakse raamatupidamiskontode sulgemise kuupäeva seisuga. Käibena esitatava summa arvutamiseks lahutatakse sellest käibemaks ja muud kaudsed maksud.
2. Kui ettevõtja leiab raamatupidamiskontode sulgemise kuupäeval, et ta on aasta jooksul ületanud või langenud allapoole artiklis 2 sätestatud töötajate arvu künnist või rahalist künnist, ei too see kaasa keskmise suurusega, väikese või mikroettevõtja staatuse kaotust, välja arvatud juhul, kui neid künniseid ületatakse kahel järjestikusel arvestusperioodil.
3. Äsja asutatud ettevõtjate puhul, kelle raamatupidamisaruandeid ei ole veel heaks kiidetud, saadakse kasutatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnanguliste näitajate alusel.

Artikkel 5

Töötajate arv

Töötajate arv on aasta tööühikute arv, st kogu vaatlusaluse võrdlusaasta jooksul asjaomase ettevõtja ettevõttes või tema heaks täistööajaga töötanud isikute arv. Nende isikute tööd, kes ei ole töötanud terve aasta, osalise tööajaga isikute tööd, olenemata kestusest, ja hooajatöötajate tööd võetakse arvesse aasta tööühikute murdosadena. Töötajad on:

- a) koosseisulised töötajad;
- b) ettevõtja heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõtjale ning keda loetakse töötajateks siseriikliku õiguse alusel;
- c) omanikust juhid;

d) ettevõtja korrapärase tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõtja ettevõttest rahalist kasu.

Töötajate hulka ei arvata praktikante ja üliõpilasi, kes on praktika- või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi omandamas. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnitus- ega lapsehoolduspuhkuste kestust.

Artikkel 6

Ettevõtja andmete kindlakstegemine

1. Autonoomse ettevõtja puhul tehakse andmed, sealhulgas töötajate arv, kindlaks üksnes selle ettevõtja raamatupidamisaruannete põhjal.

2. Partnerettevõtjaid või sidusettevõtjaid omava ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks tema raamatupidamisaruannete ja muude andmete põhjal või olemasolu korral asjaomase ettevõtja konsolideeritud aruannete põhjal või nende konsolideeritud aruannete põhjal, mis seda ettevõtjat konsolideerimise tõttu käsitlevad.

Esimeses lõigus osutatud andmetele liidetakse asjaomase ettevõtja iga sellise partnerettevõtja andmed, kes asub asjaomase ettevõtjast tootmisahelas vahetult ees- või tagapool. Liidetav osa on proportsionaalne kas omatava kapitali või hääleõiguste protsendiga (arvesse võetakse neist suuremat). Vastastikuse osaluse korral kasutatakse suurimat protsendimäära.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud andmetele liidetakse 100 % iga sellise ettevõtja andmetest, kes on asjaomase ettevõtjaga otseselt või kaudselt seotud, kui neid andmeid aruannete konsolideerimisel juba arvesse ei võetud.

3. Lõike 2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja partnerettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse 100 % partnerettevõtjatega seotud ettevõtjate andmetest, välja arvatud juhul, kui neid andmeid on konsolideerimisel juba arvesse võetud.

Lõike 2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse proportsionaalselt andmed asjaomase sidusettevõtja võimalike partnerettevõtjate kohta, kes asuvad tootmisahelas temast vahetult ees- või tagapool, välja arvatud juhul, kui neid on konsolideeritud aruannetes juba arvesse võetud protsendimäära ulatuses, mis on vähemalt proportsionaalne lõike 2 teises lõigus osutatud protsendimääraga.

4. Kui konsolideeritud aruannetes ei ole andmeid asjaomase ettevõtja töötajate kohta, arvutatakse töötajate arv ettevõtja partnerettevõtjate andmete proportsionaalse liitmise teel, lisades andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta.

II LISA

Teave käesoleva määruse tingimuste alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi kohta, mis esitatakse komisjoni elektroonilise teavitussüsteemi kaudu, nagu on sätestatud artiklis 11

I OSA

Abi viitenumber	(täidab komisjon)	
Liikmesriik		
Liikmesriigi viitenumber		
Piirkond	Piirkonna (piirkondade) nimi (NUTS) ⁽¹⁾ 	Regionaalabi staatus ⁽²⁾ ☐ Äärepoolseimad piirkonnad ☐ Egeuse mere väikesaared ☐ Muu
Abi andev asutus	Nimi Postiaadress Veebiaadress 	
Abimeetme nimetus		
Riiklik õiguslik alus (viide asjaomase liikmesriigi ametlikule väljaandele)		
Veebilink abimeetme terviktekstile		
Meetme liik	☐ Abikava ☐ Sihtotstarbeline üksikabi Abisaaja nimi ja rühm, ⁽³⁾ kuhu ta kuulub	
Olemasoleva abikava või sihtotstarbelise üksikabi muudatus	Komisjoni määratud abinumber ☐ Pikendamine ☐ Muutmine	
Kestus ⁽⁴⁾	☐ Abikava	pp/kk/aaaa kuni pp/kk/aaaa

Abi andmise kuupäev	☐ Sihtotstarbeline üksikabi	pp/kk/aaaa
Asjaomane majandussektor (-sektorid)	☐ Täpsustada NACE grupi tasandil ⁽⁵⁾	
Abisaaja liik	☐ VKE	
	☐ Suurettevõtja	
Eelarve	Abikava: kogusumma ⁽⁶⁾ omavääringus... (summad täisarvuna)	
	Sihtotstarbeline üksikabi: kogusumma ⁽⁷⁾ omavääringus... (summad täisarvuna)	
	☐ Garantiide puhul ⁽⁸⁾	Omavääring ... (summad täisarvuna)
Abivahend	☐ Toetus/intressitoetus	
	☐ Subsideeritud teenused	
	☐ Laen/tagasimakstavad ettemaksed	
	☐ Garantii (vajaduse korral esitada viitega komisjoni otsusele) ⁽⁹⁾	
	☐ Maksusoodustus või -vabastus	
	☐ Muu (palun täpsustada) Märkida, millisesse üldkategoriasse sobib abi oma mõjust/funktsioonist tulenevalt kõige paremini: ☐ toetus ☐ laen ☐ garantii ☐ maksusoodustus	

☐ ELi fondi(de)st kaasrahastamise korral	ELi fondi(de) nimi (nimed):	Rahastuse summa (ELi fondi kaupa)	Omapääring ... (summad täisarvuna)
---	---	--	---

(¹) NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.
(¹) Märkida, kas abi antakse ettevõtjale, kes tegutseb ühes eelnevalt kindlaksmääratud piirkondadest. Vastasel juhul teha märges kastikesse „muu“.
(³) Aluslepingu konkurentsieskirjade ja käesoleva määruse kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamise viisist. Euroopa Kohus on otsustanud, et sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitada ühe ettevõtjana.
(⁴) Ajavahemik, mille kestel abi andev ametiasutus saab võtta kohustuse abi andmiseks.
(⁵) NACE Rev. 2 – Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator. Tavaliselt märgitakse sektor grupi tasandil.
(⁶) Abikava puhul: märkida abikava raames planeeritud eelarve kogusumma või abikava kogu kestuse jooksul eeldatavalt saamata jääv maksutulu, võttes arvesse kõiki abikavaga hõlmatud abivahendeid.
(⁷) Sihtotstarbelise üksikabi andmise korral: märkida abi kogusumma või saamata jääva maksutulu kogusumma.
(⁸) Garantiide puhul märkida tagatavate laenude (maksimaalne) summa.
(⁹) Vajaduse korral viide komisjoni otsusele, millega kiidetakse heaks brutotoetusekvalendi arvutamise meetoodika, kooskõlas käesoleva määruse artikli 5 lõike 3 punkti c alapunktiga ii.

II OSA

esitatakse komisjoni elektroonilise teavitussüsteemi kaudu, nagu on sätestatud artiklis 11

Märkida põllumajanduse grupierandi määruse säte, mille alusel abimeedet rakendatakse.

Põhieesmärgid (eesmärgid võivad olla mitu – sellisel juhul märkida kõik eesmärgid)	Abi ülemmäär (%)	Abi maksimumsumma omavääringus (summad täisarvuna)
☐ Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega (artikkel 14)		
☐ Abi põllumajandusmaa korralduseks (artikkel 15)		
☐ Abi põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeeringuteks (artikkel 16)		
☐ Abi põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringuteks (artikkel 17)		
☐ Stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja stardiabi põllumajanduslikuks tegevuseks (artikkel 18)		
☐ Stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele (artikkel 19)		
☐ Abi põllumajandustoodete tootjate osalemiseks kvaliteedikavades (artikkel 20)		
☐ Abi teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks (artikkel 21)		

☐ Abi nõustamisteenuste kasutamiseks (artikkel 22)		
☐ Abi asendusteenuste kasutamiseks põllumajandusettevõtetes (artikkel 23)		
☐ Abi põllumajandustoodete müügiedendusmeetmeteks (artikkel 24)		
☐ Abi loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 25)		
	Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste liik:	☐ härmatis ☐ torm ☐ rahe ☐ jäide ☐ rajuvihm või pidev vihm ☐ orkaan ☐ ränk põud ☐ muu Täpsustage:
	Ebasoodsate ilmastikutingimuste kuupäev:	pp/kk/aaaa kuni pp/kk/aaaa
☐ Abi loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 26)		
☐ Abi loomakasvatussektorile ja hukkunud loomadega seoses antav abi (artikkel 27)		
☐ Abi kindlustusmaksete ja ühisfondidesse tehtavate sissemaksete jaoks (artikkel 28)		
☐ Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 29)		
☐ Abi põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks (artikkel 30)		
☐ Abi loomade heaoluga seotud kohustuste täitmiseks (artikkel 31)		
☐ Abi metsandussektori koostööks (artikkel 32)		
☐ Abi Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tingimuste hüvitamiseks (artikkel 33)		

☐ Abi põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks (artikkel 34)		
☐ Abi mahepõllumajanduseks (artikkel 35)		
☐ Abi põllumajanduslikes majapidamistes või metsades asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks mõeldud investeeringuteks (artikkel 36)		
☐ Abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks põllumajandussektoris (artikkel 37)	Loodusõnnetuse liik:	☐ maavärin ☐ laviin ☐ maalihe ☐ üleujutus ☐ tornaado ☐ orkaan ☐ vulkaanipurse ☐ metsa- või maastikupõleng ☐ muu Täpsustage:
	Loodusõnnetuse toimumise kuupäev:	pp/kk/aaaa kuni pp/kk/aaaa
☐ Abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris (artikkel 38)		
☐ Abi Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevate ettevõtjate kulude katmiseks (artikkel 39)		
☐ Piiratud abisummad ettevõtjatele, kes saavad kasu Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektidest (artikkel 40)		
☐ Abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks (artikkel 41)		
☐ Abi agrometsandussüsteemide jaoks (artikkel 42)		
☐ Abi metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks (artikkel 43)		
☐ Abi investeeringuteks, millega parandatakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust (artikkel 44)		
☐ Abi teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks (artikkel 45)		

☐ Abi metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks (artikkel 46)		
☐ Abi teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks metsandussektoris (artikkel 47)		
☐ Abi nõustamisteenuste kasutamiseks metsandussektoris (artikkel 48)		
☐ Abi investeeringuteks metsandussektori arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse (artikkel 49)		
☐ Abi investeeringuteks metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse (artikkel 50)		
☐ Geneetiliste ressursside säilitamine metsanduses (artikkel 51)		
☐ Stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele (artikkel 52)		
☐ Abi metsamaa korralduseks (artikkel 53)		
☐ Abi metsandussektori koostööks (artikkel 54)		
☐ Abi põhiteenuste ja taristu jaoks maapiirkondades (artikkel 55)		
☐ Stardiabi põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks maapiirkondades (artikkel 56)		
☐ Abi põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavadega (artikkel 57)		
☐ Abi kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuseks (artikkel 58)		
☐ Abi koostööks maapiirkondades (artikkel 59)		
☐ Abi kogukonna juhitud kohaliku arengu projektideks (artikkel 60)		
☐ Piiratud abisummad kogukonna juhitud kohalik arengu projektideks (artikkel 61)		

III LISA

Sätted teave avaldamise kohta vastavalt artikli 9 lõikele 1

Liikmesriigid loovad ülevaatlilikud riigiabi veebisaidid, kus tuleb avaldada artikli 9 lõikes 1 osutatud teave viisil, mis tagab teabele lihtsa juurdepääsu. Teave peab olema kättesaadav tabeli kujul vormingus, mis võimaldab andmeid otsida, väljavõtteid teha ja hõlpsasti internetis avaldada, näiteks CSV- või XML-vormingus. Riigiabi veebisaidile peavad ilma piiranguteta juurde pääsma kõik huvitatud isikud. Riigiabi veebisaidile juurdepääsuks ei tohi nõuda kasutaja eelnevat registreerimist.

Üksikabi andmise kohta avaldatakse vastavalt artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatule järgmine teave:

- a) abi tunnusnumber ⁽¹⁾;
- b) abisaaja tunnusnumber ⁽²⁾;
- c) ettevõtja liik (VKE/suurettevõtja) abi andmise kuupäeval;
- d) abisaaja asukohapiirkond NUTS II tasandil ⁽³⁾ ja kui see on asjakohane, äärepoolseimad piirkonnad või Egeuse mere väikesaared;
- e) tegevusvaldkond NACE grupi tasandil ⁽⁴⁾;
- f) abivahend väljendatuna täisarvuna omavääringus ⁽⁵⁾;
- g) abivahend ⁽⁶⁾ (toetus/intressitoetus, laen/tagasimakstavad ettemaksed/tagasimakstav toetus, garantii, maksusoodustus või -vabastus, riski finantseerimine, muu (täpsustada));
- h) abi andmise kuupäev;
- i) abi eesmärk ⁽⁷⁾;
- j) abi andev asutus.

⁽¹⁾ Annab komisjon käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1 osutatud menetluse kohaselt.

⁽²⁾ Võttes arvesse õigustatud huvi läbipaistvuse vastu seoses avalikkuse teavitamisega ja olles kaalunud ühelt poolt vajadust läbipaistvuse järele ja teisalt isikuandmete kaitse eeskirjade kohaseid õigusi, on komisjoni järeldus, et abisaaja nime avaldamine juhul, kui abisaaja on füüsiline isik või füüsiliste isikute nime kandev juriidiline isik, on õigustatud (vt kohtuasi C-92/09: Volker und Markus Schecke, Eifert, punkt 53), võttes arvesse määruse (EL) 2016/679 artikli 49 lõike 1 punkti g. Läbipaistvuseeskirjade eesmärk on parem eeskirjade täitmine, suurem vastutavus, vastastikune hindamine ja lõppkokkuvõttes avaliku sektori kulutuste suurem tõhusus. See eesmärk on ülimuslik avaliku sektori toetust saavat füüsiliste isikute andmete kaitsega seotud õiguste suhtes.

⁽³⁾ NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁵⁾ Brutotoetusekvivalent.

⁽⁶⁾ Kui abi antakse mitme abivahendi kaudu, tuleb esitada abisumma iga vahendi kohta eraldi.

⁽⁷⁾ Kui abil on mitu eesmärki, tuleb esitada abisumma iga eesmärgi kohta eraldi.